

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
Strategic Studies Center, National Defence Studies Institute

วุดสาร

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ SSC Journal

11th year 3rd issue (April - June 2021)
ปีที่ 11 ฉบับที่ 3 (เมษายน - มิถุนายน 2564)

4

ผู้อำนวยการ
WTO คนใหม่
: บนทางแยก

6

ปัญญาประดิษฐ์
และอนาคต
ของสงคราม

12

สถานการณ์ภายใน
เมียนมา

จากการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้พลวัตของภัยคุกคามทั้งตามแบบ (Traditional Threats : TTs) และ ภัยคุกคามไม่ตามแบบ (Non – Traditional Threats : NTTs) มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิ การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ภัยคุกคาม ด้านระบาดวิทยา ภัยคุกคามด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนถึงภัยพิบัติธรรมชาติ โดยภัยคุกคามเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในทุกด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพลังงานและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ความเจริญก้าวหน้า ทางเทคโนโลยีสารสนเทศยังได้เชื่อมโยงโลกไว้ด้วยกันทั้งหมด ทำให้ช่องว่างของขอบเขตรัฐถูกหลอมจนยากที่จะแยกพรมแดนได้ชัดเจน เรื่องภายใน ประเทศหนึ่งกลายเป็นผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปรากฏการณ์หรือปัญหาในที่ต่าง ๆ ไม่เป็นเพียงเรื่องเฉพาะภายในประเทศ หนึ่งอีกต่อไป แต่กลายเป็นประเด็นร่วมกันของทั้งโลก ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงมีอาจหลีกเลี่ยงไม่ได้จากความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในโลก ไปได้ ต้องมีการปรับตัวให้พร้อมเผชิญหน้ากับความท้าทายรูปแบบใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อพลังอำนาจของชาติและความมั่นคง ของประเทศ

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศสย.สปท.) เป็นหน่วยงานทางวิชาการของสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ที่มีภารกิจหลักในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล ประเมิน จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลทางยุทธศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อความ มั่นคงของชาติและการป้องกันประเทศ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ อันเป็นประโยชน์ต่อกองทัพ และประเทศชาติโดยรวม ในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ให้พร้อมกับภัยคุกคามทุกรูปแบบได้

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประกอบด้วยหน่วยขึ้นตรงระดับกอง แบ่งเป็น 4 กอง คือ กองสนับสนุน กองแผนและโครงการ กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง กองภูมิภาคศึกษา ทำหน้าที่ในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแลงานด้านการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม ทางยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ สถานการณ์ความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อมภายในประเทศและ ต่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมทั้งการจัดประชุม การรวบรวมข้อมูล และจัดทำเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่าง ๆ

ให้กับผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ ตลอดจนการผลิตบุคลากรด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับ ความมั่นคงทั้งปวงให้กับข้าราชการในกระทรวงกลาโหมและพลเรือน โดยมีการผลิตสำคัญที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ 6 ประเภท ประกอบด้วย งานวิจัย (Research) เอกสารการศึกษาทางวิชาการ (Working Paper) เอกสารประเมินยุทธศาสตร์ (Strategic Review) เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC Focus) รวมทั้งจุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (SSC Journal)

สำหรับจุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกัน ประเทศนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมสถานการณ์ทางความมั่นคงต่าง ๆ รวมทั้งบทวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อ ความมั่นคงของชาติ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการติดตามและ ประเมินผลสถานการณ์ความมั่นคงต่อไป

สุดท้ายนี้คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทุกท่านที่ติดตามผลงาน ของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ซึ่งคณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจุลสาร ฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และหากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ท่านสามารถให้ข้อเสนอแนะมาได้ที่ admin_info@sscthailand.org หรือ www.sscthailand.org

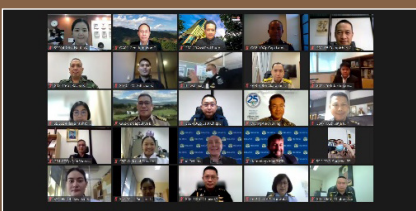
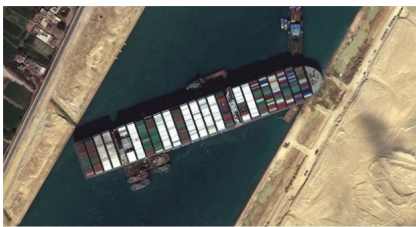
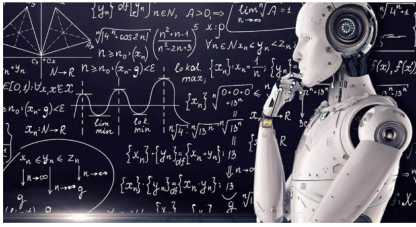
ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
จุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
(Strategic Studies Center Journal)
พิมพ์ครั้งที่ 1 – กรุงเทพฯ จำนวน 400 เล่ม ISBN 0858-8751
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2564
32 หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.การพิมพ์ พ.ศ.2537
© ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

จัดพิมพ์โดย
กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2275 5715 เว็บไซต์ www.sscthailand.org

ผู้อำนวยการ	: พล.อ.ต. ภูมิใจ	เลขสุนทรการ
รองผู้อำนวยการ	: พ.อ. บัณฑิต	บำเรอราช
	: พ.อ. ประเทือง	ปิยะโพธิ์
กองอำนาจการ	: น.อ. สกัญฐ์	สัตยดิษฐ์
	: น.อ.หญิง จุฬารัตน์	เพชรวิเศษ
	: พ.อ. สุทัศน์	คร่ำในเมือง
	: พ.ท. อารังชัย	หนูนกเก็ด
	: พ.ท.หญิง วาทีณี	ดิงสมบัติยุทธ
	: ร.ท.หญิง ธราทิพย์	กัลยาณมิตร
	: ร.ต.หญิง ภิญญา	อุไรรัตน์
	: จ.อ.หญิง สุวิมล	สารโกศล พรนวม
	: น.ส. ปาณิสรา	เทียนอ่อน
	: น.ส. ปุณณภา	โชติชินเชาว์
	: น.ส. สิริภัทร	เทียมพัฒน์
ศิลปกรรม	: จ.ท. ชาญชัย	วิงวงศ์
	: นางกัญจนิพร	มหาวารกุล
	: น.ส. จิตติยา	ก้านบัวแก้ว
	: น.ส. พิมพ์อชิตา	อัครเมธายุทธ

หน้า

สารบัญ

ส่วนที่ 1 การติดตามงานวิชาการ หน่วยงานคลังสมองที่สำคัญ (Think tank monitor)

1. ผู้อำนวยการ WTO คนใหม่ : บททางแยก 4
2. นโยบายด้านความมั่นคงของญี่ปุ่นในการรับมือกับยุทธศาสตร์ของจีน 4
3. พลังแห่งการชักนำระหว่างสหรัฐฯ กับจีน 5
4. ปัญหาประติมาตรและอนาคตของสงคราม 6
5. สหภาพยุโรปกำลังร่างยุทธศาสตร์อินโดแปซิฟิกของตน 7
6. Is Myanmar Headed for Collapse or Revolution? 8

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ความมั่นคงที่สำคัญ

1. สถานการณ์ภายในประเทศบรูไน 9
2. สถานการณ์ภายในประเทศกัมพูชา 10
3. สถานการณ์ภายในมาเลเซีย 11
4. สถานการณ์ภายในเมียนมา 12
5. สถานการณ์ภายใน สปป.ลาว 12
6. สถานการณ์ภายในสิงคโปร์ 13
7. สถานการณ์ทะเลจีนใต้ 14
8. สถานการณ์ภายในสหรัฐอเมริกา 15
9. สถานการณ์ภายในประเทศรัสเซีย 17
10. สถานการณ์ภายในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ 18
11. สถานการณ์ภายในประเทศญี่ปุ่น 20
12. สถานการณ์ภายในภูมิภาคแอฟริกา 21
13. สถานการณ์ภายในภูมิภาคตะวันออกกลาง 22
14. สถานการณ์องค์กรระหว่างประเทศ 23
15. สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและสังคม 24
16. สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม 25
17. สถานการณ์ด้านการเมืองและการทหาร 26

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานที่สำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

1. การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการศูนย์วิจัยและคณะผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคง (SAREC) ครั้งที่ 2/2564 27
2. การลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 28
3. การประชุมศูนย์อาเซียน ครั้งที่ 3/2564 29
4. การประชุมเครือข่ายหน่วยงานด้านความมั่นคงแห่งอาเซียน 30
5. การจัดการอบรมโครงการพัฒนาผู้นำทางยุทธศาสตร์และความมั่นคงสำหรับผู้บริหารระดับสูง 31
6. พิธีปิดหลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 14 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 31

ผู้อำนวยการ WTO คนใหม่ : บนทางแยก

เรียบเรียงและวิเคราะห์โดย ร.น.หญิง ธราทิพย์ กัลยาณมิตร

สถาบัน RSIS ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้วิเคราะห์ถึง “ผู้อำนวยการ WTO คนใหม่ : บนทางแยก” สรุปได้ดังนี้

ผลการเลือกตั้ง ดร.เอ็นโกซี โอคอนโจ-อเวียลา (Dr.Ngozi Okonjo-Iweala) เข้าเป็นผู้อำนวยการทั่วไป (DG) องค์การการค้าโลก (WTO)

คนใหม่ได้รับการยืนยัน หลังจากที่ได้รับรองจากประธานาธิบดี โจ ไบเดน ได้ยกเลิกการคัดค้านผลการเลือกตั้งในสมัยประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ตำแหน่งที่ผ่านมานี้ในอดีตเธอเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงการคลังและรัฐมนตรีต่างประเทศของไนจีเรีย อีกทั้งยังเคยเป็นผู้บริหารของธนาคารโลกมาก่อน การเข้ารับตำแหน่งของ ดร.เอ็นโกซี โอคอนโจ-อเวียลา มาพร้อมกับความท้าทายที่ทำให้ WTO กำลังอยู่ในวิกฤตกับการรับมือลัทธิคุ้มครองทางการค้าที่เพิ่มมากขึ้นในช่วงโรคระบาดซึ่งขัดกับหลักการของ WTO ไปจนถึงประสิทธิภาพการตกลงใจของ WTO ที่ทำให้มีกลุ่มความร่วมมือในภูมิภาคหันมาตั้งเขตการค้าเสรีเองอย่าง RCEP ที่ดำเนินการโดย ASEAN

ความท้าทายที่ DG ต้องเผชิญมีดังนี้ **ความท้าทายประการที่ 1 : ประเด็นการกระจายวัคซีน Covid-19** นโยบายวัคซีนชาตินิยมรวมถึงการกีดกันการเข้าถึงวัคซีนส่งผลให้บางประเทศได้รับวัคซีนล่าช้าอย่างไม่มีกำหนด อันจะนำไปสู่การขยายระยะเวลาการแพร่ระบาดของโรค และการชะลอการเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ายังไม่มีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนในการควบคุมห่วงโซ่อุปทานสำหรับยา วัคซีน และอุปกรณ์ทางการแพทย์ **ความท้าทายประการที่ 2 : ประเด็นปัญหาภายใน WTO ที่จำเป็นต้องมีการปฏิรูป** ได้แก่ (1) การเจรจา โดย WTO จำเป็นต้องเจรจาเพื่อปรับปรุง

กฎระเบียบการค้าที่ยังไม่รับข้อยุติ ซึ่ง รวมถึงสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา เงินอุดหนุน สิทธิแรงงาน และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบางประเทศสมาชิกยังไม่ถึงกฎเกณฑ์ทางการค้าดิจิทัลและการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ

(2) การตรวจสอบการละเมิดกฎ

เกณฑ์ทางการค้า จากการแพร่ระบาดของ

ของ COVID-19 ได้ตอกย้ำให้เห็นถึง

ความไม่ชัดเจนของการมีและไม่มี

กำแพงภาษี ซึ่ง WTO จำเป็นต้อง

สร้างความโปร่งใสและดำเนินการให้

เป็นไปตามกฎเกณฑ์ซึ่งหากไม่ดำเนินการ

ก็อาจจะเป็นการลดทอนความไว้วางใจและยกระดับข้อพิพาทให้เพิ่มมากขึ้น

และ (3) ระบบการระงับข้อพิพาท โดยความล้มเหลวที่เกิดขึ้นเห็นได้จาก

ประเทศพัฒนาแล้วหลายประเทศนำโดยสหรัฐฯ ได้โต้แย้งการกำหนด

กฎเกณฑ์ทางการค้าโดยขาดฉันทามติและนำไปใช้อย่างไม่เหมาะสม

ซึ่งการปฏิรูปกระบวนการระงับข้อพิพาทเป็นหนึ่งในความสำคัญเร่งด่วน

ที่ ดร.เอ็นโกซี โอคอนโจ-อเวียลา ต้องเร่งดำเนินการ

RSIS สรุปว่า การค้าระหว่างประเทศยังคงเป็นเครื่องจักรสำคัญของการ

การจ้างงาน การเพิ่มผลิตผล นวัตกรรม การเจริญเติบโต และการพัฒนา

ของหลายประเทศทั่วโลก อย่างไรก็ตาม จากการพัฒนาของอินเทอร์เน็ต

อีคอมเมิร์ซ การเชื่อมโยงสินค้าและบริการ ความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้น รวมถึง

ถึงความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์นับเป็นความท้าทายต่อการดำเนินงาน

ของ WTO โดยภารกิจที่เป็นประเด็นเร่งด่วนที่ WTO ต้องเร่งดำเนินการ

ได้แก่ การให้คำนิยามกับคำว่า “เศรษฐกิจกำลังพัฒนา” และ “เศรษฐกิจ

พัฒนาแล้ว” และการสร้างความไว้วางใจและความโปร่งใสในทุก

กิจกรรมของประเทศสมาชิกให้เกิดขึ้น ซึ่งจากสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้น

ขึ้นแสดงให้เห็นว่าการเข้ารับตำแหน่งของผู้อำนวยการ WTO คนใหม่นี้

ต้องเผชิญกับความท้าทายอย่างมาก การปฏิรูปภายในของ WTO จึงเป็น

ทางออกที่ดีที่สุดที่จะช่วยในการแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน

ที่มา : <https://www.rsis.edu.sg/wp-content/uploads/2021/02/CO21030.pdf>

นโยบายด้านความมั่นคงของญี่ปุ่นในการรับมือกับยุทธศาสตร์ของจีน

เรียบเรียงและวิเคราะห์โดย นางสาวณัฐา แก้วคำแสน

สถาบัน Japan Institute of International Affairs (JIIA) ซึ่งเป็น Think Tank ของญี่ปุ่น ได้อธิบายถึง “นโยบายด้านความมั่นคงของญี่ปุ่นในการรับมือกับยุทธศาสตร์ของจีน” สรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติของจีนกำลังเปลี่ยนจากยุทธศาสตร์เชิงรับเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุก ทำให้เกิดผลกระทบมากยิ่งขึ้น โดยยุทธศาสตร์ได้จัดทำ

มาเพื่อเติมเต็มช่องว่างระหว่างเป้าหมายระดับชาติและสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนั้นยุทธศาสตร์ได้ถูกกำหนดขึ้นเพื่อจัดการกับความท้าทายที่อาจต้องเผชิญในระหว่างการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายระดับชาติ ซึ่งเป้าหมายของพรรค

คอมมิวนิสต์จีน (Communist Party of China: CPC) คือ การปกครอง

จีนให้มีความมั่นคง และวิธีการบรรลุเป้าหมาย คือ การพัฒนาเศรษฐกิจ

และการได้รับตำแหน่งที่มีอิทธิพลในประชาคมระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม

เป้าหมายระดับชาติของจีนยังคงเหมือนเดิม แต่สถานะแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับจีนกำลังเปลี่ยนไป ดังนั้นจึงเป็นเรื่องธรรมดาที่ยุทธศาสตร์

จะเปลี่ยนไป สำหรับโครงการเส้นทางสายไหมแห่งศตวรรษที่ 21 (Belt and Road Initiative: BRI) จัดทำขึ้นเพื่อแก้ไขจุดอ่อนทางภูมิรัฐศาสตร์

และเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจแต่โครงการได้รับแรงกดดันจากสหรัฐฯ

ซึ่งยุทธศาสตร์ระดับชาติของจีน คือ การพัฒนาการค้าระหว่างจีนใน เอเชีย

กลาง และขยายกิจกรรมไปทางตะวันตกเพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งกับ

สหรัฐฯ อย่างไรก็ตามยุทธศาสตร์ของจีนกำลังเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นการ

เปลี่ยนแปลงจากเดิมที่เป็นยุทธศาสตร์เชิงรับ (Passive Strategy)

ที่มุ่งเน้นการตอบสนองต่อสถานการณ์ปัจจุบันเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุก

(Active Strategy) เพื่อความได้เปรียบของจีน ซึ่งสามารถทำให้เป็นจริง

ได้ด้วยพลังอำนาจทางเศรษฐกิจและการทหาร ซึ่งยุทธศาสตร์เชิงรุกของ

จีนสร้างความกังวลให้กับญี่ปุ่น สหรัฐฯ และประเทศเพื่อนบ้าน ถึงแม้ว่า

โครงการเส้นทางสายไหมแห่งศตวรรษที่ 21 จะขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และปฏิบัติการไปทางตะวันตกเพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งกับสหรัฐ แต่ในปัจจุบันจีนพยายามแข่งขันในการสกัดกั้นสหรัฐฯ ด้วย

การปฏิบัติการทางทหารของจีนทำให้สถานการณ์สภาพแวดล้อมด้าน ความมั่นคงในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก และความมั่นคงในทะเลจีนใต้ (South China Sea: SCS) ย่ำแย่ลง ถึงแม้ว่าจีนจะยืนยันว่าวัตถุประสงค์ ของในการปฏิบัติการทางทหารในทะเลจีนใต้ คือ การป้องกันการโจมตี จากสหรัฐฯ เนื่องจากท่าเลจีนใต้ (SCS) มีความสำคัญในการเชื่อม มหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทร อินเดีย ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งทางทะเลที่

สำคัญของผู้จีน ทำให้ผู้จีนไม่สามารถยอมรับให้จีนเข้าควบคุม ทะเลจีนใต้ซึ่งเป็นการแบ่งภูมิภาค อินโด-แปซิฟิก เนื่องจากจะส่งผลกระทบ ทางลบโดยตรงต่อเศรษฐกิจและ ความมั่นคงของผู้จีน และประเทศ

อื่น ๆ ดังนั้น ผู้จีนควรเสริมสร้างยุทธศาสตร์การทูตเชิงเศรษฐกิจ และการ ทหารในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก รวมถึงทะเลจีนใต้เพื่อรักษาภาพ “เสรี และเปิดกว้าง” ของภูมิภาคนี้ ทั้งนี้เป็นเรื่องยากในการดำเนินยุทธศาสตร์ เพียงประเทศเดียวจึงต้องมีการเสริมสร้างพันธมิตรผู้จีน-สหรัฐฯ ในการ

บรรลุเป้าหมายดังกล่าว สำหรับยุทธศาสตร์ อินโด-แปซิฟิกที่เสรีและ เปิดกว้าง (Free and Open Indo-Pacific: FOIP) ทำให้ภูมิภาคมีเสถียรภาพ มากขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างญี่ปุ่น สหรัฐฯ ออสเตรเลีย และอินเดียที่ มีแนวความคิดเคารพในสิทธิมนุษยชนที่เหมือนกัน อย่างไรก็ตาม FOIP ไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ถ้าปราศจากความร่วมมือของประเทศ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งประเทศในภูมิภาคนี้มีความพยายามในการ พัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาค และเสริมสร้างขีดความสามารถในการปกป้อง อธิปไตยและความสงบสุขในทะเลจีนใต้ สิ่งเหล่านี้ทำให้จีนไม่อาจเพิกเฉย ต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้เช่นกัน

JIIA ได้สรุปว่า ยุทธศาสตร์ระดับชาติของจีนกำลังเปลี่ยนจากกลยุทธ์ เชิงรับเป็นกลยุทธ์เชิงรุก ซึ่งส่งผลกระทบต่อสถานการณ์สภาพแวดล้อม ด้านความมั่นคงในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ให้มีความตึงเครียดเพิ่มมากขึ้น โดยจีนพยายามสร้างสถานการณ์แทนการตอบโต้โดยตรง ตัวอย่างเช่นได้ เปลี่ยนจากยุทธศาสตร์ในการหลีกเลี่ยงแรงกดดันของสหรัฐฯ มาเป็น ยุทธศาสตร์ที่เอนเอียงให้สหรัฐฯ เข้ามาข้องเกี่ยว สิ่งนี้เกิดขึ้นได้จากอำนาจ ทางเศรษฐกิจและการทหารของจีน อย่างไรก็ตามการโต้ตอบต่อความ พยายามของจีนในการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ อาจมีความจำเป็นต้อง อาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีพันธมิตรกับสหรัฐฯ และผู้จีนควร มีบทบาทหลักในการบรรลุเป้าหมายนี้

ที่มา : https://www.jiia.or.jp/en/ajiss_commentary/a-security-policy-for-japan-to-deal-with-chinas-active-strategy.html

พลังแห่งการชักนำระหว่างสหรัฐฯ กับจีน

เรียบเรียงและวิเคราะห์โดย ร.ศ.ท.หญิง ภิญญนา อุไรรัตน์

สถาบัน RAND Corporation ซึ่งเป็น Think Tank ของสหรัฐฯ ได้วิเคราะห์ถึง “พลังแห่งการชักนำระหว่างสหรัฐฯ กับจีน” สรุปได้ดังนี้

ผู้จัดทำนโยบายสหรัฐฯ และผู้เชี่ยวชาญ ได้เปรียบเทียบการชักนำ ระหว่างสหรัฐฯ กับจีน โดยมุ่งไปยัง 2 คำถามหลัก เพื่อพิจารณาการแข่งขัน ทางยุทธศาสตร์ในระยะยาวระหว่างสหรัฐฯ และจีน โดยเปรียบเทียบว่า ฝ่ายใดสร้างสัมพันธมิตรได้ดีกว่ากัน และประเทศใดจะมีอิทธิพลมากกว่า กันในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก นักวิจัย RAND ได้สำรวจเก็บข้อมูลใน 9 ประเทศของภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ระหว่าง ค.ศ.2018-2019 และใช้วิธีการ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาโดยเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และดำเนินการ ศึกษาวิเคราะห์จากเอกสารวิชาการ รายงานการศึกษา และข้อมูลต่าง ๆ ของสหรัฐฯ และจีน การวิจัยมุ่งให้ความหมายของคำว่า “อิทธิพล” ตามบริบทของการแข่งขันมหาอำนาจ (Great-power competition) และการสร้างกรอบการวัดอิทธิพล (Creating Framework) เพื่อวัดอิทธิพล ระหว่างสหรัฐฯ และจีน ซึ่งผลลัพธ์นำไปสู่การมองภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น และการทราบถึงจุดแข็งจุดอ่อนของสหรัฐฯ และจีน

การวิจัยได้มุ่งตอบคำถาม 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 “อะไรคืออิทธิพลและ การแข่งขันเพื่ออิทธิพล” ผลลัพธ์ คือ สหรัฐฯ และจีน ต่างหวังที่จะชักนำ ประเทศอื่น ๆ มาเป็นพันธมิตรฝ่ายตน คำว่า “อิทธิพล” คือ ความสามารถ ของตัวแสดงหนึ่งในการกำหนดพฤติกรรมของอีกตัวแสดงหนึ่ง อิทธิพลถือเป็นกุญแจสำคัญในการแข่งขันระหว่าง สหรัฐฯ และจีน โดยเฉพาะการ ที่ประเทศที่สามนั้นจะได้รับผลประโยชน์อะไรจากสหรัฐฯ หรือจีน หรือทั้งสองประเทศนั้นจะใช้ทรัพยากรหรือความสามารถใดในการกระตุ้นหรือบีบบังคับประเทศพันธมิตร ซึ่งการแข่งขันการมีอิทธิพลนั้นเป็นเรื่องที่ซับซ้อน

และต่อเนื่อง ข้อ 2 “อะไรคือสิ่งที่ สหรัฐฯ และจีน แข่งขันกัน” ผลลัพธ์ คือ วิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ต่อ ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกเกิดผลให้เกิด การแข่งขันระหว่างสหรัฐฯ และจีน โดยสหรัฐฯ มีวิสัยทัศน์ตั้งอยู่บนพื้นฐานในการรักษาเสรีภาพของภูมิภาค เปิดกว้าง และประกันความมั่นคง ในขณะที่วิสัยทัศน์ ของจีนนั้น มุ่งขยายอำนาจ ส่งเสริมการรวม ภูมิภาคและพึ่งพาจีน จำกัดบทบาท ของมหาอำนาจภายนอก และนำ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภายใต้การนำของจีน ซึ่งเป้าหมายที่แตกต่างเหล่านี้ ทำให้สหรัฐฯ และจีน จัดความเร่งด่วนในการขยายอิทธิพลไปยังกลุ่ม หุ้นส่วนที่แตกต่างกัน สำหรับพื้นที่ที่มีการแข่งขันและมีความตึงเครียด ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ข้อ 3 “ความสัมพันธ์ของการมีอิทธิพลวัดค่าและประเมินอย่างไร” นักวิจัย RAND ได้พัฒนากรอบการวัดอิทธิพล เพื่อวัดและประเมินว่าประเทศ ในภูมิภาคนั้น มีทัศนคติต่ออิทธิพลของสหรัฐฯ และจีนอย่างไร จากตัวแปร 14 ตัว ผลปรากฏ คือ (1) อิทธิพลทางการเมืองและการทูต ในด้านความสัมพันธ์ทวิภาคี การสนับสนุนวิสัยทัศน์ของสหรัฐฯ หรือจีน และมุมมอง ของสหรัฐฯ การปฏิบัติตามพันธสัญญาที่มีต่อภูมิภาค และมติมหาชนในระดับภูมิภาคของทั้งสองประเทศ (2) อิทธิพลทางเศรษฐกิจ ในด้านการ พึ่งพาทางเศรษฐกิจประเทศอื่น การประเมินโอกาสทางเศรษฐกิจ การรับรู้ ภัยคุกคามทางเศรษฐกิจ ความเต็มใจที่จะทำงานร่วมกับสหรัฐฯ หรือจีน

และ (3) อิทธิพลทางความมั่นคงและทหาร ในด้านภัยคุกคามทางทหาร การรับรู้ความเต็มใจที่จะทำงานกับสหรัฐฯ หรือจีน การสนับสนุนความพยายามของสหรัฐฯ ความร่วมมือทางการทหาร ความเต็มใจในการช่วยเหลือประเทศหากเกิดความขัดแย้งกับจีนของสหรัฐฯ และข้อ 4 “ประเทศในภูมิภาคมองสหรัฐฯ และจีนอย่างไร” นักวิจัยได้ใช้กรอบการวัดอิทธิพลกับ 6 ประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีความตึงเครียดในการแข่งขันสูงสุด และพันธมิตรของสหรัฐฯ อย่างออสเตรเลีย ญี่ปุ่น และอินเดีย ทำให้ทราบว่าสหรัฐฯ และจีน มีจุดแข็งและแนวคิดในการแข่งขันที่แตกต่าง ดังนี้ (1) ประเทศในภูมิภาคมองสหรัฐฯ มีอิทธิพลทางการทูตและการทหารมากกว่าจีน ส่วนจีนมีอิทธิพลทางเศรษฐกิจมากกว่า (2) ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เน้นความสำคัญการพัฒนาทางเศรษฐกิจเหนือกว่าความมั่นคง และโดยรวมกังวลถึงอิทธิพลทางเศรษฐกิจมากกว่าภัยคุกคามทางทหารของจีน (3) จีนสามารถใช้ประโยชน์จากอิทธิพลทางเศรษฐกิจเพื่อเป้าหมายที่หลากหลาย รวมถึงลดอิทธิพลทางการทหารของสหรัฐฯ ในทางตรงกันข้ามประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้น้อยมากที่เชื่อว่า อิทธิพลทางทหารของสหรัฐฯ เป็นตัวถ่วงอิทธิพลทางเศรษฐกิจของจีน (4) ประเทศในภูมิภาค

มีผลประโยชน์ร่วมกันมากขึ้นกับสหรัฐฯ ในขณะที่จีนมีเครื่องมือเพื่อใช้ในการต่อต้านกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงมีขีดความสามารถในการจู่โจม และขีดความสามารถในการบีบบังคับ และ (5) ประเทศในภูมิภาคประเทศจะไม่เลือกฝ่ายระหว่างสหรัฐฯ กับจีน และจะไม่เข้าข้างกับสหรัฐฯ หากถูกบังคับให้เลือก ซึ่งทำให้การเกี่ยวพันกับพันธมิตรมีแนวโน้มที่จะอ่อนแอลงและไม่สมบูรณ์

RAND สรุปได้ว่า ในการแข่งขันการมีอิทธิพลนั้น ขึ้นอยู่ที่ประเทศพันธมิตรจะแบ่งผลประโยชน์อะไรหรือจะได้รับผลประโยชน์อะไร ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก จีนมีอิทธิพลด้านเศรษฐกิจ และสหรัฐฯ มีอิทธิพลด้านการทูตและการทหาร ซึ่งประเทศพันธมิตรนั้น ตระหนักถึงคุณค่าในการพัฒนาทางเศรษฐกิจมากกว่าความมั่นคง ซึ่งภาพรวมของการแข่งขันการสร้างอิทธิพลระหว่างสหรัฐฯ และจีนนั้น ไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่า ฝ่ายใดจะเป็นฝ่ายชนะในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก เนื่องจากสหรัฐฯ และจีนนั้น มีความแตกต่างกันในระดับของการมีอิทธิพลระหว่างประเทศ ซึ่งสหรัฐฯ มีอิทธิพลเหนือกว่าในออสเตรเลีย อินเดีย ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ และมีอิทธิพลในระดับที่เท่ากันในอินโดนีเซีย ในขณะที่มีอิทธิพลน้อยในมาเลเซีย ไทย และเวียดนาม

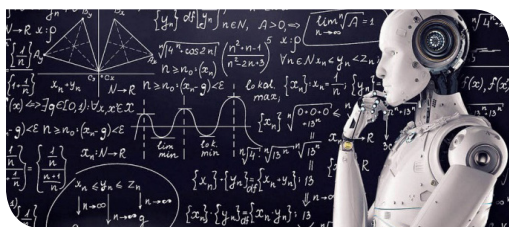
ที่มา : https://www.rand.org/pubs/research_briefs/RB10137.html

ปัญญาประดิษฐ์และอนาคตของสงคราม

เรียบเรียงและวิเคราะห์โดย ส.ก.ท.กิจ กิจวิสัย สิริโรจน์บริษัท

สถาบัน ASPI ซึ่งเป็น Think Tank ของ ออสเตรเลีย ได้อธิบายถึง “ปัญญาประดิษฐ์และอนาคตของสงคราม” สรุปได้ดังนี้

ปัญญาประดิษฐ์ (AI) กำลังเปลี่ยนโลกที่เราอาศัยอยู่ โดย AI จะเป็นผู้ให้ความหมายใหม่ของการทำงาน และมีความเกี่ยวข้องสำคัญต่อทุกสิ่งที่เราปฏิบัติภายในสิ้นทศวรรษนี้ ปัจจุบันมีการใช้ AI บางประเภทในชีวิตประจำวันของเราแล้ว เช่น ระบบนำทางรถยนต์อัจฉริยะ ดังนั้นอาจนิยาม AI ว่าคือความสามารถของเครื่องจักรในการปฏิบัติงานที่โดยปกติแล้วอาศัยสติปัญญามนุษย์ AI ได้ถูกพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วในห้วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาโดย

มีการนำ AI มาประยุกต์ใช้ในโลกแห่งความจริง ซึ่งสามารถใช้งานได้จริงในปัจจุบัน โดย ศูนย์ปัญญาประดิษฐ์ร่วม (Joint Artificial Intelligence Center) ของ

กระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ ให้เหตุผลต่อความก้าวหน้าดังกล่าวว่า มีสาเหตุมาจากการมี (1) “ชุดข้อมูลมหาศาล (Massive datasets)” จากคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ดิจิทัล และเซนเซอร์ที่เชื่อมโยงกันบนอินเทอร์เน็ต (2) “คอมพิวเตอร์ที่ทรงพลังมากขึ้น” (increased computing power) จากหน่วยประมวลผลกราฟิก (GPUs) ซึ่งช่วยให้การประมวลผลแบบคู่ขนานทำการคิดคำนวณได้มากขึ้นในเวลาเดียวกัน เป็นการเร่งการฝึกฝนแบบจำลอง AI และทำให้แบบจำลองทำงานได้ (3) “อัลกอริทึมที่ดีขึ้น (better algorithms)” ทำให้แบบจำลองการเรียนรู้ของเครื่องจักร (Machine-learning models) มีความยืดหยุ่น ทรงพลัง และแก้ปัญหาได้หลากหลายมากขึ้น และ (4) “การเข้าถึงคลังคำสั่งสาธารณะที่สามารถแก้ไขได้ (access to open-source code libraries)” ทำให้สามารถพัฒนาต่อยอดการเขียนโปรแกรมได้อย่างต่อเนื่อง

ในด้านความมั่นคง ในการปฏิบัติการในอนาคตนั้น แพลตฟอร์มอัตโนมัติที่สามารถปฏิบัติการในอนาคต อาจไม่จำเป็นต้องพึ่งพาความเสี่ยงหรือขีดความสามารถของมนุษย์ทั้งระบบทางอากาศและใต้น้ำ โดยมนุษย์ยังคงเป็นผู้ควบคุมแพลตฟอร์มดังกล่าว ด้วยเหตุผลทางศีลธรรม จริยธรรม และกฎหมาย แต่การตัดสินใจสังหาร (kill decisions) อาจจบลงด้วยการกลั่นกรองออกมาเป็นคำสั่งพื้นฐานเป็น “ใช่ (Yes)” หรือ “ไม่ใช่ (No)” โดยปัญหาด้านการควบคุม อาจเกิดขึ้นในระหว่างสถานการณ์ความขัดแย้งซึ่งมีความยากในการดำรงความต่อเนื่องในการเชื่อมต่อของแพลตฟอร์มอัตโนมัติ เช่น โดรนทำลายใต้น้ำ

ที่ซ่อนตัวอยู่ใต้ท้องทะเลลึก อาจถูกตั้งโปรแกรมให้พิสูจน์ทราบเรือดำน้ำของข้าศึก และทำลายได้โดยอัตโนมัติเมื่อเรือดำน้ำข้าศึกแล่นผ่าน หรือการมอบหมายการตัดสินใจในลักษณะเดียวกับโดรน ระยะปฏิบัติการไกลที่ถูกตั้งโปรแกรมให้สังหารผู้ก่อความไม่สงบและผู้ก่อการร้ายโดยการตรวจสอบใบหน้าและการเดิน การใช้ AI อาจหมายถึงการลดความสูญเสียในสนามรบของประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

แต่งงานของนักบินเครื่องบินขับไล่ หรือกับต้นเรือดำน้ำล่องหน อาจไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป แต่ผู้บังคับบัญชา (commanders) และนักรบ (combatants) มีแนวโน้มจะนั่งควบคุมหุ่นยนต์สังหารผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ในพื้นที่ที่ปลอดภัย ซึ่งปัจจัย “ความเสี่ยงต่อกำลังฝ่ายเรา (Risk to blue force)” ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของฝ่ายตรงข้าม ว่าเป็นกลุ่มก่อความไม่สงบที่มีเทคโนโลยีต่ำ หรือเป็นชาติที่มีเทคโนโลยีสูง ดังนั้นการลงทุนใน AI ทางทหาร ควรลงทุนในมิติที่ได้เปรียบ ในกรณีฝ่ายตรงข้ามที่มีขีดความสามารถทางเทคโนโลยีที่ด้อยกว่า แต่กรณีความขัดแย้งระหว่างรัฐต่อรัฐ ควรตั้งสมมติฐานว่าฝ่ายตรงข้ามมีศักยภาพด้าน AI ทัดเทียมกันหรือเหนือกว่า และมีความพยายามในการควบคุมระบบหรือทำลาย AI

ฝ่ายเรา ในขณะนี้ AI ยังมีข้อจำกัดเมื่อปฏิบัติงานหลายชนิดในคราวเดียว (Multitasking) ซึ่งอาจเกิดจากข้อมูลที่เป็นอคติ (Biased data) และความเข้าใจผิดในบริบท (Context misunderstanding) ที่ทำให้ AI ประสบปัญหาการแยกแยะระหว่างความสัมพันธ์ (Correlation) และความเป็นเหตุเป็นผลกัน (Causation) ยกตัวอย่างเช่น ความสัมพันธ์กัน (Correlation) ระหว่างการจมน้ำตายกับการขายไอศกรีม โดย AI ที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการจมน้ำตายกับการขายไอศกรีม อาจไม่ตระหนักว่าปรากฏการณ์ทั้งสองมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับอากาศร้อน ซึ่ง AI อาจสรุปผิดพลาดว่า เพื่อเป็นการป้องกันการจมน้ำตาย ควรจำกัดการขายไอศกรีม

ที่มา : <https://www.aspistrategist.org.au/artificial-intelligence-and-the-future-of-warfare/>

สหภาพยุโรป กำลังร่างยุทธศาสตร์อินโดแปซิฟิกของตน

เรียบเรียงและวิเคราะห์โดย นางสาวสิริภัทร เกียรติวัฒน

สถาบัน CSIS ซึ่งเป็น Think Tank ของสหรัฐอเมริกา ได้อธิบายถึง สหภาพยุโรปกำลังร่างยุทธศาสตร์อินโดแปซิฟิกของตนเอง สรุปได้ดังนี้

สหภาพยุโรป (EU) กำลังดำเนินรอยตาม ฝรั่งเศส เยอรมนี และ เนเธอร์แลนด์ ในการพัฒนายุทธศาสตร์อินโดแปซิฟิกเป็นของตนเอง เมื่อวันที่ 16 เม.ย.2021 ประเทศสมาชิก EU ได้ข้อสรุปที่ระบุถึงแนวทางของ EU ในการจัดทำยุทธศาสตร์ดังกล่าวให้ได้ในเดือน ก.ย.2021 ภายใต้ชื่อ “ยุทธศาสตร์ EU สำหรับความร่วมมือในอินโดแปซิฟิก” ส่งสัญญาณถึงผลประโยชน์ของ EU ที่กำลังเพิ่มขึ้นผ่านบทบาทของ EU และการมีส่วนร่วมกับภูมิภาคนี้ โดยเหตุผลที่ทำให้ EU ตัดสินใจใช้ยุทธศาสตร์ดังกล่าว เนื่องจากความเชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งของเศรษฐกิจยุโรปทั้งการค้าการลงทุน และอุปทานกับภูมิภาคดังกล่าว โดย EU มีมูลค่าการค้ากับเอเชียรวม 1.5 พันล้านยูโรในปี 2018 และมากกว่า 1 ใน 3 ของการส่งออกของ EU เป็นการเดินเรือมหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิก EU มุ่งมั่นในการเป็นแกนกลางของภูมิภาคนี้ ผ่านการบรรลุนโยบายอนุรักษสิ่งแวดล้อม

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ EU ให้ความสำคัญเร่งด่วน ทั้งนี้ ภูมิภาคดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งในเชิงเศรษฐกิจ ซึ่ง

EU ให้ความสำคัญการแข่งขันภูมิรัฐศาสตร์ในภูมิภาคดังกล่าว ซึ่ง EU ได้พยายามเสริมสร้างความมีส่วนร่วมร่วมกับภูมิภาคนี้ เช่น ญี่ปุ่น สิงคโปร์ เวียดนาม ตลอดจนอาเซียน ทั้งด้านการค้า การเชื่อมโยง และความมั่นคงทางทะเล โดย EU กำลังพัฒนา “ยุทธศาสตร์การสื่อสารร่วม”

ประเด็นเร่งด่วนในยุทธศาสตร์อินโดแปซิฟิกของ EU คือด้านเสถียรภาพ ความมั่นคง ความผาสุก และการพัฒนาอย่างยั่งยืนของอินโด

อย่างไรก็ตาม AI กำลังเอาชนะข้อจำกัดดังกล่าว และอาจมีขีดความสามารถที่กว้างขวางมากขึ้นภายในปี 2030 โดยเฉพาะในด้านความมั่นคง ในห้วงเวลาเปลี่ยนผ่าน อาจได้เห็นการใช้ AI เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดในรูปแบบแพลตฟอร์มที่อนุญาตให้มนุษย์ยังคงทำงานที่มนุษย์ทำได้ดีกว่า โดยในระยะยาว การไม่ใช้มนุษย์ในแพลตฟอร์มการรบ เป็นเรื่องที่มีเหตุผล และมีความก้าวหน้าที่น่าจะเป็นไปได้โดยคาดว่าเครื่องบินขับไล่ครองความเป็นเจ้าอากาศ (Air superiority fighter) ในยุคถัดไปของ กองทัพอากาศสหรัฐฯ จะเป็นอากาศยานไร้คนขับ และคาดว่าแพลตฟอร์มโจมตีใต้น้ำไร้คนขับอัตโนมัติ จะได้รับการประจำการในกองทัพเรือจีน ก่อนที่ออสเตรเลียจะได้รับเรือดำน้ำชั้นโจมตี (Attack-class submarine) ลำแรกในช่วงกลางทศวรรษที่ 2030

แปซิฟิก ตั้งแต่ชายฝั่งตะวันออกทวีปแอฟริกาจนถึงประเทศหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก ผ่านแนวปฏิบัติดังนี้ **ด้านการทูต** โดยเรียกร้องเสถียรภาพที่มีพื้นฐานจากประชาธิปไตย หลักนิติธรรม สิทธิมนุษยชน และกฎหมายระหว่างประเทศ ตลอดจนการสร้างความร่วมมือฉันท์หุ้นส่วนกับจีน บนหลักการ คุณค่า และผลประโยชน์ร่วมกัน การส่งเสริมความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น อาเซียน สมาคมความร่วมมือแห่งภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย (Indian Ocean Rim Association: IORA) และองค์การการประชุมหมู่เกาะแปซิฟิก (Pacific Islands Forum : PIF) ผ่าน “**กฎหมายที่มึประสิทธิภาพ**” ในการรับมือกับความท้าทายจากสภาพภูมิอากาศ ความหลากหลายทางชีวภาพ การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ การจัดการโรคระบาดและนโยบายการป้องกัน **ด้านเศรษฐกิจ** โดยเร่งหาข้อสรุปการจัดทำ “**ข้อตกลงการค้าการลงทุนใหม่**” เพื่อกระจายห่วงโซ่อุปทาน ทั้งเสริมสร้างความร่วมมืออย่างเข้มแข็งด้านนวัตกรรม ผ่านการวิจัยร่วม โครงการพัฒนา ความคล่องตัวด้านการศึกษาขั้นสูง และการเชื่อมโยงเข้ากับภูมิภาคดังเช่น “**ยุทธศาสตร์การเชื่อมโยงยุโรป-เอเชีย**” และ **ด้านความมั่นคง** โดย EU เป็นส่วนหนึ่งในการตอบสนองต่อความท้าทายด้านความมั่นคงของภูมิภาค ประเด็น ความมั่นคงทางทะเล การไม่แพร่กระจายอาวุธ ความมั่นคงทางไซเบอร์ และการต่อต้านการก่อการร้าย โดยการปฏิบัติที่นำไปสู่ความสำเร็จมาจาก (1) “**ความคล่องตัวของแหล่งเงินทุนเอกชน**” ที่เป็นการสร้างคุณค่า (2) “**EU จำเป็นต้องร่วมมือกับ สหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา**” เพื่อสร้างให้ EU มีความหมายในภูมิภาคดังกล่าว และ (3) “**EU ควรก้าวข้ามข้อจำกัดที่เป็นการลดบทบาทของตนเองในภูมิภาค**” โดยเฉพาะความลังเลใจในการปฏิบัติต่อจีน เนื่องจากความสัมพันธ์แน่นแฟ้นทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก EU กับจีน ซึ่ง EU ควรส่งเสริมบทบาทของตน โดยร่วมกับอาเซียนในกรณีวิกฤติการณ์ในเมียนมา CSIS สรุปว่า แม้ว่าจะมีอุปสรรคมากมาย แต่แนวทางใหม่ของ EU ต่ออินโดแปซิฟิก จะเป็นก้าวแรกของความคาดหวัง ถ้าหาก EU สามารถที่จะพัฒนายุทธศาสตร์อินโดแปซิฟิกของตนเองได้สำเร็จ ตามประเด็นเร่งด่วนในยุทธศาสตร์ที่ EU ได้กำหนดไว้ในด้านเสถียรภาพ ความมั่นคง ความผาสุกและการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือและการมีผลประโยชน์ร่วมกัน จะทำให้ EU มีประสิทธิภาพและมีบทบาทในภูมิภาคนี้มากขึ้น

ที่มา : <https://www.csis.org/analysis/european-union-shaping-its-strategy-indo-pacific>

Is Myanmar Headed for Collapse or Revolution?

เรียบเรียงและวิเคราะห์โดย นายสิทธิชัย สุนทร:

สถาบัน CSIS ซึ่งเป็น Think Tank ของสหรัฐอเมริกา ได้อธิบายถึง “Is Myanmar Headed for Collapse or Revolution?” สรุปได้ดังนี้

อาเซียนได้จัดการประชุมผู้นำอาเซียนเพื่อหารือเกี่ยวกับสถานการณ์ความรุนแรงในเมียนมา เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2564 ณ กรุงจาการ์ตา เชิญ พล.อ. มิน อ่อง หล่าย (Min Aung Hlaing) เป็นผู้แทนของรัฐบาลทหารเมียนมาเข้าร่วม โดยไม่เชิญรัฐบาลเอกภาพแห่งชาติ (the National Unity Government: NUG) ทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ว่าชาติสมาชิกทั้ง 9 ประเทศกำลังสร้างความชอบธรรมให้กับระบอบทหาร แม้ผู้นำอาเซียนพยายามให้เหตุผลว่า พล.อ. มิน อ่อง หล่ายเดินทางมาในฐานะผู้บัญชาการทหารสูงสุดไม่ใช่ในฐานะประมุขแห่งรัฐ แต่ในความจริงแล้วเป็นการปฏิบัติในฐานะประมุขของเมียนมาโดยพฤตินัย ซึ่งการประชุมดังกล่าวจบลงด้วย **ฉันทมติ 5 ประการ** ดังนี้ “จะต้องยุติความรุนแรงในเมียนมาโดยทันที กระบวนการเจรจาพูดคุยกันอย่างสร้างสรรค์ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องเกิดขึ้น ผู้แทนพิเศษของประธานอาเซียนจะทำหน้าที่

อำนวยความสะดวกให้กับกระบวนการพูดคุยเจรจา ผู้แทนพิเศษรวมถึงคณะผู้แทนจะเดินทางเยือนเมียนมาเพื่อพบกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และอาเซียนจะให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมผ่านศูนย์ประสานงานการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมของอาเซียน” โดยปรากฏข้อเรียกร้องให้ปล่อยตัว

นักโทษการเมืองรวมถึงนางองซานซูจีที่ปรึกษาแห่งรัฐและประธานาธิบดีวินมิตต์ไนว์ในร่างแถลงการณ์แต่ได้ถูกตัดออกไปในท้ายที่สุด ต่อมารัฐบาลทหารเมียนมาได้แถลงเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของอาเซียนดังกล่าวว่า “จะพิจารณาหลังจาก สร้างเสถียรภาพให้กับประเทศได้แล้ว” ตั้งแต่นั้นมากองทัพยังคงดำเนินการปราบปรามอย่างรุนแรงต่อผู้ประท้วง และใช้กำลังทหารต่อองค์กรติดอาวุธกลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic Armed Organizations: EAOs) อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และเบลเยียม ยังคงดำเนินการโดดเดี่ยวรัฐบาลทหารเมียนมาและรวบรวมการสนับสนุนจากนานาชาติให้คว่ำบาตรรัฐบาลทหารเมียนมา ซึ่งมีเป้าหมายในการดำเนินการไปที่บรรดานายทหารชั้นนายพลและหน่วยงานที่ควบคุมโดยทหาร โดยไม่ให้ส่งผลกระทบต่อประชาชนชาวเมียนมาโดยทั่วไป สถานการณ์ในประเทศเมียนมานั้น การเดินขบวนบนท้องถนนยังคงดำเนินต่อไปในเมืองเล็ก ๆ และการต่อต้านกำลังที่ความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ โดยผู้ประท้วงบางคนใช้หนังสือตึกและระเบิดขวด ในขณะที่มีการระเบิดในเมืองเกือบทุกวัน ขบวนการอารยะขัดขืนเกิดขึ้นทั่วประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อไม่ให้รัฐบาลทหารปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เศรษฐกิจกำลังหยุดชะงักโดยมีความกังวลเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อของราคาอาหารและน้ำมันเชื้อเพลิง การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตบางพื้นที่ปิดระบบมานานกว่า 70 วัน ส่งผลกระทบต่อธุรกรรมทางการเงิน ในขณะที่การดำเนินการตามมาตรการการควบคุม Covid-19 ได้ล้มลงนับตั้งแต่มีการรัฐประหาร โดยสหประชาชาติได้ออกรายงานว่าจากผลกระทบของวิกฤตรัฐประหารและโรคระบาดจะทำให้ประชาชนชาวเมียนมาครึ่งประเทศกลายเป็นคนยากจน

หลังการรัฐประหารในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ คณะกรรมการผู้แทนสมัชชาแห่งสหภาพ (Committee to Represent Pyidaungsu Hluttaw: CRPH) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นด้วยสมาชิกของพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD) ได้ประกาศการจัดตั้งรัฐบาลคู่ขนาน ในนามรัฐบาลเอกภาพแห่งชาติ

ที่มา : <https://www.csis.org/analysis/myanmar-headed-collapse-or-revolution>

(the National Unity Government: NUG) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากประชาชนส่วนใหญ่ที่ต่อต้านรัฐบาลทหาร อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนจาก กลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์ (EAOs) และพรรคการเมืองกลุ่มชาติพันธุ์ โดยกองทัพประกาศอิสรภาพคะฉิ่น (Kachin Independence Army: KIA) ได้ต่อสู้กับกองทัพบกเมียนมาอย่างรุนแรงขึ้นนับตั้งแต่การรัฐประหาร โดยเมื่อต้นเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา KIA ได้ยิงเฮลิคอปเตอร์ทหารเมียนมา เป็นการตอบโต้รัฐบาลทหารจากการโจมตีทางอากาศ ในส่วนของการเมืองของ KIA ยังคงไม่ค่อยไว้วางใจต่อ NUG เนื่องจากมีรากฐานมาจาก NLD ส่วนใหญ่เป็นคนเชื้อสายพม่า แต่ก็ได้แสดงออกถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการต่อต้านรัฐบาลทหาร รวมถึงสนับสนุนการประท้วงในเขตอิทธิพลและการเปิดกว้างสำหรับการเจรจา ในส่วนของกองทัพปลดปล่อยแห่งชาติกะเหรี่ยง (Karen National Liberation Army: KNLA) ได้ประกาศและเสนอให้ความคุ้มครองต่อผู้ประท้วงในเขตอิทธิพลและผู้ที่หลบหนีการปราบปราม อย่างไรก็ตาม KNLA ก็ไม่ได้ให้การรับรอง NUG อย่างเปิดเผย เช่นเดียวกับกับ KIA โดยล่าสุด NUG ได้ประกาศการจัดตั้ง **กองกำลังป้องกันประชาชน (People Defence Force)** ซึ่งประกอบด้วยหน่วยทหารที่ได้รับการฝึกฝนใหม่ ผู้ที่แปรพักตร์จากกองทัพ และกลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์ (EAOs) ที่สมัครใจ โดยยังไม่ชัดเจนว่ากองกำลังนี้จะมารวมกันเป็นกองกำลังภายใต้การควบคุมของ NUG หรือไม่ แต่เป็นที่ชัดเจนว่าจะเป็นขั้นตอนแรกในการจัดตั้งกองกำลังสหพันธรัฐ (Federal army) ซึ่งเป็นข้อเสนอที่ EAOs หลายกลุ่มให้การสนับสนุนมาอย่างยาวนานแต่กองทัพเมียนมาคัดค้านในเรื่องดังกล่าว ขณะนี้สหรัฐอเมริกาและพันธมิตรได้ดำเนินการเพื่อเป้าหมาย 2 ประการ คือ การยุติความรุนแรงและการกลับคืนสู่ประชาธิปไตย ด้วยเหตุนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การทำให้รัฐบาลทหารเมียนมามีราคาที่ต้องจ่าย ด้วยการโดดเดี่ยวทางการเมืองและการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่อบรรดานายทหารชั้นนายพลและครอบครัว รวมถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับทหาร แต่รัฐบาลทหารยังคงไม่ยอมถอย และยังไม่มีความสัญญาณที่แสดงถึงความแตกแยกในกลุ่มผู้นำ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในเมียนมาอาจเกิดขึ้นได้แต่อาจต้องใช้เวลา ดังนั้นความพยายามในการทำให้เกิดการกลับคืนสู่ประชาธิปไตยและการยุติความรุนแรงอย่างรวดเร็วไปพร้อมกัน จึงเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก ซึ่งเป็นความขัดแย้งกันระหว่างเป้าหมายทั้งสองประการ ซึ่งการยุติความรุนแรงโดยการเข้าไปปฏิสัมพันธ์กับรัฐบาลทหารเมียนมาอย่างที่เราเห็นกำลังพยายามดำเนินการอยู่นั้นอาจจะไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนหรือไม่สอดคล้องกับความชอบธรรม แต่การทำให้เกิดการกลับคืนสู่ประชาธิปไตยนั้น สามารถทำได้โดยการทำให้นายทหารชั้นนายพลของเมียนมามีราคาที่ต้องจ่าย ในขณะเดียวกันก็ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ต่อ NUG และขบวนการอารยะขัดขืน ซึ่งเป็นการสนับสนุนดำเนินยุทธศาสตร์ในการกีดกันรัฐบาลทหารเมียนมาในทางเศรษฐกิจ พร้อมทั้งประสานการต่อสู้เคียงข้าง (EAOs)

สถาบัน CSIS ได้สรุปว่า สหรัฐอเมริกาและพันธมิตรจึงมีทางเลือกน้อย ดังจะเห็นได้จากความพยายามที่ล้มเหลวของอาเซียนในการไกล่เกลี่ย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาคมระหว่างประเทศบิบบังคับรัฐบาลทหารเมียนมาได้น้อยมาก ในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา สำหรับ พล.อ. มิน อ่อง หล่าย (Min Aung Hlaing) ยังคงกำหนดหนทางไปสู่ความรุนแรง และประชาชนชาวเมียนมาก็เลือกที่จะทำการต่อต้านอย่างเต็มที่ สิ่งที่ดีที่สุดที่สหรัฐฯ ทำได้คือเสนอการสนับสนุนประชาชนชาวเมียนมา กีดกันรัฐบาลทหารเมียนมาจากความชอบธรรมในเวทีระหว่างประเทศ และร่วมกับพันธมิตรเพื่อการช่วยเหลือทางมนุษยธรรม

สถานการณ์ภายในประเทศบรูไน

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ. ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์

และ นายสิทธิชัย สุนทร:

สถานการณ์ภายในประเทศบรูไน ในห้วง มี.ค.-พ.ค.64 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ สถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-19

สาธารณสุขบรูไน ประกาศลดระดับมาตรการควบคุมและป้องกัน COVID-19 หลังจาก ไม่พบการติดเชื้อในท้องถิ่นนานกว่า 300 วัน (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2564) โดยบรูไนจะเริ่มปรับเข้าสู่ภาวะปกติแบบ New normal และอนุญาตให้มีการทำกิจกรรมตามสถานที่ต่าง ๆ อาทิ มัสยิด โรงเรียน ร้านอาหาร โรงภาพยนตร์ และตลาด โดยอนุญาตให้เพิ่มจำนวนผู้เข้าร่วมไม่เกิน 1,000 คน จากเดิม ไม่เกิน 350 คน และยังคงขอให้ประชาชนรักษาระยะห่างทางสังคม สแกน QR code เมื่อเข้าในพื้นที่สาธารณะ และรักษาสูขอนามัยส่วนบุคคล โดยเฉพาะ การสวมหน้ากากอนามัยและการหมั่นล้างมือ

▶ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ

นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย เดินทางเยือนบรูไนอย่างเป็นทางการ และเข้าเฝ้าหารือกับสมเด็จพระราชาธิบดีฮัสซานัล โบลเกียห์ นายกรัฐมนตรีแห่งบรูไน เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทวิภาคี และการส่งเสริมความร่วมมือ ในด้านวัคซีนต้าน COVID-19 (กรมประชาสัมพันธ์: 2564) โดยทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องกันในการจัดหาวัคซีน COVID-19 ให้กับผู้นำนักอาศัยระยะยาว รวมถึง ชาวมาเลเซียที่อาศัยในบรูไน และชาวบรูไนที่อาศัยในมาเลเซีย อาทิ นักการทูต นักเรียน รวมถึงการออกใบรับรองการฉีดวัคซีน COVID-19 เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางข้ามพรมแดนระหว่างกัน นอกจากนี้ ผู้นำทั้งสองยังเห็นพ้องกันในหลักการที่จะจัดตั้งช่องทางสีเขียวที่ใช้ในการเดินทางระหว่างกัน (Reciprocal Green Lane-RGL) โดยมีมาตรการป้องกันและควบคุม COVID-19 ที่มีประสิทธิภาพเพื่ออำนวยความสะดวกทางธุรกิจและการเดินทางอย่างเป็นทางการระหว่างทั้งสองประเทศ ทั้งนี้ ผู้นำทั้งสองยังถึงความมุ่งมั่นที่จะรักษาความสัมพันธ์ ที่พิเศษระหว่างสองประเทศต่อไป ภายใต้การเสริมสร้างความร่วมมือในภาคส่วนที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม สหราชอาณาจักร ระบุว่า สหราชอาณาจักรเตรียมผ่อนปรนมาตรการห้ามการเดินทางต่างประเทศ โดยเปลี่ยนมาใช้ระบบกำหนดสีประเทศแบบไฟจราจร (traffic light system) โดยอนุญาตให้ประชาชนเดินทางไปท่องเที่ยวยังกลุ่มประเทศสีเขียว (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2564) คือ กลุ่มประเทศที่มีการจัดการควบคุมการแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 12 ประเทศ อาทิ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ โปรตุเกส บรูไน และอิสราเอล เป็นต้น เมื่อเดินทางกลับเข้าประเทศไม่จำเป็นต้องกักตัว

▶ สถานการณ์ความร่วมมืออาเซียน

การประชุมผู้บัญชาการทหารสูงสุด (ผบ.ทสส.) อาเซียน ครั้งที่ 18 (ACDFM-18) ซึ่งบรูไนในฐานะประธานอาเซียนจัดการประชุมผ่านระบบ Video Conference ว่า ที่ประชุมเห็นพ้องที่จะเสริมสร้างความร่วมมือทางทหารเพื่อพร้อมจะเผชิญกับความท้าทายด้านความมั่นคงในระดับภูมิภาคและระดับโลก (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2564) รวมถึงการซ้อมรบร่วม โดย ผบ.ทสส.สิงคโปร์และอินโดนีเซีย แสดงความกังวลต่อสถานการณ์ในเมียนมาและเรียกร้องให้กองทัพเมียนมายับยั้งซึ่งใจในการใช้อาวุธต่อพลเรือน นอกจากนี้ ผบ.ทสส.อินโดนีเซีย เสนอความช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการเปลี่ยนผ่านไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยต่อ พล.อ.อาวุโส มินอ่องโลว์ ผบ.ทสส.เมียนมา ซึ่งเข้าร่วมการประชุมด้วย ซึ่งผลการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนวาระพิเศษเพื่อหาแนวทางคลี่คลายสถานการณ์ความขัดแย้งและวิกฤตความรุนแรงภายในเมียนมา (มติชนออนไลน์: 2564) โดยที่ประชุมบรรลุฉันทามติเพื่อแก้ไขสถานการณ์การเมืองเมียนมาใน 5 ประเด็น แต่อย่างไรก็ตาม ต่อมาเมื่อแถลงการณ์ของรัฐบาลเมียนมากล่าวว่า ข้อเสนอจากการประชุมสุดยอดอาเซียนวาระพิเศษเกี่ยวกับสถานการณ์ในเมียนมา มีความสร้างสรรค์ แต่กองทัพเมียนมาจะมุ่งให้ความสำคัญอันดับแรกกับการรักษาระเบียบตามกฎหมายและฟื้นฟูความสงบเรียบร้อยในประเทศ แล้วจึงจะพิจารณาข้อเสนอจากที่ประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างรอบคอบ (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2564)

▶ บทสรุป

บรูไนมีระบบการจัดการการแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้อย่างดี และไม่พบการติดเชื้อในท้องถิ่นนานกว่า 300 วัน ทำให้เริ่มปรับเข้าสู่ภาวะปกติแบบ New normal และอนุญาตให้มีการทำกิจกรรมตามสถานที่ต่าง ๆ จึงทำให้บรูไนจัดอยู่ในกลุ่มประเทศสีเขียว หมายถึงกลุ่มประเทศที่มีการจัดการควบคุมการแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ส่งผลดีต่อการเดินทาง รวมถึงเศรษฐกิจ เนื่องจาก สหราชอาณาจักรเตรียมผ่อนปรนมาตรการห้ามการเดินทางต่างประเทศ โดยเปลี่ยนมาใช้ระบบกำหนดสีประเทศแบบไฟจราจร (traffic light system) โดยอนุญาตให้ประชาชนเดินทางไปท่องเที่ยวยังกลุ่มประเทศสีเขียว เดินทางกลับเข้าประเทศไม่จำเป็นต้องกักตัว อีกทั้งมาเลเซียและบรูไนยังเห็นพ้องกันในหลักการที่จะจัดตั้งช่องทางสีเขียวที่ใช้ในการเดินทางระหว่างกัน ยิ่งทำให้การเดินทางติดต่อสะดวกมากขึ้น ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจบรูไนมากยิ่งขึ้น

บรูไนในฐานะประธานอาเซียนมีความท้าทายอย่างมาก ในกรณีความไม่สงบในเมียนมา เห็นได้จากผลการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนวาระพิเศษเพื่อหาแนวทางคลี่คลายสถานการณ์ความขัดแย้งและวิกฤตความรุนแรงภายในเมียนมา โดยที่ประชุมบรรลุฉันทามติเพื่อแก้ไขสถานการณ์การเมืองเมียนมา แต่แถลงการณ์ของรัฐบาลเมียนมา ยังไม่พิจารณาข้อเสนอจากที่ประชุมสุดยอดอาเซียนนั้น บรูไนจึงอาจได้รับแรงกดดันอย่างมากในฐานะประธาน ประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกอาเซียน จึงควรติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและดำเนินนโยบายอย่างรอบคอบ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภศ.ศคย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในประเทศกัมพูชา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ. ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์
และ ร.ท.หญิง ศิวาสี สิริโสมบรรณ

สถานการณ์ภายในประเทศกัมพูชา ห้วงเดือน มี.ค.-พ.ค.64 กัมพูชา มีประเด็นความเคลื่อนไหวที่สำคัญ ๆ ทั้งมิติด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม สรุปพอสังเขปได้ดังนี้

▶ มิติด้านการเมืองและความมั่นคง

▶ **กัมพูชาสนับสนุนแนวทางแก้ปัญหาในเมียนมาอย่างสันติ :** แถลงการณ์ของกระทรวงการต่างประเทศกัมพูชา (สถาบันที่ปรึกษา อัจฉริยะด้านการค้าและการลงทุน: 2564) เมื่อ 9 มี.ค.64 ระบุว่า กัมพูชา ได้ติดตามสถานการณ์ในเมียนมาอย่างใกล้ชิดเช่นเดียวกับประเทศสมาชิกอาเซียน และเสียใจที่เกิดเหตุรุนแรงจนมีผู้เสียชีวิต โดยกัมพูชาจะยังคง เคารพหลักการไม่แทรกแซงกิจการภายในของประเทศสมาชิกฯ และสนับสนุนแนวทางการแก้ไขปัญหาในเมียนมาอย่างสันติ ทั้งนี้ กัมพูชาพร้อม ให้ความช่วยเหลือเมียนมาทุกรูปแบบภายใต้แนวทางของอาเซียน

▶ **กัมพูชา สปป.ลาว และเวียดนามประชุมทางไกลร่วมกันเป็น ครั้งแรก :** เมื่อ 10 มี.ค.64 นายกรัฐมนตรีของกัมพูชา นายกรัฐมนตรีของ สปป.ลาว และนายกรัฐมนตรีของเวียดนาม (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2464) ได้ร่วมประชุมทางไกล ซึ่งเป็นการริเริ่มของนายกรัฐมนตรีกัมพูชา

โดยผู้นำทั้ง 3 ประเทศ เห็นพ้องที่จะดำรงและส่งเสริม ความร่วมมือที่มีอยู่ระหว่างกัน การพัฒนาชายแดน การ ป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจ เข้าด้วยกันภายในปี 2573 รวมทั้งจะร่วมมือในการ ป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 พร้อมทั้งแสดง ความมุ่งมั่นให้เมียนมากลับมามีเสถียรภาพและยังคงให้การสนับสนุน ความพยายามของอาเซียนในการแก้ไขปัญหาในเมียนมาต่อไป

▶ **กัมพูชา และ สปป.ลาว กระชับความสัมพันธ์และส่งเสริมความร่วมมือทวิภาคี :** นายกรัฐมนตรีของกัมพูชา ประชุมทางไกลกับนายกรัฐมนตรีของ สปป.ลาว เมื่อ 12 เม.ย.64 โดยผู้นำทั้งสองย้ำถึงการส่งเสริม ความสัมพันธ์ระหว่างกัน และความร่วมมือด้านการค้าแบบทวิภาคีเพิ่มขึ้น รวมทั้งจะเร่งรัดแผนปฏิบัติการหุ้นส่วนเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ด้าน ความมั่นคง การเมือง การค้าการลงทุน การเจรจาข้อตกลงว่าด้วยการ หลีกเลี่ยงการเก็บภาษีซ้ำซ้อน การศึกษาและวัฒนธรรม นอกจากนี้ จะร่วมมือกันบริหารจัดการปัญหา COVID-19 แพร่ระบาด และจะทำงาน อย่างใกล้ชิด

▶ **กัมพูชาย้ำหลักการส่งเสริมความร่วมมือ 4 ประการในที่ประชุม UN-ESCAP ครั้งที่ 77 :** นายกรัฐมนตรี ฮุน เซน ได้แถลงในพิธีเปิดการประชุมทางไกลคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมของเอเชียและแปซิฟิก แห่งสหประชาชาติ (UN-ESCAP) ครั้งที่ 77 เมื่อ 26 เม.ย.64 โดยเน้นย้ำ หลัก 4 ประการ ได้แก่ (1) ให้เปิดกว้างทางการค้าระหว่างประเทศและ สนับสนุนระบบพหุภาคี ตลอดจนการให้สิทธิพิเศษทางการค้าแก่ประเทศ กำลังพัฒนา (2) ส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล และสนับสนุนการใช้ เทคโนโลยีในภาคเอกชน (3) ส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) รวมถึงเพิ่มโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว และ (4) ขอให้ประเทศร่ำรวยกักตุนวัคซีน COVID-19 นอกจากนี้ ยังเชื่อมั่นและขอให้ทุกประเทศร่วมมือต่อสู้กับ COVID-19 ด้วยความเป็นเอกภาพ และการเคารพซึ่งกันและกัน

▶ มิติด้านเศรษฐกิจ

▶ **กัมพูชาจะเปิดให้บริการท่าอากาศยานนานาชาติ Dara Sakor ในกลางปี 2564 :** ผู้ช่วยรัฐมนตรีกำกับดูแลสำนักเลขาธิการการบิน พลเรือนกัมพูชา (ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน กรมประชาสัมพันธ์: 2564) ได้มีการเปิดเผยว่าการก่อสร้างท่าอากาศยานนานาชาติ Dara Sakor จังหวัด เกาะกง กัมพูชา ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการขอใบอนุญาตจาก SSCA เพื่อ เปิดดำเนินการและทดสอบระบบเป็นระยะเวลา 6 เดือน ก่อนที่จะเปิดให้ บริการเต็มรูปแบบในกลางปี 2564

▶ **ธนาคารกลางกัมพูชาเปิดตัวเงินดิจิทัล “บาคอง” ลดการพึ่งพา เงินดอลลาร์ :** เมื่อ 7 มี.ค.64 ธนาคารกลางกัมพูชาได้ประกาศจะลดการ พึ่งพาสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ ด้วยการสนับสนุนการใช้สกุลเงิน “บาคอง” ซึ่งเป็นสกุลเงินดิจิทัลของธนาคารกลางกัมพูชา ภายในไตรมาส ที่ 1 ของปี 2564 และยกเลิกการใช้สกุลเงินดอลลาร์ สหรัฐหน่วยย่อย อาทิ ธนบัตรชนิดราคา 1-2 ดอลลาร์ สหรัฐ และธนบัตรชนิดราคา 5 ดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ จะเริ่มใช้ธนบัตรชนิดราคา 100-100,000 เรียล (0.76-755 บาท) ซึ่งคาดว่าจะได้รับความร่วมมือจาก สถาบันทางการเงินและประชาชนกัมพูชาอย่างดี และจะส่งผลทำให้ ธนาคารกลางกัมพูชาสามารถควบคุมระบบเศรษฐกิจได้มากขึ้น

▶ มิติด้านสังคมและวัฒนธรรม

▶ **กัมพูชาประกาศมาตรการล็อกดาวน์ ราชอาณาจักรพนมเปญ และ อำเภอดาเคมา จังหวัดกันดาล :** เมื่อ 14 เม.ย.64 รัฐบาลกัมพูชาประกาศ มาตรการล็อกดาวน์ราชอาณาจักรพนมเปญ และอำเภอดาเคมา จังหวัดกันดาล มีผลตั้งแต่ 15-28 เม.ย.64 เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 โดยห้ามประชาชนออกนอกเคสสถานหากไม่มีเหตุ จำเป็น ยกเว้นบุคคลที่ทำงานด้านสื่อมวลชน การทูต องค์การระหว่างประเทศหรือ NGO และเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งต้องแสดงเอกสารรับรองการเดินทาง โดยยังคงห้าม การเดินทางในช่วงเคอร์ฟิว (20.00-05.00) รวมทั้งห้าม การรวมตัวทุกรูปแบบ ยกเว้นการรวมตัวภายในสมาชิกครอบครัว

▶ **กัมพูชาขยายระยะเวลาใช้มาตรการล็อกดาวน์ราชอาณาจักร พนมเปญ :** เมื่อ 26 เม.ย.64 รัฐบาลกัมพูชาตัดสินใจขยายระยะเวลาใช้ มาตรการล็อกดาวน์ในราชอาณาจักรพนมเปญและอำเภอดาเคมา จังหวัดกันดาล ออกไปอีก 1 สัปดาห์ เพื่อควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อ COVID-19 โดย มาตรการดังกล่าวมีการแบ่งพื้นที่ที่ควบคุมออกเป็น 3 พื้นที่ ได้แก่ (1) พื้นที่ สีแดงเป็นพื้นที่ที่มีการระบาดร้ายแรง (2) พื้นที่สีส้มเป็นเขตควบคุมการ แพร่เชื้อในชุมชน และ (3) พื้นที่สีเขียวเป็นเขตที่ต้องมีควบคุมการติดต่อ

▶ **มาตรการล็อกดาวน์ของกัมพูชา ส่งผลให้ประชาชนประสบ ปัญหาขาดแคลนอาหาร :** เมื่อ 30 เม.ย.64 มีชาวกัมพูชากว่า 100 คน ชุมนุมประท้วงในราชอาณาจักรพนมเปญ เนื่องจากประสบปัญหาขาดแคลน อาหาร (สำนักข่าวไทย: 2564) หลังจากรัฐบาลกัมพูชาประกาศขยายใช้ มาตรการล็อกดาวน์ในราชอาณาจักรพนมเปญ ตั้งแต่ 27 เม.ย. - 5 พ.ค.64 โดย เรียกกร้องให้รัฐบาลเร่งให้ความช่วยเหลือและแจกจ่ายอาหารในปริมาณที่ เพียงพอต่อสมาชิกในครัวเรือน ขณะที่ Amnesty International (AI) เปิดผนึกว่า การไม่ผ่อนปรนให้ออกไปซื้ออาหารและสิ่งของจำเป็น ประกอบกับ มีคำสั่งปิดตลาด ร้านค้า และร้านอาหารทั้งหมดในพื้นที่ ทำให้ประชาชน จำนวนมากเสี่ยงเผชิญความอดอยาก ขณะที่รัฐบาลกัมพูชาเร่งจัดหาอาหาร ให้ประชาชนจำนวนหลายแสนคนที่ต้องการความช่วยเหลือแล้ว

▶ บทสรุป

สถานการณ์ภายในประเทศของกัมพูชาในห้วงที่ผ่านมา พบว่า ด้าน การเมืองและความมั่นคง กัมพูชายังคงมีการเสริมสร้างความสัมพันธ์และ กรอบความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งทางด้านการมั่นคง การเมือง การค้าการลงทุน รวมทั้ง สนับสนุนแนวทางการแก้ไขปัญหาใน เมียนมาอย่างสันติภายใต้แนวทางของอาเซียน ส่วนในด้านเศรษฐกิจ มีการ ก่อสร้างสนามบินเพื่อรองรับธุรกิจท่องเที่ยว และลดการพึ่งพาสกุลเงิน ดอลลาร์สหรัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมระบบเศรษฐกิจให้ดี ยิ่งขึ้น พร้อมทั้งเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดในกรอบความร่วมมือพหุภาคีระหว่าง ประเทศ และด้านสังคมและวัฒนธรรม รัฐบาลกัมพูชามีการกำหนด มาตรการต่าง ๆ ออกมา เพื่อควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อ COVID-19 อย่างต่อเนื่อง

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภศ.ศสย.สพท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในมาเลเซีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ. ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์
และ ร.ต.ท.หญิง นิตยา จงบัว

สถานการณ์ในประเทศมาเลเซียในช่วงเดือน มี.ค.-พ.ค.64 ที่ผ่านมา มาเลเซียยังคงเผชิญสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 อย่างหนัก นอกจากนี้ยังมีสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและการเมืองในประเทศที่มีความสำคัญ ดังนั้นจึงขอรายงานสถานการณ์และความเคลื่อนไหวที่สำคัญของประเทศมาเลเซีย ดังนี้

▶ สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19

เมื่อ 22 พ.ค.64 รัฐบาลมาเลเซียจะเพิ่มความเข้มงวดของมาตรการควบคุมการสัญจร ครั้งที่ 3 (Movement Control Order 3.0: MCO 3.0) ใน 25 พ.ค.64 เพื่อลดการเดินทางของประชาชน โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่รัฐ ร้อยละ 80 (ประมาณ 750,000 คน) และภาคเอกชน ร้อยละ 40 (ประมาณ 6.1 ล้านคน) ทำงานจากที่บ้าน และให้ระบบขนส่งมวลชนลดการวิ่งบริการ ร้อยละ 50 ลดระยะเวลาการเปิดทำการของภาคธุรกิจโดยกำหนดให้ร้านค้าปิดเวลา 20.00 น. จากเดิมปิดเวลา 22.00 น. ทั้งนี้ ความเข้มงวดของมาตรการ MCO 3.0 เกิดขึ้นหลังจากพบผู้ติดเชื้อรายใหม่ในประเทศสูงกว่า 6,000 คน ติดต่อกันหลายวัน ซึ่งทำให้ระบบสาธารณสุขถึงขีดจำกัดที่จะรองรับผู้ป่วยรายใหม่

ต่อมาเมื่อ 28 พ.ค.64 นายมูห์ยิดดิน ยัสซิน นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย ประกาศ Lockdown ทั่วประเทศระยะที่ 1 ช่วง 1-14 มิ.ย.64 โดยจะปิดภาคเศรษฐกิจและสังคมทั้งหมด ยกเว้นภาคธุรกิจและบริการที่จำเป็นตามประกาศของสภาความมั่นคงแห่งชาติ การตัดสินใจครั้งนี้เกิดขึ้นภายหลังมาเลเซียพบผู้ติดเชื้อ COVID-19 รายใหม่มากกว่า 8,000 รายต่อวัน มีผู้ป่วยเกิน 70,000 ราย และเสียชีวิตกว่า 2,550 คน หากการ Lockdown ระยะที่ 1 สามารถลดจำนวนผู้ป่วยรายวัน รัฐบาลจะดำเนินการในระยะที่ 2 เป็นเวลา 4 สัปดาห์ โดยอนุญาตให้เปิดภาคเศรษฐกิจบางส่วน แต่ยังไม่ให้รวมกลุ่มขนาดใหญ่ และจะดำเนินการต่อเนื่องในระยะที่ 3 คือ มาตรการควบคุมการสัญจร (Movement Control Order-MCO) ที่คล้ายกับการบังคับใช้ในปัจจุบัน ไม่อนุญาตกิจกรรมทางสังคม Procedure-SOP) อย่างไรก็ตาม รัฐชาราวักจะไม่ดำเนินมาตรการ Lockdown

ในขณะเดียวกันมาเลเซียจะประเมินวัคซีน COVID-19 ทุกประเภทที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องรวมถึงสเปรย์พ่นจมูกซึ่งเป็นโครงการสร้างภูมิคุ้มกัน COVID-19 แห่งชาติ (The National Covid-19 Immunisation Programme) แม้ว่าในปัจจุบันมาเลเซียจะสามารถส่งจองวัคซีน COVID-19 ไว้เพียงพอต่อประชากรทั้งหมดและสำรองเพิ่มเติมไว้อีก ร้อยละ 10 แล้วก็ตาม ส่วนในเฟส 2 ของโครงการ จะมีการเปิดศูนย์ฉีดวัคซีน 129 แห่งทั่วประเทศ ภายในห้วงปลาย พ.ค.64 ปัจจุบัน ศูนย์ฉีดวัคซีนดำเนินการแล้วใน 12 รัฐอย่างไรก็ตาม มาเลเซียจะถอดวัคซีน COVID-19 ของบริษัท AstraZeneca ออกจากโครงการฉีดวัคซีนป้องกันเชื้อไวรัส COVID-19 แห่งชาติ เพื่อผ่อนคลายความวิตกกังวลของประชาชนที่การฉีดวัคซีนดังกล่าวอาจก่อให้เกิดภูมิแพ้รุนแรง แต่จะยังคงให้ใช้วัคซีนของ AstraZeneca เพื่อควบคุมสถานการณ์ในช่วงแรก และผู้สมัครใจยังคงรับการฉีดวัคซีนดังกล่าวได้ที่ศูนย์ฉีดวัคซีนพิเศษ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขของมาเลเซียจะจัดส่งวัคซีนจำนวน 268,600 โดส ให้แก่รัฐสลังงอร์และกรุงกัวลาลัมเปอร์ เพื่อให้ศูนย์ฉีดวัคซีนพิเศษแจกจ่ายต่อไป ทั้งนี้ โครงการฉีดวัคซีนแห่งชาติเริ่มดำเนินการเมื่อปลาย ก.พ.64 ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนที่สองสำหรับกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งจะใช้เฉพาะวัคซีนของบริษัท Pfizer-BioN-Tech และ Sinovac เท่านั้น และตั้งเป้าหมายที่จะเริ่มฉีดวัคซีนให้กับประชาชนทั่วไปใน พ.ค.64

▶ ด้านเศรษฐกิจ

มาเลเซียประกาศแผนกระตุ้นเศรษฐกิจฉบับใหม่รวมมูลค่า 20,000 ล้านริงกิต (ประมาณ 4,860 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) ซึ่งเป็นแผนกระตุ้น

เศรษฐกิจฉบับที่ 6 ที่มาเลเซียประกาศใช้นับตั้งแต่ COVID-19 เริ่มแพร่ระบาดในประเทศ โดยแผนกระตุ้นเศรษฐกิจฉบับใหม่ มุ่งเน้นการดำเนินโครงการเชิงกลยุทธ์ที่สนับสนุนภาคธุรกิจและขยายความช่วยเหลือไปยังประชาชนและภาคส่วนที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 นอกจากนี้ รัฐบาลมาเลเซียจะจัดสรรเงินสำหรับจัดซื้อวัคซีน COVID-19 เพิ่มขึ้นจาก 3,000 ล้านริงกิต เป็น 5,000 ล้านริงกิต เพื่อเร่งฉีดให้ประชาชนทั่วประเทศภายใน ธ.ค.64 ตามแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งจะทำให้เกิดภูมิคุ้มกันหมู่ในประชาชนและลดอัตราการติดเชื้อ COVID-19 รายใหม่ในอนาคต และไม่จำเป็นต้องบังคับใช้มาตรการควบคุมการสัญจรในประเทศอีกต่อไป

ในขณะเดียวกันรัฐบาลมาเลเซียจะให้เงินช่วยเหลือเกษตรกรปาล์ม น้ำมันและยางพารารายย่อยทั่วประเทศเพื่อบรรเทาผลกระทบจาก COVID-19 โดยหน่วยงานพัฒนาเกษตรกรรายย่อยในอุตสาหกรรมยางและองค์กรฟื้นฟูที่ดินแห่งรัฐจะจ่ายเงิน 189.08 ล้านริงกิต (ประมาณ 1,448 ล้านบาท) ในรูปแบบเงินปันผลให้แก่เกษตรกรปาล์ม น้ำมันและยางพารารายย่อยทั่วประเทศ ประมาณ 90,000 ราย และจะยังคงดำเนินโครงการช่วยเหลือเกษตรกรยางพารารายย่อย 232,319 ราย โดยตั้งงบประมาณไว้ 69.9 ล้านริงกิต (ประมาณ 535 ล้านบาท) เพื่อบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจของเกษตรกรกลุ่มดังกล่าวในห้วงการแพร่ระบาดของ COVID-19

▶ ด้านการเมือง

พรรคคอมมิวนิสต์เรียกร้องให้มาเลเซียจัดการเลือกตั้งใหม่ โดยดาโต๊ะ ชรี อาหมัด มัสสัน เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ได้เรียกร้องให้จัดการเลือกตั้งทั่วไปใหม่ เนื่องจากเห็นว่ารัฐบาลชุดปัจจุบันยังคงแสดงความเป็นธรรมต่อพรรคคอมมิวนิสต์ รวมถึงกรณีที่ศาลยุติธรรมยังคงผลักดันการตรวจสอบคดีทุจริตของผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์หลายคน แม้อัตติยาการสูงสุดและอดีตประธานคณะกรรมการตรวจสอบการทุจริตพ้นจากตำแหน่งแล้ว ขณะเดียวกัน นายกรัฐมนตรีมาเลเซียไม่แต่งตั้งสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ดำรงตำแหน่งในคณะรัฐมนตรีทั้งที่พรรคคอมมิวนิสต์เป็นพรรคร่วมรัฐบาลที่ใหญ่ที่สุด

ในขณะที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ฝ่ายค้านของมาเลเซียยื่นคำร้องต่อสมเด็จพระราชาธิบดีเพื่อให้ยกเลิกการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยนายมหาธีร์ โมฮัมหมัด ประธานพรรค Pejuang Tanah Air (พรรคฝ่ายค้านอิสระ) และ ส.ส.ฝ่ายค้านบางส่วน ยื่นคำร้องต่อสมเด็จพระราชาธิบดีแห่งมาเลเซียเพื่อให้ยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วประเทศและเริ่มกระบวนการทางรัฐสภาอีกครั้ง โดยก่อนหน้านี้ มีชาวมาเลเซียมากกว่า 39,000 คน ร่วมลงนามคำร้องดังกล่าวในช่องทางออนไลน์ ทั้งนี้ ดัน ศรี มูห์ยิดดิน ยัสซิน นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วประเทศเมื่อ ม.ค.64 และมีผลบังคับใช้จนถึง 1 ส.ค.64 กรณีดังกล่าวถูกวิจารณ์ว่าเป็นกลยุทธ์ทางการเมืองของนายกรัฐมนตรี เพื่อรักษาตำแหน่งและจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามกระบวนการประชาธิปไตย โดยบังคับใช้พระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ต่อต้านการเผยแพร่ข่าวเท็จเกี่ยวกับ COVID-19 และกฎหมายที่อนุญาตให้กระทรวงการคลังอนุมัติการใช้งบประมาณเพิ่มเติมโดยไม่ต้องได้รับการตรวจสอบ

▶ บทสรุป

จะเห็นได้ว่าจะเห็นได้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ยังเป็นปัญหาที่สำคัญของมาเลเซีย ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการเมืองเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งไทยเองควรจับตามองอย่างใกล้ชิด เนื่องจากมาเลเซียเป็นเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกับไทย หากมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อประเทศไทยด้วยเช่นเดียวกัน

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภศ.ศสย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในเมียนมา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ. ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์

และ นายสิทธิชัย สุนทร:

สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมา ในห้วง มี.ค.-พ.ค.64 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

► สถานการณ์การเมือง

คณะกรรมการการเลือกตั้งเมียนมา (UEC) ภายใต้รัฐบาลกองทัพเมียนมา ประกาศจะยุบพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD) ขององซานซูจี อดีตที่ปรึกษาแห่งรัฐเมียนมา (ผู้จัดการออนไลน์: 2564) โดยอ้างว่า NLD ทุจริตการเลือกตั้ง การตัดสินใจของ UEC ดังกล่าวเกิดขึ้นระหว่างการประชุมร่วมกับหลายพรรคการเมือง อาทิ พรรคเพื่อความเป็น

ปึกแผ่นและการพัฒนาแห่งสหภาพ (USDP) ซึ่งใกล้ชิดกับกองทัพเมียนมา ขณะที่พรรค NLD ไม่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุม ในขณะที่สหรัฐฯ ยังมีมาตรการตอบโต้รัฐบาลทหารเมียนมา โดยขึ้นบัญชีคว่ำบาตรสภาบริหารแห่งรัฐ (State

Administration Council-SAC) ซึ่งเป็นกลไกบริหารประเทศที่กองทัพเมียนมาจัดตั้งขึ้นหลังจากยึดอำนาจ (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2564) พร้อมทั้งขึ้นบัญชีและอายัดทรัพย์สินบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ SAC จำนวน 16 คน ได้แก่ สมาชิก SAC 4 คน รัฐมนตรี 7 คน ประธานธนาคารกลาง ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และครอบครัวของสมาชิก SAC 3 คน เพื่อตอบโต้กรณี SAC และกองทัพเมียนมาใช้ความรุนแรงต่อประชาชนอย่างต่อเนื่อง และ SAC ล้มเหลวในการฟื้นฟูระบอบประชาธิปไตย โดยชี้ว่า สหราชอาณาจักรและแคนาดาจะดำเนินการคว่ำบาตรบุคคลดังกล่าวเช่นกัน ทั้งนี้ สหรัฐฯ เรียกร้องให้นานาประเทศร่วมกดดันเมียนมามากขึ้น

► สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ

ผลสำรวจภาคธุรกิจเมียนมา จำนวน 372 บริษัท (ในจำนวนนี้มีบริษัทญี่ปุ่น 182 แห่ง บริษัทประเทศตะวันตก 115 แห่ง และบริษัทเมียนมา 54 แห่ง) พบว่า บริษัทที่ทำธุรกิจในเมียนมา ร้อยละ 13 ระบุว่าการดำเนินธุรกิจหลังจากกองทัพเมียนมายึดอำนาจตั้งแต่ 1 ก.พ.64 (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2564) ร้อยละ 21 ลดกิจกรรมทางธุรกิจ และร้อยละ 5 ระบุว่า ไม่ได้รับผลกระทบ ส่วนประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อบริษัทต่าง ๆ มากที่สุด ร้อยละ 77 ระบุว่า เป็นการหยุดชะงักของภาคการเงินการธนาคาร การโอนเงินและการชำระเงินร้อยละ 70 คือ ระบบอินเทอร์เน็ตมีปัญหา และร้อยละ 65 คือความไม่สะดวกในการเดินทางของพนักงาน

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการการลงทุนเมียนมาว่า รัฐบาลทหารเมียนมาอนุมัติการลงทุน 15 โครงการ มูลค่ารวมประมาณ 2,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (แนวทาง: 2564) ที่สำคัญ ได้แก่ โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานก๊าซธรรมชาติเหลว (liquefied natural gas-LNG) มูลค่า 2,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โครงการภาคการผลิต ภาคปศุสัตว์ และภาคบริการ แต่ไม่เปิดเผยรายละเอียดของบริษัทหรือประเทศที่เกี่ยวข้องกับโครงการต่าง ๆ ซึ่งที่ผ่านมา นักลงทุนรายใหญ่ในเมียนมา ได้แก่ จีน สิงคโปร์ และไทย ปัจจุบันพลังงานไฟฟ้าในเมียนมามาจากโรงไฟฟ้าพลังน้ำ แต่เมียนมาเริ่ม

ให้ความสำคัญกับ LNG มากขึ้น เพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจหลังการปฏิรูปประชาธิปไตย

► การดำเนินการของอาเซียน

ผลการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนวาระพิเศษเพื่อหาแนวทางการคลี่คลายสถานการณ์ความขัดแย้งและวิกฤตความรุนแรงภายในเมียนมา (มติชนออนไลน์: 2564) โดยที่ประชุมบรรลุฉันทามติเพื่อแก้ไขสถานการณ์การเมืองเมียนมาใน 5 ประเด็น ได้แก่ 1) การยุติความรุนแรงและมีความยับยั้งชั่งใจอย่างถึงที่สุด 2) การเริ่มต้นเจรจากับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อยุติร่วมกันโดยมีผลประโยชน์ของประชาชนเมียนมาเป็นที่ตั้ง 3) การแต่งตั้งผู้แทนพิเศษอาเซียนประจำเมียนมาเพื่ออำนวยความสะดวกให้กระบวนการเจรจาเป็นไปอย่างราบรื่น โดยได้รับการสนับสนุนจากเลขาธิการอาเซียน 4) การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมผ่านศูนย์ประสานงานเพื่อการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติ (ASEAN coordinating Centre for Humanitarian-AHA Centre) และ 5) ผู้แทนพิเศษและผู้แทนจากสมาชิกอาเซียนเยือนเมียนมาเพื่อพบหารือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ต่อมามีแถลงการณ์ของรัฐบาลเมียนมาบนเว็บไซต์กระทรวงสารสนเทศของเมียนมาว่า ข้อเสนอจากการประชุมสุดยอดอาเซียนวาระพิเศษเกี่ยวกับสถานการณ์ในเมียนมา มีความสร้างสรรค์ แต่กองทัพเมียนมาจะมุ่งให้ความสำคัญอันดับแรกกับการรักษาระเบียบตามกฎหมายและฟื้นฟูความสงบเรียบร้อยในประเทศ แล้วจึงจะพิจารณาข้อเสนอจากที่ประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างรอบคอบ (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2564)

► บทสรุป

สถานการณ์ทางการเมืองของเมียนมายังคงรุนแรงอย่างต่อเนื่อง การประทุระหว่างรัฐบาลทหารและประชาชนยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างรูปธรรม ส่งผลต่อให้ได้รับแรงกดดันจากนานาประเทศโดยเฉพาะสหรัฐฯ ที่มีมาตรการตอบโต้รัฐบาลทหารเมียนมา โดยขึ้นบัญชีคว่ำบาตรสภาบริหารแห่งรัฐ (SAC) ซึ่งเป็นกลไกบริหารประเทศที่กองทัพเมียนมาจัดตั้งขึ้นหลังจากยึดอำนาจ ความไม่เสถียรภาพทางการเมืองในเมียนมา จะทำให้การลงทุนจำนวนโดยเฉพาะการหยุดชะงักของภาคการเงินการธนาคาร แต่อย่างไรก็ตาม จะเห็นแนวโน้มของกลุ่มทุนที่เข้าไปลงทุนในเมียนมาขณะนี้ ซึ่งมีประเทศไทยเป็นหนึ่งในนั้น ดังนั้นไทยควรดำเนินนโยบายการต่างประเทศให้เหมาะสมเพื่อรักษาความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้าน และความสัมพันธ์ระหว่างชาติมหาอำนาจ

ผลการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนวาระพิเศษเพื่อหาแนวทางการคลี่คลายสถานการณ์ความขัดแย้งและวิกฤตความรุนแรงภายในเมียนมา มีบรรลุนฉันทามติเพื่อแก้ไขสถานการณ์การเมืองเมียนมาใน 5 ประเด็น ซึ่งรัฐบาลทหารยังไม่ทำตามฉันทามติดังกล่าว จะเห็นได้ว่าประชาคมระหว่างประเทศสามารถบีบบังคับรัฐบาลทหารได้น้อยมาก ประเทศไทยในฐานะประเทศที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเมียนมา จึงถือเป็นความท้าทายในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างเมียนมาและไทย

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภศ.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายใน สปป.ลาว

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ. ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์

และ นางสาวณัฐา แก้วคำแสน

สถานการณ์ภายใน สปป.ลาว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและสถานการณ์โควิด-19 ในห้วงเดือน มี.ค.-พ.ค.64 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

► โครงการ “In Laos For Laos” ปฏิรูป

ระบบดิจิทัลใน สปป.ลาว โดยบริษัท Huawei Technologies (Lao) Sole Co., Ltd ได้สนับสนุนอุปกรณ์ไอทีในโครงการดังกล่าว ซึ่งโครงการมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้โครงการยังมีช่วยพัฒนาการศึกษาผ่านการจัดหาอุปกรณ์ไอทีและสื่อการเรียน

การสอนให้กับโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ถือเป็นโครงการการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ใน สปป.ลาว ไปพร้อมกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้วย (สำนักข่าว Vientiane Times: 2564)

➤ **สปป.ลาว ประกาศล็อกดาวน์** โดยนายพันคำ วิพาวัน นายกรัฐมนตรีของ สปป.ลาว ได้ สั่งการให้ล็อกดาวน์นครหลวงเวียงจันทน์ ในวันที่ 22 เม.ย.64 ไปจนถึงถึง 5 พ.ค.64 รวมเป็นระยะเวลา 14 วัน เนื่องจากมีจำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-19 เพิ่มขึ้นหลังจากวันหยุดยาวของเทศกาลปีใหม่อลาว พร้อมทั้งได้ให้หน่วยงานของ สปป.ลาว ทุกระดับชั้นให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับอันตรายจากเชื้อ COVID-19 และวิธีป้องกันตัวเองและ

ครอบครัวจากการติดเชื้อ รวมถึงลดจำนวนเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการที่นครหลวงเวียงจันทน์ เพื่อรักษามาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (สำนักข่าว MCOT NEWS: 2564) สำนักข่าวซินหัว รายงาน เมื่อวันที่ 6 พ.ค.64 ว่า สปป.ลาว ขยายระยะเวลามาตรการล็อกดาวน์เพิ่มอีก 15 วัน ถึงวันที่ 20 พ.ค.64 ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 5 พ.ค.64 รายงานยอดผู้ป่วยสะสมโรค COVID-19 มี 1,072 ราย (สำนักข่าวแนวหน้า: 2564)

➤ **สปป.ลาว จัดตั้งโรงพยาบาลสนาม รับมือการแพร่ระบาดโรค COVID-19** ภายหลังเมื่อวันที่ 26 เม.ย.64 กระทรวงสาธารณสุขของลาวรายงานจำนวนสถิติผู้ติดเชื้อ COVID-19 ในรอบ 24 ชั่วโมงล่าสุดยืนยันพบผู้ติดเชื้ออีกจำนวน 76 ราย โดยผู้ติดเชื้อส่วนมาก 64 รายอาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์ นอกจากนี้ยังรายงานอาศัยอยู่ในแขวงสาละวัน แขวงหลวงน้ำทา แขวงสะหวันนะเขต และแขวงบ่อแก้ว (สำนักข่าว เดลินิวส์: 2564) ทำให้รัฐบาลลาวร่วมกับภาคเอกชน เร่งดำเนินการจัดตั้งโรงพยาบาลสนาม โดยปรับเปลี่ยนสนามกีฬาในร่มล้านช้างในนครหลวงเวียงจันทน์เป็นโรงพยาบาลสนามที่สามารถรองรับผู้ป่วย COVID-19 ได้สูงสุด 450 ราย จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้ทางการจีนและเวียดนามจัดส่งทีมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งอุปกรณ์ทางการแพทย์จำนวนมากมายัง สปป.ลาว เช่น เครื่องช่วยหายใจ น้ำยาฆ่าเชื้อโรค และหน้ากากอนามัย เพื่อใช้ในการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 ระลอกใหม่ ที่จากสถิติมีอัตราการเพิ่มขึ้นของผู้ติดเชื้ออย่างรวดเร็ว (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์: 2564)

สถานการณ์ภายในสิงคโปร์

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ. ชุภกิต์ เกษตรวิทย์ และ นางสาวณัฐา แก้วคำแสน

สถานการณ์ภายในประเทศสิงคโปร์ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และสถานการณ์ COVID-19 ใน สิงคโปร์ ในห้วงเดือน มี.ค.-พ.ค.64 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

➤ **รองนายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ ประกาศถอนตัวจากการเป็นทายาททางการเมืองของพรรคกิจประชาชน (People's Action Party: PAP)** เมื่อวันที่ 8 เม.ย.64 นายเฮง สวีเกียต รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีคลัง และรัฐมนตรีประสานงานด้านเศรษฐกิจของสิงคโปร์ ได้ประกาศขอถอนตัวจากการเป็นทายาททางการเมืองรุ่นที่ 4 ของพรรคกิจประชาชน เพื่อเปิดทางให้กับผู้ที่อายุน้อยกว่าหรือนักการเมืองรุ่นใหม่เข้ามาบริหารประเทศ โดยได้ให้เหตุผลว่าหลังวิกฤตการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 ผ่านพ้นผู้นำจะต้องฟื้นฟูสิงคโปร์ และยังคงต้องพัฒนาประเทศต่อไปในระยะยาว ซึ่งนายกรัฐมนตรีลี เซียน ลุง ได้เคารพการตัดสินใจดังกล่าวและชื่นชมที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีลี เซียน ลุง จะคงอยู่ในตำแหน่ง จนกว่าจะมีการคัดเลือกทายาททางการเมืองคนใหม่ โดยนายเฮง สวีเกียต ยังคงดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีคลัง และรัฐมนตรีประสานงาน

➤ เศรษฐกิจ สปป.ลาว มีแนวโน้มขยายตัวดี ในปี 2564 และ 2565

โดยธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (The Asian Development Bank : ADB) คาดการณ์เศรษฐกิจของ สปป.ลาว ว่ามีแนวโน้มจะขยายตัวร้อยละ 4.0 ในปี 2564 และร้อยละ 4.5 ในปี 2565 ซึ่งเป็นผลมาจากการผลิตในภาคเกษตรกรรม และการผลิตพลังงานยั่งยืน ที่จะเข้ามาช่วยพยุงเศรษฐกิจของ สปป.ลาว เนื่องจากภาคบริการมีการฟื้นตัวอย่างล่าช้าเพราะการระบาดของเชื้อ COVID-19 (สำนักข่าว MCOT NEWS: 2564)

➤ **สปป.ลาว เร่งการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามแนวรถไฟลาว-จีน เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจากจีน** เมื่อวันที่ 7 เม.ย.64 สำนักข่าว VOA ได้รายงานว่ารัฐบาลลาวได้เร่งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการตามแนวเส้นทางรถไฟลาว-จีน ซึ่งมีกำหนดเปิดให้บริการในวันที่ 2 ธ.ค.64 เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีน ทั้งนี้ สปป.ลาว มีโครงการพัฒนาเมืองใหม่บนพื้นที่ 7,000 เฮกตาร์ หรือประมาณ 43,750 ไร่ มีมูลค่าโดยรวม 5,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตั้งอยู่ที่เมืองวังเวียง แขวงเวียงจันทน์ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจีนถึง 9 ล้านคน (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2564)

➤ บทสรุป

วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้ สปป.ลาว ต้องประกาศล็อกดาวน์ต่อเนื่องถึงสองรอบ และยังคงต้องจัดตั้งโรงพยาบาลสนาม รับมือการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ที่มีการแพร่กระจายอย่างรวดเร็วภายหลังเทศกาลปีใหม่อลาว ซึ่ง สปป.ลาว มีมาตรการที่ควบคุมการแพร่ระบาดอย่างเคร่งครัด อย่างไรก็ตามท่ามกลางวิกฤตการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชียได้คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจ สปป.ลาว มีแนวโน้มขยายตัวดี ในปี 2564 และ 2565 อันเนื่องมาจากภาคเกษตรกรรม และการผลิตพลังงานยั่งยืน ถึงแม้ภาคบริการอาจฟื้นตัวได้ช้าแต่ สปป.ลาว ก็ได้เร่งการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามแนวรถไฟลาว-จีน เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจากจีน

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภศ.ศศย.สพท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

ด้านเศรษฐกิจของสิงคโปร์ต่อไป (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์: 2564)

➤ **เมื่อวันที่ 23 เม.ย.64 นายกรัฐมนตรีลี เซียน ลุง ประกาศการปรับคณะรัฐมนตรีสิงคโปร์** โดยได้แต่งตั้งนายลอว์เรนซ์ หว่อง รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ เข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงการคลังแทนที่นายเฮง สวีเกียต ให้มีผลตั้งแต่วันที่ 15 พ.ค.64 เป็นต้นไป ซึ่งนายเฮง สวีเกียต ยังคงดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประสานงานด้านนโยบายเศรษฐกิจเช่นเดิม สำหรับนายลอว์เรนซ์ หว่อง ในวัย 48 ปี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองประธานคณะทำงานเฉพาะกิจรับมือ COVID-19 ของสิงคโปร์ได้มีบทบาทสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ นับตั้งแต่มีการแพร่ระบาดโรค COVID-19 ในปี 2563 (สำนักข่าวกรุงเทพธุรกิจ: 2564)

➤ **เศรษฐกิจสิงคโปร์มีสัญญาณปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง** เนื่องจากตัวเลขค่าปลิกซ์ขึ้นในเดือน มี.ค.64 โดยขยับมากกว่าเดือน ก.พ.64 ที่ปรับตัวขึ้นร้อยละ 5.3 เป็น 6.2 เป็นผลมาจากสถานการณ์ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตามได้สวนทางกับยอดขายของร้านซูเปอร์มาร์เก็ตที่ลดลง อันเนื่องมาจากการที่ประชาชนกักตัวอยู่ที่บ้าน นอกจากนี้ดัชนียอดขายของเครื่องประดับ คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม ก็ได้มีการปรับตัว

ลาว GDP ปี 64-65 แนวโน้มขยายตัวดี

ขึ้นเช่นเดียวกัน ซึ่งสวนทางกับการขายรถยนต์ในประเทศ และยอดขายของซูเปอร์มาร์เก็ตที่มีการปรับตัวขึ้นเพียงเล็กน้อย เนื่องจากประชาชนได้กักตัวอยู่บ้านตามมาตรการป้องกันโรคของรัฐบาล (สำนักข่าวไทยรัฐออนไลน์: 2564)

➤ **สิงคโปร์อนุมัติการใช้วัคซีน COVID-19 ในกลุ่มอายุ 12 ปีขึ้นไป** เมื่อวันที่ 18 พ.ค.64 สำนักข่าว แชนเนลนิวส์เอเชีย รายงานว่า สำนักงานวิทยาศาสตร์สุขภาพ (HSA) ได้อนุมัติให้ใช้วัคซีนต้านไวรัส COVID-19 ของบริษัท ไฟเซอร์-ไบโอเอ็นเทค กับเด็กที่มีอายุระหว่าง

สิงคโปร์อนุมัติฉีดไฟเซอร์ให้เด็ก 12-15 ปี

12-15 ปี โดยทีมผู้เชี่ยวชาญของกระทรวงสาธารณสุขและ HSA ได้ทำการประเมินแล้วว่า วัคซีนของบริษัท ไฟเซอร์ สามารถแสดงประสิทธิภาพสูงและมีความปลอดภัยในกลุ่มผู้ที่มีอายุ 12-15 ปี (สำนักข่าวไทยรัฐออนไลน์: 2564)

➤ **สิงคโปร์หวั่น COVID-19 แพร่กระจายในราชทัณฑ์** โดยสำนักราชทัณฑ์ของสิงคโปร์ได้เปิดเผยว่าได้มีผู้ต้องขังในเรือนจำขังติดเชื้อไวรัส

COVID-19 ทั้งหมด 7 ราย ซึ่งผู้ติดเชื้อได้ทำงานอยู่ในแผนกครัวของเรือนจำ จึงทำให้นักโทษและผู้คุมในเรือนจำข้างจีของสิงคโปร์ต้องเข้ารับการตรวจคัดกรองเชื้อ COVID-19 ทั้งหมด หลังพบพ่อครัวในเรือนจำติดเชื้อ (สำนักข่าว MCOT NEWS: 2564)

➤ **บทสรุป**

สรุปได้ว่าสถานการณ์ในสิงคโปร์ในช่วงเดือน มี.ค.-พ.ค.64 สิงคโปร์ได้มีการประกาศการปรับคณะรัฐมนตรีสิงคโปร์เพื่อเปิดทางให้นักการเมืองรุ่นใหม่เตรียมความพร้อมในการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ นอกจากนี้เศรษฐกิจของสิงคโปร์มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่องท่ามกลางการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทั้งนี้การที่สิงคโปร์อนุมัติการใช้วัคซีน COVID-19 ในกลุ่มอายุ 12 ปีขึ้นไป เพื่อเป็นการลดการแพร่ระบาดในกลุ่มเด็ก โดยการฉีดวัคซีนให้ประชากรในประเทศสามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้กับนักลงทุนซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยตรง

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภศ.ศษย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ทะเลจีนใต้

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ. ฐกฤดี เกษตรวิทย์

และ ส.ท.ทกฏิจ กิจวิสัย สิริโรจน์บริษัท

สถานการณ์ ในทะเลจีนใต้ช่วงเดือน มี.ค.-พ.ค.64 มีสัญญาณถึงความตึงเครียดเพิ่มมากขึ้น อันเป็นผลมาจากการที่จีนผ่านกฎหมายทางทะเลฉบับใหม่ เมื่อ 22 ม.ค.64 ที่ผ่านมา โดยอนุญาตให้หน่วยป้องกันชายฝั่งของจีนสามารถใช้วิธีการที่จำเป็น รวมถึงการใช้อาวุธ เพื่อหยุดยั้งหรือป้องกันภัยคุกคามจากเรือต่างชาติได้ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่จีนอนุญาตให้หน่วยยามฝั่งใช้อาวุธกับเรือต่างชาติได้ ซึ่งประเทศต่างๆ ได้มีท่าทีต่อกรณีดังกล่าว ดังนี้

➤ **ท่าทีต่อกฎหมายทางทะเลฉบับใหม่ของจีน**

➤ **จีนเรียกร้องให้อาเซียนเร่งเจรจาการปฏิบัติในทะเลจีนใต้** (กรุงเทพธุรกิจ: 2564) โดยแถลงการณ์ของรัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศของจีน เมื่อ 8 มี.ค.64 ระบุว่าจีนและชาติสมาชิกอาเซียนจำเป็นต้องเร่งเจรจากระชับที่นำไปใช้ในระบอบภูมิภาค ทั้งยังต้องสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศและตรงตามความต้องการของทุกฝ่าย โดยจีน

"จีน" คลอด ก.บ. ป้องกันทางทะเลฉบับใช้ 1 ก.พ.นี้

ยินดีกระชับความสัมพันธ์กับชาติอาเซียน และยกระดับความร่วมมือให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นในอีก 30 ปีข้างหน้า ในขณะที่การแถลงการณ์ร่วมระหว่างรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงกลาโหมของสหรัฐฯ กับฝ่ายญี่ปุ่น เมื่อ 16 มี.ค.64 ได้แสดง

ถึงความห่วงกังวลอย่างยิ่งต่อกฎหมายทางทะเลฉบับใหม่ของจีนดังกล่าว

➤ **ญี่ปุ่นและสหรัฐฯ เตรียมฝึกซ้อมทางทะเลบริเวณหมู่เกาะพิพาทเซนกากุ** เมื่อ 24 มี.ค.64 ญี่ปุ่นและสหรัฐฯ มีแผนฝึกซ้อมทางทะเลร่วมกัน กรณีหากเกิดเหตุฉุกเฉินบริเวณหมู่เกาะพิพาทเซนกากุ (หรือเดียวหูในภาษาจีน) และเพื่อกระชับความสัมพันธ์ด้านความมั่นคงระหว่างญี่ปุ่น และสหรัฐฯ พร้อมทั้งเพื่อเป็นการส่งสัญญาณเตือนจีนเกี่ยวกับการขยายอิทธิพลทางทะเล หลังจากจีนเริ่มบังคับใช้กฎหมายเฝ้าระวังความมั่นคงชายฝั่งฉบับใหม่เมื่อเดือน ม.ค.64 ที่ผ่านมา โดยต่อมากระทรวงป้องกันประเทศญี่ปุ่นพบเรือบรรทุกเครื่องบินเหลียวหนิง และเรือของกองทัพเรือจีน รวม 6 ลำ เดินทางผ่านพื้นที่ทางใต้ระหว่างเกาะโอกินาวากับเกาะมิยาโกะ เมื่อ 4 เม.ย.64 (ผู้จัดการออนไลน์: 2564) ซึ่งถือเป็นครั้งแรกที่เรือบรรทุกเครื่องบินของจีนเดินทางเข้ามาในพื้นที่ และกองเรือดังกล่าวมีเรือพิฆาตติดขีปนาวุธนำวิถีของจีนด้วย

➤ **รมว.กต.ญี่ปุ่นและฟิลิปปินส์หารือทางโทรศัพท์แสดงความห่วงกังวลอิทธิพลทางทะเลของจีน** เมื่อ 20 เม.ย.64 (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2564) รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น หารือทางโทรศัพท์กับรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศฟิลิปปินส์ ในประเด็นความห่วงกังวลเกี่ยวกับการขยายอิทธิพลของจีนในทะเลจีนตะวันออกและทะเลจีนใต้ โดยญี่ปุ่นและฟิลิปปินส์เห็นพ้องในการประสานความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลอย่างใกล้ชิด เพื่อสกัดกั้นไม่ให้จีนกระทำการฝ่ายเดียวในการเปลี่ยนแปลงระเบียบความมั่นคงทางทะเล ภายหลังจีนบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงทางทะเลฉบับใหม่เมื่อเดือนมกราคมที่ผ่านมา

➤ **กรณีเรือประมงจีนรุกรานน้ำฟิลิปปินส์**

➤ **ฟิลิปปินส์กังวลการพบกองทัพเรือประมงของจีนในทะเลฟิลิปปินส์ตะวันตก** เมื่อ 21 มี.ค.64 หน่วยยามชายฝั่งฟิลิปปินส์กังวลกรณีตรวจพบกองเรือประมงของจีน ประมาณ 220 ลำ เมื่อ 7 มี.ค.64 บริเวณแนวปะการัง Julian Felipe ซึ่งอาจเข้ามาทำประมงและทำลายทรัพยากรในบริเวณดังกล่าว ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ในเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone: EEZ) และไหล่ทวีปของฟิลิปปินส์ โดยหน่วยยามชายฝั่งฟิลิปปินส์ให้คำมั่นจะยังคงดำเนินการอย่างสันติ ในการปกป้องสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางอาหาร และเสรีภาพในการเดินเรือบริเวณทะเลฟิลิปปินส์ตะวันตกต่อไป

➤ **จีนปฏิเสธการส่งกองเรือติดอาวุธเข้าใกล้แนวปะการังในทะเลจีนใต้ใกล้กับฟิลิปปินส์** เมื่อ 22 มี.ค.64 กระทรวงการต่างประเทศจีน ออกแถลงการณ์กรณีฟิลิปปินส์ส่งหนังสือประท้วงจีน เพื่อดัดดันการกระทำของกองเรือจีน โดยจีนระบุว่ากองเรือดังกล่าวเป็นเรือประมงของจีนที่แวะพัก เนื่องจากเผชิญสภาพอากาศแปรปรวน ทั้งนี้โฆษกประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ ออกแถลงการณ์ เมื่อ 25 มี.ค.64 ว่าประธานาธิบดีโดโรติโก ดูเตอร์เต แจ้งต่อเอกอัครทูตจีน ประจำกรุงมะนิลา ถึงข้อกังวลกรณีพบเรือประมงของจีนประมาณ 200 ลำ ลอยล่องอยู่บริเวณแนวปะการัง Whitsun ซึ่งเป็นพื้นที่ในเศรษฐกิจจำเพาะทะเลของฟิลิปปินส์

➤ **ฟิลิปปินส์ส่งเครื่องบินขับไล่เพื่อกดดันให้เรือประมงจีนออกจากพื้นที่พิพาทในทะเลจีนใต้** 28 มี.ค.64 กองทัพอากาศฟิลิปปินส์ส่งเครื่องบินขับไล่บินเหนือ่านฟ้าเพื่อกดดันให้เรือประมงจีนจำนวน

ฟิลิปปินส์ ! ส่ง "บิสบ-เรอเรน" ไล่บี "กองเรือจีน" บุกรุกน้ำแนวปะการังถ่านหินใต้ ไม่ออก-ไม่ได้ทำอะไร

มากกว่า 200 ลำ ออกจากพื้นที่พิพาทในทะเลจีนใต้ ซึ่งฟิลิปปินส์เชื่อว่าเรือประมงดังกล่าวมีทหารเรือจีนอยู่บนเรือและแล่นอยู่ในเขตแนวหินโสโครก Whitsun ซึ่งอยู่ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของฟิลิปปินส์

► **ฟิลิปปินส์ตรวจพบสิ่งปลูกสร้างของจีนในทะเลจีนใต้** เมื่อ 30 มี.ค.64 กองทัพฟิลิปปินส์ตรวจพบสิ่งปลูกสร้างของจีนบริเวณแนวปะการัง Union Banks ในทะเลจีนใต้ ระหว่างปฏิบัติการลาดตระเวนทางทะเล พร้อมระบุว่า กองทัพจีนเดินเรือผ่านบริเวณใกล้กับจุดก่อสร้างหลายครั้ง ห้วงเดือนมีนาคม โดยกองทัพฟิลิปปินส์เห็นว่าสิ่งปลูกสร้างของจีนละเมิดอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UNCLOS) และทำลายความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของน่านน้ำฟิลิปปินส์

► **ฟิลิปปินส์เพิ่มปฏิบัติการลาดตระเวนทางทะเลและอากาศในทะเลจีนใต้** โดยประธานาธิบดีโรดริโก ดูเตร์เต ของฟิลิปปินส์ มีคำสั่งเมื่อ 21 เม.ย.64 ให้เพิ่มการลาดตระเวนในทะเลจีนใต้ และเพิ่มความเข้มงวดในการปฏิบัติการต่อต้านเรือประมงผิดกฎหมายเพื่อปกป้องอธิปไตยและรักษาทรัพยากรทางทะเล โดยกองทัพฟิลิปปินส์เพิ่มการประจำการเรือและเครื่องบินของหน่วยยามชายฝั่ง ภายหลังพบกองเรือประมงสัญชาติจีนหลายร้อยลำในบริเวณดังกล่าว ต่อมาเมื่อ 28 เม.ย.64 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมฟิลิปปินส์ ได้ระบุว่า จีนไม่มีอำนาจห้ามฟิลิปปินส์ข้อมปฏิบัติการทางทะเลในพื้นที่เขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic

Zone: EEZ) ใกล้กับพื้นที่หมู่เกาะสแปรตลีย์และบริเวณแนวปะการังสกาโบร์ห์ (เมื่อ 24 เม.ย.64) และจีนควรยุติการลู่ล้าแนวปะการังและปรับเปลี่ยนให้เป็นเกาะเทียม

► บทสรุป

สถานการณ์ในทะเลจีนใต้ห้วงเดือน มี.ค.-พ.ค.64 พบว่า จีน จะยังคงเดินหน้าอ้างสิทธิ์เพียงฝ่ายเดียวในทะเลจีนใต้ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ต่อไป และใช้กฎหมายทางทะเลฉบับใหม่ในการอ้างสิทธิ์ของจีนในทะเลจีนใต้อย่างต่อเนื่อง สำหรับอาเซียนและประเทศที่อ้างสิทธิ์ในทะเลจีนใต้โดยเฉพาะฟิลิปปินส์ จะเพิ่มการลาดตระเวนในทะเลจีนใต้ และเพิ่มความเข้มงวดในการปฏิบัติการต่อต้านเรือประมงผิดกฎหมายเพื่อปกป้องอธิปไตยและรักษาทรัพยากรทางทะเล รวมทั้งจะยังคงอ้างสิทธิ์ครอบครองพื้นที่ทะเลจีนใต้เช่นกัน ซึ่งความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของจีน อาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการเผชิญหน้าทางทหารในน่านน้ำทะเลจีนใต้ และจะเป็นอุปสรรคขัดขวางการจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC) ระหว่างจีนและอาเซียนให้เสร็จสมบูรณ์ได้ในอนาคต

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภศ.ศสย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในสหรัฐอเมริกา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. ธำรงชัย กุญชรภักดี

และ ร.ต.ท.ก้อง ภิรมย์ชนก อรุณรัตน์

สถานการณ์ด้านความมั่นคง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา ในห้วงเดือน มี.ค. เม.ย. และ พ.ค.64 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

► **สภาผู้แทนสหรัฐฯ ผ่านร่างกฎหมายต่อต้านการก่ออาชญากรรมความเกลียดชังต่อชาวเอเชีย** สนข.CNN รายงานว่า สภาผู้แทนสหรัฐฯ ผ่านร่างกฎหมายต่อต้านการก่ออาชญากรรมความเกลียดชังที่เกี่ยวข้องกับ COVID-19 (The Covid-19 Hate Crimes Act) ด้วยคะแนนเสียง 364 เสียง และคัดค้าน 62 เสียง โดยร่างกฎหมายดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อต่อต้านการก่ออาชญากรรมต่อชาวเอเชียที่เพิ่มขึ้นท่ามกลางการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 และจะมีผลให้กระทรวงยุติธรรมต้องเร่งตรวจสอบอาชญากรรมและเหตุการณ์ความเกลียดชังที่อาจเกี่ยวข้องกับ COVID-19 โดยหน่วยงานด้านยุติธรรมต้องทำงานร่วมกับชุมชน เพื่อให้คำแนะนำ สร้างความตระหนักถึงอาชญากรรมจากความเกลียดชัง ซึ่งตั้งแต่การแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 เมื่อปี 63 มีอาชญากรรมจากความเกลียดชังและความรุนแรงต่อชาวอเมริกันเชื้อสายเอเชียเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 164

► **สหรัฐฯ กำหนดแผนป้องกันโครงข่ายไฟฟ้าภายในประเทศจากการโจมตีทางไซเบอร์** ทำเนียบประธานาธิบดีสหรัฐฯ แถลงว่า กระทรวงพลังงานสหรัฐฯ ประกาศแผนป้องกันโครงข่ายไฟฟ้าภายในประเทศจากการโจมตีทางไซเบอร์ โดยกระทรวงพลังงานสหรัฐฯ จะร่วมมือกับ สนง.ความมั่นคงด้านโครงสร้างพื้นฐานและความมั่นคงทางไซเบอร์ของสหรัฐฯ (CISA) และภาคเอกชนเพื่อดำเนินแผนดังกล่าวให้สำเร็จภายใน 100 วัน ซึ่งประกอบด้วยปรับปรุงระบบป้องกันทางไซเบอร์ให้ทันสมัย การส่งเสริมความสามารถในการตรวจจับสิ่งผิดปกติ และการสืบสวนทางไซเบอร์ ทั้งนี้ นโยบายดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายของ ปธน.โจเซฟ ไบเดน ที่ต้องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของสหรัฐฯ ให้แข็งแกร่ง และปลอดภัย

► **ผู้นำสหรัฐฯ แถลงผลงานเนื่องในโอกาสครบ 100 วันหลังจากรับตำแหน่ง** เว็บไซต์ The Hill ของสหรัฐฯ รายงานว่า ปธน.โจเซฟ ไบเดน เยือนรัฐจอร์เจีย เพื่อแถลงผลงานต่อชาวอเมริกันเนื่องในโอกาสครบ 100 วันแรกที่รับตำแหน่งผู้นำสหรัฐฯ โดยประกาศความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 และกระตุ้นเศรษฐกิจสหรัฐฯ พร้อมกันนี้ ปธน.ไบเดน ประกาศสัมพันธไมตรีกับเศรษฐกิจอีก 2 แผน ที่อยู่ระหว่างการเสนอให้ฝ่ายนิติบัญญัติพิจารณา ได้แก่ American Jobs Plan และ American Families Plan มูลค่ารวมประมาณ 4,000,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ทั้งนี้ รัฐจอร์เจียมีความสำคัญต่อ ปธน.ไบเดน เพราะเป็น รัฐที่ตัดสินใจผลการเลือกตั้งวุฒิสมาชิกเมื่อ พ.ย.63 และทำให้พรรคเดโมแครตได้ครองเสียงข้างมากในวุฒิสภาอย่างถนัด ปธน.ไบเดน เผชิญการประชุมประท้วงของชาวอเมริกันและผู้อพยพที่ไม่พอใจนโยบายผู้อพยพของ ปธน.ไบเดน

► **ผ.บ.กองบัญชาการกลางสหรัฐฯ ห่วงกังวลว่าจีนและรัสเซียจะขยายอิทธิพลในตะวันออกกลางมากขึ้น** สนข.Bloomberg อ้างรายงานของ พล.อ.แฟรงค์ แม็คคินซี ผ.บ.กองบัญชาการกลางสหรัฐฯ (U.S. Central Command) ที่เสนอต่อคณะกรรมการด้านการทหารของสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐฯ ซึ่งประเมินว่า รัสเซียและจีนจะขยายอิทธิพลในตะวันออกกลางมากขึ้นในห้วงที่สหรัฐฯ ลดบทบาทด้านการทหารและความมั่นคงในภูมิภาค เนื่องจากภูมิภาคตะวันออกกลางมีความสำคัญต่อประเทศมหาอำนาจ โดยรัสเซียจะใช้การทหารขยายอิทธิพล ขณะที่จีนจะใช้โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานในภูมิภาค นอกจากนี้ อิหร่านยังคงมีพฤติกรรมเป็นภัยคุกคามต่อสหรัฐฯ และพันธมิตรในตะวันออกกลาง จากการที่กลุ่มติดอาวุธที่อิหร่านสนับสนุนใช้โดรนสอดแนมและโจมตีมากขึ้น ส่วนนโยบายถอนทหารอเมริกันออกจากอัฟกานิสถาน พล.อ.แม็คคินซี ระบุว่า กองบัญชาการกลางสหรัฐฯ พร้อมสนับสนุนนโยบายดังกล่าว รวมทั้งการเจรจาสันติภาพและการต่อต้านการก่อการร้ายในอัฟกานิสถาน

➤ **สหรัฐฯ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และอินเดียจัดประชุมสุดยอดกลุ่ม QUAD เป็นครั้งแรก** สนข.NHK รายงานว่า สหรัฐฯ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และอินเดีย จัดประชุมสุดยอดกลุ่มพันธมิตร 4 ฝ่าย (Quadrilateral Security Dialogue : QUAD) เป็นครั้งแรก ผ่านระบบการประชุมทางไกล เมื่อวันที่ 12 มี.ค.64 โดยที่ประชุมเห็นพ้องให้จัดตั้งคณะทำงานร่วมกัน ในประเด็นต่าง ๆ อาทิ การต่อสู้กับการระบาดของ COVID-19 การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงของสภาพ

อากาศ การส่งเสริมยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกที่เสรี และเปิดกว้าง (Free and Open Indo-Pacific: FOIP) เพื่อให้เกิดสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่งคั่ง ในภูมิภาค ตลอดจนสนับสนุนหลักเสรีภาพในการเดินเรือและการบิน การแก้ไขข้อพิพาทโดยสันติวิธี การส่งเสริมหลักนิติรัฐ ค่านิยมประชาธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดน นอกจากนี้ ที่ประชุมยังให้ความสำคัญกับประเด็นการฟื้นฟูประชาธิปไตยในเมียนมา และการปลดอาวุธนิวเคลียร์ในคาบสมุทรเกาหลี ทั้งนี้ ผู้นำกลุ่ม QUAD ตกลงที่จะจัดการประชุมสุดยอดอีกครั้ง ภายในปี 64

➤ **สหรัฐฯ และภาคี JCPOA หารือถึงการให้สหรัฐฯ กลับเข้าร่วมเป็นภาคี** สนข.The New York Times รายงานว่า ประเทศภาคีข้อตกลงนิวเคลียร์อิหร่าน (Joint Comprehensive Plan of Action-JCPOA) ประกอบด้วย อิหร่าน เยอรมนี ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร สหภาพยุโรป จีน และรัสเซีย ร่วมประชุมทางไกลเพื่อหารือเกี่ยวกับการพิจารณาให้สหรัฐฯ กลับเป็นภาคีข้อตกลง JCPOA อีกครั้ง โดยผู้แทนสหภาพยุโรป ประธานการประชุมเปิดเผยว่า ประเทศภาคีข้อตกลง JCPOA ยืนยันปฏิบัติตามข้อตกลง JCPOA เพื่อให้สหรัฐฯ ยุติมาตรการคว่ำบาตรฝ่ายเดียว และให้อิหร่านปฏิบัติตามข้อตกลงฉบับนี้อย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ ประเทศภาคีข้อตกลง JCPOA จะจัดการประชุมครั้งต่อไปในห้วง 6-10 เม.ย.64 เพื่อลงมติยินยอมให้สหรัฐฯ กลับเป็นภาคีข้อตกลง JCPOA ต่อไป

➤ **สหรัฐฯ ส่งผู้แทนเยือนออสเตรเลียเพื่อหารือเกี่ยวกับข้อตกลงนิวเคลียร์อิหร่าน** โดยโฆษก กต.สหรัฐฯ ระบุว่า นายโรเบิร์ต มาร์เลย์ ผู้แทนพิเศษของสหรัฐฯ ฝ่ายกิจการอิหร่าน พร้อมคณะ เยือนออสเตรเลีย เพื่อพบหารือกับผู้แทนจากสหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส รัสเซีย จีน และเยอรมนี เกี่ยวกับข้อตกลงนิวเคลียร์อิหร่าน (JCPOA) ซึ่งมีประเด็นหารือสำคัญ ได้แก่ ขั้นตอนการยุติการพัฒนานิวเคลียร์ของอิหร่าน และขั้นตอนการผ่อนคลายมาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ อย่างไรก็ดี โฆษก กต.สหรัฐฯ ไม่คาดหวังว่าการเจรจาประเด็นนิวเคลียร์อิหร่านจะประสบความสำเร็จ และบรรลุเป้าหมายได้โดยง่าย ทั้งนี้ สื่อรายงานว่า มีผู้แทนอิหร่านเดินทางไปยังออสเตรเลียในห้วงเวลาเดียวกัน แต่ยังไม่มีความชัดเจนว่าเข้าร่วมหารือกับผู้แทนจากสหรัฐฯ หรือสมาชิก JCPOA หรือไม่

➤ **ผู้นำสหรัฐฯ จะเยือนยุโรปเป็นครั้งแรกเพื่อเข้าร่วมการประชุม G-7 และ NATO** นสพ.The Wall Street Journal รายงานว่า ประธานาธิบดีโจเซฟ ไบเดน ของสหรัฐฯ จะเยือนสหราชอาณาจักรและเบลเยียมใน มิ.ย.64 โดยเป็นการเยือนต่างประเทศครั้งแรกนับตั้งแต่รับตำแหน่ง เพื่อเข้าร่วมการประชุม G-7 ที่เมืองคอร์นวอลล์ สหราชอาณาจักร ระหว่าง 11-13 มิ.ย.64 โดยจะหิยบายประเด็นสาธารณสุข การฟื้นฟูเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อีกทั้งจะพบกับ นรม.บอริส จอห์นสัน ของสหราชอาณาจักร หลังจากนั้นจะเข้าร่วมการประชุมสุดยอดเนโท ที่เบลเยียม ใน 14 มิ.ย.64 เพื่อเน้นย้ำความสำคัญของสหรัฐฯ ในการรักษาระบบพันธมิตรเนโท และหารือกับผู้นำสหภาพยุโรปเกี่ยวกับความมั่นคงด้านสาธารณสุข เศรษฐกิจ ปัญหาสภาพภูมิอากาศ ความร่วมมือด้านดิจิทัลและการค้า และนโยบายต่างประเทศ

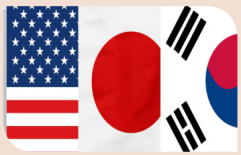
➤ **สหรัฐฯ กระชับความร่วมมือด้านการทหารและการฝึก ร่วมกับกองกำลังเนโทในยุโรป** สนข.CNN รายงานว่า ความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ กับรัสเซียที่ทวีความตึงเครียดเป็นผลให้กองกำลังเนโทในยุโรปมีปฏิบัติการฝึกซ้อมอย่างเข้มข้นในห้วง พ.ค.64 เช่น การฝึกซ้อมรหัส Trojan Footprint 21 ระหว่างนาวิกโยธินสหรัฐฯ กับประเทศสมาชิกเนโทและประเทศในยุโรปตะวันออก 5 ประเทศ ได้แก่ บัลแกเรีย มอนเตเนโกร นอร์มามาชีโดเนีย โรมาเนีย และจอร์เจีย และการฝึกรหัส Defender-Europe 21 ที่มีทหารจาก 26 ประเทศ เข้าร่วมมากกว่า 28,000 นาย ทั้งนี้ กท.สหรัฐฯ ประเมินว่า การฝึกซ้อมดังกล่าวได้รับความร่วมมือที่ดีจากพันธมิตรและหุ้นส่วน พร้อมทั้งย้ำว่าเป้าหมายการฝึกเพื่อป้องกันภัยคุกคาม และเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติการด้านการทหารร่วมกัน ให้มีความสอดคล้องและสนับสนุนกันมากขึ้น

➤ **สหรัฐฯและอินเดีย ยกระดับความร่วมมือทางการทหาร** เว็บไซต์ thenationalnews.com รายงานโดยอ้างถ้อยแถลงร่วมของ นายลอร์ด ออสติน รมว.กท.สหรัฐฯ และ นายราชนาล สิงห์ รมว.กท.อินเดีย ภายหลังการพบหารือที่กรุงนิวเดลีว่า อินเดียและสหรัฐฯจะยกระดับความร่วมมือทางทหาร โดยเฉพาะด้านการแบ่งปันข้อมูลข่าวกรอง และการส่งกำลังบำรุง โดยนายออสตินกล่าวว่าอินเดียมีความสำคัญเพิ่มขึ้นในฐานะหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ทั้งนี้ การหารือดังกล่าวมีขึ้นหลังจากการประชุมร่วม Quadrilateral Security Dialogue (Quad) ระหว่างผู้นำ ออสเตรเลีย อินเดีย ญี่ปุ่น และสหรัฐฯ โดยมีประเด็นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในอินโด-แปซิฟิก ซึ่งพยายามสกัดกั้นการขยายอิทธิพลของจีน

➤ **โฆษก กต.สหรัฐฯ ระบุว่าเกาหลีใต้กับสหรัฐฯ มีผลประโยชน์ร่วมหลายด้านในอินโด-แปซิฟิก** สนข.Yonhap รายงานอ้างโฆษก กต.สหรัฐฯ ว่า เกาหลีใต้กับสหรัฐฯ มีผลประโยชน์ร่วมหลายด้านในอินโด-แปซิฟิก รวมถึงความท้าทายในประเด็นนิวเคลียร์เกาหลีเหนือและการรักษาเสถียรภาพในการเดินเรือ โดยทำที่ดังกล่าวของ กต.สหรัฐฯ มีขึ้นหลังจาก ปธน.โจเซฟ ไบเดน ของสหรัฐฯ กำหนดจะประชุมสุดยอด Quad ร่วมกับผู้นำออสเตรเลีย อินเดีย และญี่ปุ่น ขณะที่ ปธน.มุน แจ-อิน ของเกาหลีใต้ กำลังพิจารณาการเข้าร่วมประชุมดังกล่าว เพื่อยืนยันความเป็นพันธมิตรระหว่างสหรัฐฯ กับเกาหลีใต้ นอกจากนี้ โฆษก กต.สหรัฐฯ ไม่ปฏิเสธความเป็นไปได้ของการประชุมสุดยอดระหว่างประธานาธิบดีสหรัฐฯ กับผู้นำสูงสุดเกาหลีเหนือ

➤ **สหรัฐฯ จะเพิ่มขีดความสามารถด้านการต่อต้านขีปนาวุธในเกาหลีใต้** นสพ.Chosun ของเกาหลีใต้ รายงานว่า พล.อ. Robert Abrams ผู้บัญชาการกองกำลังสหรัฐฯ ประจำเกาหลีใต้ (United States Forces Korea - USFK) ให้ข้อมูลต่อคณะกรรมการทหารของสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐฯ ระบุว่า สหรัฐฯ จะเพิ่มศักยภาพด้านการต่อต้านขีปนาวุธในเกาหลีใต้ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างดำเนินการช่วยยกระดับขีดความสามารถระบบป้องกันขีปนาวุธในเกาหลีใต้ อย่างไรก็ดี ยังไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพดังกล่าว ขณะที่ กท.เกาหลีใต้ ไม่ยืนยันว่าหมายถึงอาวุธชนิดใหม่ ด้านผู้เชี่ยวชาญคาดการณ์ว่าอาจหมายถึงการยกระดับระบบป้องกันขีปนาวุธระดับเพดานบินสูง (Terminal High-Altitude Area Defense - THAAD) ที่ประจำการในเกาหลีใต้ อยู่แล้ว โดยมี 3 ขั้นตอน คือ การพัฒนาระบบควบคุมฐานปล่อย THAAD จากระยะไกล การควบคุมการปล่อยขีปนาวุธ Patriot จากระยะใกล้โดยใช้เรดาร์ของ THAAD และการควบคุมระบบปฏิบัติการของระบบ THAAD และฐานปล่อยขีปนาวุธ Patriot

➤ **สหรัฐฯ จะหารือกับเกาหลีใต้และญี่ปุ่นเกี่ยวกับการทบทวนนโยบายต่อเกาหลีเหนือ** สนข.Reuters รายงานว่า นายเจอบ ซัลลิแวน ทพษ.ด้านความมั่นคงแห่งชาติสหรัฐฯ จะหารือกับนายซอ ฮุน ผอ.สนง.ความมั่นคงแห่งชาติเกาหลีใต้ และนายซึงเกว คีทามูระ เลขาธิการสำนักสภาความมั่นคงแห่งชาติญี่ปุ่น ที่รัฐแมริแลนด์ สหรัฐฯ เพื่อชี้แจงความคืบหน้าการทบทวนนโยบายของสหรัฐฯ ต่อเกาหลีเหนือ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนสุดท้าย โดยสหรัฐฯ ต้องการความคิดเห็นจากเกาหลีใต้และญี่ปุ่น กรณีการปลดอาวุธนิวเคลียร์เกาหลีเหนือ พร้อมทั้งหารือเกี่ยวกับสถานการณ์ในเกาหลีเหนือ เช่น การทดสอบขีปนาวุธ การแพร่ระบาดของ COVID-19 ความสัมพันธ์เกาหลีเหนือ-จีน รวมถึงประเด็นความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนสารกึ่งตัวนำไฟฟ้า (Semiconductor) ของโลก

➤ **สหรัฐฯ เพิ่มการเฝ้าระวังการทดสอบอาวุธของเกาหลีเหนือ** สนข.CNN รายงานอ้างการเปิดเผยของ จันท.สหรัฐฯ ว่า สหรัฐฯ เพิ่มการเฝ้าระวังสถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี เนื่องจากประชาคมชาวกรองสหรัฐฯ ประเมินว่า เกาหลีเหนืออาจเตรียมทดสอบอาวุธ (ไม่ได้รับระบุประเภท) เป็นครั้งแรกในสมัย ปธน.โจเซฟ ไบเดน ของสหรัฐฯ และตรงกับช่วงที่ รวม.กต. และ รวม.กท.สหรัฐฯ เยือนญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ เพื่อหารือเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาโครงการนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ โดยเกาหลีเหนือต้องการส่งสัญญาณว่า นายคิม จ็อง-อึน ผู้นำสูงสุดเกาหลีเหนือจะยังคงเป็นผู้เล่นคนสำคัญ (key player) ในภูมิภาค อย่างไรก็ตาม การทดสอบอาวุธของเกาหลีเหนือเป็นสิ่งที่สหรัฐฯ คาดการณ์ไว้แล้วว่าจะเกิดขึ้นในช่วงหลังการเปลี่ยนรัฐบาลสหรัฐฯ และอยู่ระหว่างการพิจารณา กำหนดท่าทีหากเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว ขณะที่ ผบ.กองบัญชาการภาคเหนือของสหรัฐฯ (USNORTHCOM) ซึ่งรับผิดชอบการป้องกันภาคพื้นทวีปของสหรัฐฯ ได้ชี้แจงต่อฝ่ายนิติบัญญัติว่า เกาหลีเหนือยังคงเป็นภัยคุกคามที่สำคัญ เนื่องจากประสบความสำเร็จในการพัฒนาขีปนาวุธติดหัวรบนิวเคลียร์ในระดับที่น่าวิตกกังวล

➤ **สหรัฐฯ เริ่มถอนทหารและส่งมอบฐานทัพรวมทั้งยุทโธปกรณ์ให้กับอัฟกานิสถาน** สนข.Reuters รายงานอ้างคำกล่าวของ พล.อ.สก็อต มิลเลอร์ ผบ.กองกำลังสหรัฐฯ และหน่วยปฏิบัติการสนับสนุนของเนโท ประจำอัฟกานิสถานว่า สหรัฐฯ ได้เริ่มถอนทหาร และส่งมอบฐานทัพรวมทั้งยุทโธปกรณ์ให้กับอัฟกานิสถานแล้ว เพื่อปฏิบัติตามคำสั่งของ ปธน.โจเซฟ ไบเดน ที่จะถอนทหารทั้งหมดภายใน 11 ก.ย.64 โดยสหรัฐฯ จะช่วยให้กองกำลังต่างชาติที่เหลืออยู่มีศักยภาพอย่างเต็มที่ในการป้องกันตนเอง และสนับสนุนอัฟกานิสถาน ส่วนกลุ่มตอลิบานได้ให้คำมั่นกับสหรัฐฯ ว่าจะตัดความสัมพันธ์กับกลุ่มอัลกออิดะฮ์ อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคง ประเมินว่า สหรัฐฯ จะเผชิญความท้าทายในการถอนทหารอย่างสันติ เนื่องจากการปะทะกันระหว่างกลุ่มตอลิบานกับกองกำลังอัฟกานิสถานยังไม่ลดลง

สถานการณ์ภายในประเทศรัสเซีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.น. อังกรชัย นุชนกภัค

และ นางสาวปณิศา เกียนอ่อน

สถานการณ์ภายในประเทศรัสเซีย สถานการณ์ Covid-19 และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในห้วง มี.ค.-พ.ค.64 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

➤ สถานการณ์ภายในประเทศ

รัสเซียยังคงควบคุมผู้ที่เห็นต่างทางการเมืองและต่อต้านรัฐบาล โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจรัสเซียได้เข้าควบคุมตัวผู้ร่วมกิจกรรมเสนาทางทางการเมืองที่จัดขึ้นในกรุงมอสโก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักการเมืองท้องถิ่น นักเคลื่อนไหว และผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมมากกว่า 150 คน ได้รับการแจ้งข้อหา มีพฤติการณ์เป็นอันตรายและละเมิดอำนาจการบริหาร ทั้งนี้ เชื่อว่ากลุ่ม

➤ **ประธานาธิบดีสหรัฐฯ สนับสนุนการจัดทำข้อตกลงหยุดยิงในฉนวนกาซา** สนข.BBC รายงานว่า ปธน.โจเซฟ ไบเดน ของสหรัฐฯ ประกาศสนับสนุนการจัดทำข้อตกลงหยุดยิงระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮามาสในปาเลสไตน์ หลังจากการสู้รบในฉนวนกาซาทวีความรุนแรงและยืดเยื้อต่อเนื่องเป็นสัปดาห์ที่ 2 โดย ปธน.ไบเดน ทหารโททางโทรศัพท์กับนายเบนจามิน เนทันยาฮู นรม.อิสราเอล รวมทั้งหารือกับอียิปต์และประเทศอื่น ๆ เพื่อหาแนวทางยุติความรุนแรงและผลกระทบในฉนวนกาซา อย่างไรก็ตาม สหรัฐฯ สนับสนุนให้อิสราเอลดำเนินการทุกวิธีเพื่อปกป้องประชาชนจากการโจมตีของกลุ่มฮามาส ทั้งนี้ เป็นครั้งแรกที่ผู้นำสหรัฐฯ ส่งสัญญาณเกี่ยวกับการหยุดยิง หลังจากหารือกับผู้นำอิสราเอลเป็นครั้งที่ 3 ตั้งแต่การสู้รบรุนแรงขึ้น ซึ่งสะท้อนว่า สหรัฐฯ กังวล ต่อสถานการณ์ในฉนวนกาซา

➤ บทสรุป

ภายใต้การบริหารของ ปธน.โจเซฟ ไบเดน โดยรวมแล้วมีแนวทางการดำเนินบทบาทของสหรัฐฯ บนเวทีโลกในรูปแบบดั้งเดิมเช่นเดียวกับที่บรรดาผู้นำสหรัฐฯ ในอดีตได้เคยทำไว้ นั่นคือ การยึดมั่นในสถาบันระหว่างประเทศที่ก่อตั้งขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง และการตั้งอยู่บนค่านิยมประชาธิปไตยที่ชาติตะวันตกมีส่วนร่วมกัน โดยการกิจสำคัญอันดับแรก ๆ ที่ ปธน.ไบเดน ดำเนินการ คือ การฟื้นฟูความสัมพันธ์ที่ห่างเหินระหว่างสหรัฐฯ กับฝ่ายต่าง ๆ ตั้งแต่สมัย ปธน.ทรัมป์ โดยเฉพาะองค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ (เนโท) และการกลับเข้าร่วมความเป็นพันธมิตรกับนานาชาติ ได้แก่ การกลับเข้าไปร่วมมีกบองค์การอนามัยโลก และพยายามสวมบทบาทผู้นำโลกในการต่อสู้กับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ และบทบาทที่ชัดเจนอย่างยิ่งในกลุ่ม QUAD รวมถึงการกลับเข้าร่วมในความตกลงปารีสอีกครั้ง โดยการมุ่งสร้างเสริมเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานสะอาด อันเป็นความพยายามในการกอบกู้ภาพลักษณ์จากความเสียหายของรัฐบาลชุดก่อน และความพยายามในการผนึกกำลังอย่างแข็งแกร่งกับชาติประชาธิปไตย เพื่อต่อสู้กับคลื่นของลัทธิอำนาจนิยมที่ทวีกำลังเพิ่มขึ้นอย่างแข็งแกร่งเช่นกัน

นอกจากความพยายามในการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแล้ว ปธน.ไบเดน ยังมีความพยายามในการแก้ไขปัญหาภายในประเทศ อาทิ กฎหมายต่อต้านการก่ออาชญากรรมความเกลียดชังต่อชาวเอเชีย เป็นต้น เพื่อมุ่งสะท้อนภาพลักษณ์ไปสู่คุณค่าร่วมกันของชาวอเมริกัน ซึ่งเป็นความท้าทายของสหรัฐฯ อย่างยิ่ง ในการรักษารากฐานความเป็นต้นแบบประชาธิปไตย การรักษาลักษณะกฎหมาย และหลักนิติธรรมของสหรัฐฯ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

Open Russia ซึ่งเป็นองค์กรที่ถูกขึ้นบัญชีห้ามเคลื่อนไหวอยู่เบื้องหลังการจัดกิจกรรมดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ทางกรรรัสเซียเชื่อว่า Twitter มีเนื้อหา ยุยงให้เยาวชนรัสเซียออกมาเคลื่อนไหวอย่างผิดกฎหมายในการต่อต้านรัฐบาลรัสเซีย ก่อนหน้านี้ เมื่อ 11 มี.ค.64 ทางกรรรัสเซียดำเนินการลดความเร็วในการเข้าถึง Twitter ภายในประเทศให้ช้าลงกว่าปกติ ตามมาตรการลงโทษที่บริษัท Twitter ไม่ให้ความร่วมมือในการลบข้อมูลผิดกฎหมายที่ถูกเผยแพร่ในรัสเซีย

เมื่อวันที่ 9 พ.ค.64 รัสเซียจัดพิธีสวนสนามครบรอบ 76 ปี เนื่องจากวันแห่งชัยชนะ (Victory Day) สหภาพโซเวียตเอาชนะนาซีเยอรมนี

เยอรมนี ในสงครามโลกครั้งที่ 2 เพื่อแสดงถึงความรักชาติและแสนยานุภาพทางทหาร ขบวนพาเหรดจัดขึ้นบริเวณจัตุรัสแดงในกรุงมอสโก มีกองกำลังมากกว่า 12,000 นาย ยุทโธปกรณ์กว่า 190 รายการ รวมถึงเครื่องยิงขีปนาวุธข้ามทวีป “ยาร์ส” และเครื่องบินกองทัพเกือบ 80 ลำ โดยมีพิธีสวนสนามตามเมืองต่าง ๆ ในรัสเซียทั้งในโครเมียและที่ฐานทัพอากาศ Hmeymim ในซีเรีย

▶ สถานการณ์ Covid-19

ประธานาธิบดี วลาดิมีร์ ปูติน ของรัสเซีย COVID-19 ครบ 2 เข็มแล้วเมื่อวันที่ 15 เม.ย.64 และไม่ปรากฏอาการข้างเคียงใด ๆ โดยไม่เปิดเผยชนิดวัคซีนที่ใช้ฉีดให้กับ ปธน.ปูติน ทั้งนี้ รัสเซียมีวัคซีนที่พัฒนาขึ้นเองจำนวน 3 ชนิด แบบฉีด 2 เข็ม ได้แก่ วัคซีน Sputnik V ของสถาบันวิจัย Gamaleya วัคซีน EpiVaccorona ของสถาบันวิจัย Vector และวัคซีน Covivac ของสถาบันวิจัย Chumakov นอกจากนี้ สถาบันวิจัย Gamaleya เผยแพร่การทดลองฉีดวัคซีน Sputnik Light เป็นวัคซีนที่ฉีดเพียง 1 เข็มเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน โดยออกแบบมาเพื่อลดอัตราการแพร่กระจาย COVID-19 เหมาะสำหรับพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดเพิ่มขึ้นรวดเร็ว ขณะที่วัคซีน Sputnik V ที่ต้องฉีด 2 เข็ม ปัจจุบันได้รับการจดทะเบียนแล้วใน 38 ประเทศ เช่น เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และอินเดีย เป็นต้น

▶ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

▶ **จีน:** เมื่อ 4 มี.ค.64 จากรายงานของเว็บไซต์ Nuclear Engineering International ตั้งโรงงานใหม่เพื่อผลิตเชื้อเพลิงให้แก่เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ชนิดใช้นิวตรอน (fast neutron reactor) CFR-600 ในจีนมีกำหนดเริ่มจัดส่งในปี 2566 ภายใต้ข้อตกลงร่วมรัสเซีย-จีน ด้านความร่วมมือในการสร้างและปฏิบัติการทดลองเครื่องปฏิกรณ์ของจีนในอนาคตลงนามเมื่อ ธ.ค.61

▶ **เมียนมา:** เมื่อ 26 มี.ค.64 ระหว่าง พล.อ. อเล็กซานเดอร์ โฟมิน (Alexander Fomin) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมรัสเซียเยือนเมียนมาในโอกาสครบรอบ 76 ปี ของการก่อตั้งกองทัพเมียนมา รัสเซียกับเมียนมากำลังพัฒนาความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นด้านการทหาร โดยรัสเซียเห็นว่าเมียนมาเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์และพันธมิตรที่ดีในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และในเอเชีย-แปซิฟิก และเมื่อ 20-22 พ.ค.64 พล.อ.หม่อง หม่อง จ่อ (Maung Maung Kyaw) ผู้บัญชาการทหารอากาศเมียนมาและคณะ เยือนรัสเซียเพื่อเข้าร่วมงานแสดงอาวุธ HeliRussia ที่กรุงมอสโก

การเยือนในครั้งนี้มีนายอุ เท ซา (U Tay Za) ประธานกลุ่มบริษัท Htoo Group ติดตามไปด้วย โดยอุเทซามีความใกล้ชิดกับกองทัพเมียนมาและมีบทบาทสำคัญในการเป็นนายหน้าซื้อขายยุทธภัณฑ์

▶ **สหรัฐฯ และสาธารณรัฐเช็ก:** นายกรัฐมนตรีมิคาอิล มิซุสตินของรัสเซีย ลงนามคำสั่งประกาศให้สหรัฐฯ และเช็กอยู่ในรายชื่อประเทศที่ไม่เป็นมิตรกับรัสเซียและดำเนินการต่อต้านหน่วยงานและชาวรัสเซียท่าทีดังกล่าวเป็นผลจากความตึงเครียดระหว่างรัสเซียกับชาติตะวันตก ทั้งจากกรณีตั้งกองกำลังบริเวณชายแดนยูเครน รวมถึงเป็นมาตรการตอบโต้การคว่ำบาตรของสหรัฐฯ หลังจาก ปธน.โจเซฟ ไบเดน ของสหรัฐฯ ลงนามคำสั่ง Executive Action ห้ามสถาบันการเงินของสหรัฐฯ ซื้อขายตราสารหนี้ของรัฐบาลรัสเซีย และขับไล่การทูตและผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการแทรกแซงการเลือกตั้งของสหรัฐฯ เมื่อปี 2563

▶ บทสรุป

กล่าวโดยสรุป สถานการณ์ของรัสเซียมีหลายประเด็นที่น่าจับตามอง ทั้งเรื่องความขัดแย้งภายในประเทศ นับตั้งแต่การร่วมตัวประท้วงของประชาชนขนาดใหญ่เรียกร้องให้ปล่อยตัวนายอเล็กเซ นาวัลนี (Alexei Navalny) ยังคงเห็นการร่วมตัวประท้วงต่อต้านรัฐบาล รวมถึงการจับกุมคุมขังผู้เห็นต่างจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง และอาจทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ท่ามกลางการแสดงแสนยานุภาพทางทหารที่เข้มแข็งและเสถียรภาพความมั่นคงทางการเมืองของปูตินจากการลงนามกฎหมายต่ออายุประธานาธิบดีให้สามารถดำรงตำแหน่งต่อได้ 2 สมัยติดต่อกัน ซึ่งกฎหมายดังกล่าวจะมีผลให้ปูตินสามารถเป็นประธานาธิบดีได้ตลอดชีพไปจนถึงอายุ 83 ปี อย่างไรก็ตาม บทบาทของรัสเซียต่อเวทีโลกเริ่มเข้ามา มีบทบาทหลายหน้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการใช้โอกาสจากวิกฤต Covid-19 ในฐานะการทูตเชิงวัคซีน จากการที่รัสเซียประสบความสำเร็จสามารถวิจัยและผลิตขึ้นใช้เองภายในประเทศและเป็นที่ยอมรับต่อประชาคมโลกอย่าง Sputnik V หรือแม้แต่การเสริมสร้างความร่วมมือและความช่วยเหลือกับมิตรประเทศอย่างจีนและเมียนมา

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ภายในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อังษะ นันทิกัต

และ ร.ต.ท.ก้อง ภิรมย์บุญ อัครราช

สถานการณ์ ด้านความมั่นคงในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ห้วงเดือน มี.ค. เม.ย. และ พ.ค.64 มีสถานการณ์สำคัญสรุปได้ดังนี้

▶ ออสเตรเลีย

▶ **ออสเตรเลียและฝรั่งเศสบรรลุข้อตกลงในหลักการเพื่อผลิตเรือดำน้ำในออสเตรเลีย** นสพ.The Australian รายงานว่า รัฐบาลออสเตรเลียและบริษัท Naval Group ผู้ผลิตเรือดำน้ำของฝรั่งเศส บรรลุข้อตกลงในหลักการกำหนดให้การต่อเรือดำน้ำชั้น Attack จำนวน 12 ลำ มูลค่า 90,000 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลียจะต้องดำเนินการในออสเตรเลียและเป็นการใช้สถานที่เกิดขึ้นในออสเตรเลียร้อยละ 60 ของโครงการ ข้อตกลงดังกล่าวมีขึ้นหลังจากนาย Pierre-Eric Pommellet ประธานเจ้าหน้าที่บริหารบริษัท Naval Group เยือนออสเตรเลีย เพื่อพบหารือกับ จนท.ระดับสูงและบริษัทผลิตอาวุธของออสเตรเลีย ทั้งนี้ ตามแผนการปรับวาง

กำลังของออสเตรเลียปี 2563 (2020 Force Structure Plan) ออสเตรเลียจะให้ความสำคัญกับการจัดหาอาวุธโจมตีระยะไกล ซึ่งรวมถึงเรือดำน้ำชั้น Attack จากฝรั่งเศส ที่มีขีดความสามารถในการปราบปรามเรือดำน้ำสงครามผิวน้ำ ขีปนาวุธ การเฝ้าระวัง และการลาดตระเวน

▶ **หน่วยต่อต้านข่าวกรองออสเตรเลียทำลายข่าวงานจารกรรมต่างชาติครั้งใหญ่** เว็บไซต์ นสพ.The Australian รายงานว่านาย Mike Burgess ผอ.หน่วยต่อต้านข่าวกรองออสเตรเลีย (Australian Security Intelligence Organization-ASIO) เปิดเผยรายงานประเมินภัยคุกคามต่อออสเตรเลียประจำปี 2563 ว่า ASIO ทำลายข่าวงานจารกรรมต่างชาติในออสเตรเลียครั้งสำคัญเมื่อปี 2563 โดยพบการชักชวนเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าถึงเทคโนโลยีการป้องกันประเทศที่มีชั้นความลับ การติดต่อกับนักการเมืองในอดีตและปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ตำรวจ และการเข้าถึงมาตรการ ปรก.ท่าอากาศยานขนาดใหญ่ ส่งผลให้มีการขับสายลับต่างชาติออกจากออสเตรเลียมากกว่า 10 คน อย่างไรก็ดี

นาย Burgess ไม่ได้ระบุประเทศที่อยู่เบื้องหลังการจารกรรม แต่ย้ำว่ามีหลายประเทศที่พยายามจารกรรมและแทรกแซงเข้ามามีอิทธิพลในออสเตรเลีย ซึ่งรวมถึงการกระทำของหน่วยข่าวกรองของประเทศนอกภูมิภาค

➤ **ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ออกแถลงการณ์ร่วมแสดงความกังวลต่อการปฏิรูปการเลือกตั้งในฮ่องกง** เว็บไซต์ทางการของรัฐบาลนิวซีแลนด์เผยแพร่แถลงการณ์ร่วมของนาง Nanaia Mahuta รมว.กต.นิวซีแลนด์ และนาง Marise Payne รมว.กต.ออสเตรเลีย แสดงความกังวลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบเลือกตั้งของฮ่องกงที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาประชาชนแห่งชาติจีน ว่าอาจเป็นการทำลายสิทธิและเสรีภาพ ตลอดจนสถานะการปกครองตนเองที่ฮ่องกงได้รับจากจีนจนถึงปี 2590 ทั้งนี้ ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เรียกร้องให้ฮ่องกงและจีนรักษาคำมั่นสัญญาที่จะเปิดโอกาสให้พลเมืองฮ่องกงมีส่วนร่วมในการปกครองอย่างแท้จริง รวมถึงปกป้องบทบาทของสถานีวิทยุฮ่องกงในฐานะเป็นเวทีสำหรับแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย และเป็นกลไกหนึ่งในการตรวจสอบฝ่ายบริหาร

➤ **ออสเตรเลียมีแผนจะพัฒนาฐานทัพ 4 แห่ง เพื่อรองรับการฝึกซ้อมร่วมกับสหรัฐฯ** สนข.Reuters รายงานว่า กองทัพออสเตรเลียเตรียมงบประมาณ จำนวน 580 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อพัฒนาฐานทัพ 4 แห่งในเขต Northern Territory ซึ่งครอบคลุมถึงการขยายพื้นที่ท่าอากาศยาน ให้สามารถรองรับอากาศยานขนาดใหญ่ จัดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกแห่งใหม่ให้กับ จบท.ทหารและเรือดำน้ำของสหรัฐฯ เพื่อใช้เป็นสถานที่ฝึกซ้อมร่วมกับกองทัพอากาศสหรัฐฯ รวมถึงการฝึกซ้อมทางทหารพหุภาคีกับสหรัฐฯ สหราชอาณาจักร ญี่ปุ่น อินเดีย และชาติอื่น ๆ โดยจะเริ่มดำเนินการภายในปี 2564 และคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2569

➤ **ผอ.หน่วยต่อต้านข่าวกรองออสเตรเลีย (ASIO) ประเมินว่าออสเตรเลียยังต้องเผชิญภัยคุกคามก่อการร้าย** สนข.SBS News ของออสเตรเลีย รายงานอ้างถ้อยแถลงของนาย Mike Burgess ผอ.หน่วยต่อต้านข่าวกรองออสเตรเลีย (Australian Security Intelligence Organization-ASIO) ต่อที่ประชุมคณะกรรมการของวุฒิสภาที่ติดตามสถานการณ์การเผยแพร่แนวคิดนิยมความรุนแรงในออสเตรเลียว่า ออสเตรเลียยังมีความเสี่ยงภัยคุกคามจากการก่อการร้ายในช่วง 12 เดือนข้างหน้า ทั้งจากกลุ่มที่นิยมความรุนแรงทางศาสนา และกลุ่มที่นิยมความรุนแรงที่เกิดจากอุดมการณ์ส่วนตัว โดยเฉพาะกลุ่มมุสลิมสุหนี่หัวรุนแรง ซึ่งเป็นภัยคุกคามที่สำคัญต่อออสเตรเลีย ขณะที่ภัยคุกคามจากกลุ่มชาวยุโรปยังน่าห่วงกังวล โดยมีการสืบสวนที่เกี่ยวข้องเพิ่มจากร้อยละ 33 เป็นร้อยละ 40 นอกจากนี้ นาย Burgess ระบุว่า เยาวชนออสเตรเลียที่อายุเฉลี่ย 25 ปี เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการบ่มเพาะแนวคิดชาตินิยมและการเหยียดเชื้อชาติ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต

➤ **รัฐบาลออสเตรเลียเตรียมทบทวนสัญญาเช่า 99 ปี ของท่าเรือทั้งทางพาณิชย์และทางทหารให้กับบริษัทของจีน** คาดว่าอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ โดยกระทรวงกลาโหมออสเตรเลียกำลังตรวจสอบว่าบริษัท แลนด์บริดจ์ กรุ๊ป ซึ่งเป็นของมหาเศรษฐี เย่ เจิง สมควรถูกบีบให้ยกเลิกเป็นเจ้าของท่าเรือในเมืองดาร์วิน เมืองเอกของรัฐนอร์เทิร์น เทอร์ริทอรี ด้วยเหตุผลด้านความมั่นคงแห่งชาติหรือไม่ ทั้งนี้ แลนด์บริดจ์ กรุ๊ป ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกองทัพจีนขณะการประมูลเมื่อปี 2558 เพื่อดำเนินกิจการท่าเรือด้วยมูลค่า 506 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย หรือราว 12,000 ล้านบาท วันเดียวกัน นายกรัฐมนตรี

จาซินดา อาร์เดิร์น แห่งนิวซีแลนด์ เผยว่า มีหลายอย่างที่แตกต่างกันระหว่างจีนกับนิวซีแลนด์ ซึ่งยากจะเห็นพ้องต้องกัน แต่ความต่างเหล่านี้ไม่ได้ส่งผลต่อความสัมพันธ์ ท่ามกลางบทบาทของจีนต่อโลกที่เติบโตและเปลี่ยนแปลงมากขึ้น ซึ่งถือเป็นปัญหาท้าทายสำหรับนิวซีแลนด์และทั้งภูมิภาคอินโดแปซิฟิก หลังนิวซีแลนด์ถูกประเทศพันธมิตรตะวันตกกดดันกับการไม่ใช้ภาคีหน่วยข่าวกรองของกลุ่มความร่วมมือ 5 ประเทศ หรือ Five Eyes รวมถึงออสเตรเลีย อังกฤษ แคนาดาและสหรัฐฯ ในการวิจารณ์จีนเรื่องสิทธิมนุษยชนในฮ่องกงกับชาวอุยกูร์ในเขตปกครองตนเองซินเจียง

➤ **จีนระงับกิจกรรมทางเศรษฐกิจในกรอบทวิภาคีทั้งหมดกับออสเตรเลีย** สนข.Reuters รายงานอ้างคณะกรรมการพัฒนาและปฏิรูปแห่งชาติจีน (NDRC) ว่า รัฐบาลจีนจะระงับกิจกรรมทั้งหมดภายใต้ความตกลง China-Australia Strategic Economic Dialogue ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่าง NDRC และรัฐบาลออสเตรเลียที่จัดทำตั้งแต่ปี 2557 โดยมีผลบังคับใช้ทันที เพื่อตอบโต้ที่รัฐบาลออสเตรเลียเพิกถอนความตกลงว่าด้วยความริเริ่มแถบและเส้นทาง (BRI) ระหว่างจีนกับรัฐวิสาหกิจของออสเตรเลีย โดยจีนระบุว่าเป็นการแสดงจุดยืนของจีนที่ชัดเจน เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของชาติและเป็นการตอบโต้ระดับกลไกทางการทูตกับออสเตรเลียของจีนเป็นครั้งแรก ขณะที่นาย Dan Tehan รมว.กระทรวงการค้าออสเตรเลียแสดงความผิดหวังต่อการตัดสินใจของจีน พร้อมทั้งยืนยันว่า ออสเตรเลียยังคงเปิดกว้างที่จะเจรจา

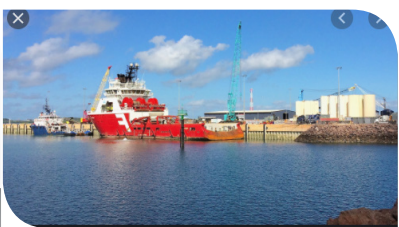
▶ บทสรุป

ออสเตรเลียแสดงบทบาทที่ชัดเจนในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับชาติมหาอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับจีน จะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างออสเตรเลียกับจีนมีแนวโน้มตึงเครียดอย่างเห็นได้ชัด ตั้งแต่ประเด็นความตึงเครียดในการหาที่มาของ COVID-19 การแสดงความกังวลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบเลือกตั้งของฮ่องกง ตลอดจนการระงับกิจกรรมทั้งหมดภายใต้ความตกลง China-Australia Strategic Economic Dialogue ในทางตรงกันข้าม พบว่า ออสเตรเลียแสดงความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นและใกล้ชิดอย่างยิ่งกับกลุ่ม QUAD และประเทศพันธมิตร ในเรื่องการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านความมั่นคงในภูมิภาคซึ่งแสดงถึงความพยายามในการรักษาผลประโยชน์ และแสดงบทบาทการเป็นประเทศที่สำคัญในภูมิภาคอินโดแปซิฟิก

▶ นิวซีแลนด์

➤ **นิวซีแลนด์ประเมินภัยคุกคามจากกลุ่มคนผิวขาวหัวรุนแรงกำลังเพิ่มขึ้น** สนข.Stuff ของนิวซีแลนด์ รายงานว่า นาง Rebecca Kitteridge ผอ.หน่วยต่อต้านข่าวกรองนิวซีแลนด์ (New Zealand Security Intelligence Service-NZSIS) และ นาง Bridget White รก.ผอ.หน่วยข่าวกรองทางการสื่อสารของนิวซีแลนด์ (Government Communications Security Bureau-GCSB) แถลงการประเมินภัยคุกคามประจำปีว่า ภัยคุกคามจากกลุ่มคนผิวขาวหัวรุนแรงในนิวซีแลนด์กำลังเพิ่มขึ้นเป็นครั้งหนึ่งของงานต่อต้านการก่อการร้าย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการก่อเหตุโดยลำพัง โดยมีแรงจูงใจมาจากอัตลักษณ์หรือความเชื่อส่วนตัว ทั้งนี้ หน่วยข่าวกรองนิวซีแลนด์กำลังปรับเปลี่ยนองค์กรให้เหมาะสมกับรูปแบบการต่อต้านการก่อการร้ายที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ ยังระบุว่าหน่วยข่าวกรองนิวซีแลนด์สามารถควบคุมการแทรกแซงและสอดแนมจากต่างชาติได้สำเร็จ ซึ่งพยายามเข้าถึงข้อมูลลับของรัฐบาลและข้อมูลเชิงพาณิชย์ของนิวซีแลนด์

➤ **นิวซีแลนด์แนะผู้นำโลก-บริษัทเทคโนโลยี** พยายามขจัดเนื้อหาบนโลกออนไลน์ จำเป็นต้องทำความเข้าใจกับอัลกอริทึมที่ขับเคลื่อนเนื้อหา

ไซเชียมมีเดีย นายกรัฐมนตรีจาซินดา อาร์เดิร์นของนิวซีแลนด์ กล่าวในการประชุมผู้นำซึ่งจัดแบบเสมือนจริงในโอกาสครบ 2 ปี โครงการ “โครสต์เชิร์ชคอลล์” เพื่อยุติความเกลียดชังบนโลกออนไลน์ เรียกร้องให้ผู้นำโลกและบริษัทเทคโนโลยีมุ่งเน้นทำความเข้าใจกับอัลกอริธึมของไซเชียมมีเดีย “การมีอยู่ของระบบอัลกอริธึมนั้นไม่ได้มีปัญหา แต่ปัญหาคือว่าถูกใช้ไปอย่างมีจริยธรรมหรือไม่ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่สุดเรื่องหนึ่งที่ชุมชนออนไลน์จะต้องให้ความสำคัญควบคู่ไปกับการขยายเครือข่าย” นายกรัฐมนตรีกล่าว และบริษัทเทคโนโลยีใหญ่ๆ ล้วนแสดงความต้องการบนเวทีว่าจะใช้อัลกอริธึมเข้าแทรกแซงอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่ได้ให้รายละเอียดว่า บริษัทเหล่านั้นจะเปลี่ยนแปลงการใช้อัลกอริธึมที่ขับเคลื่อนเนื้อหาอันตรายจนนำไปสู่ความรุนแรงได้อย่างไร โครงการ “โครสต์เชิร์ชคอลล์” ก่อตั้งขึ้นโดยนายกฯ อาร์เดิร์น และประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง ของฝรั่งเศส เมื่อปี 2562 หลังเกิดเหตุชายผู้เชิดชูอุดมการณ์สิทธิพิเศษของคนขาว ถูกลอบสังหารผ่านเฟซบุ๊กขณะกราดยิงในมัสยิดเมืองโครสต์เชิร์ช 2 แห่ง เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต 51 คน หลังจากนั้นองค์การระหว่างประเทศ บริษัทเทคโนโลยี และนานาชาติกว่า 50 รายพากันสนับสนุนโครงการนี้ รวมถึงบริษัทดังอย่างเฟซบุ๊ก กูเกิล ทวิตเตอร์ และไมโครซอฟท์ ปีนี้เป็นปีแรกที่สหรัฐฯ เปลี่ยนนโยบายมาร่วมโครงการด้วย หลังจากเมื่อสองปีก่อนอดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ไม่ยอมเข้าร่วม อ้างว่าห่วงเรื่องเสรีภาพในการพูด ส่วนผู้นำที่เข้าร่วมประชุมนอกจากนายกฯ อาร์เดิร์น และประธานาธิบดีมาครงแล้ว ยังมีนายกรัฐมนตรีบอริส จอห์นสันของอังกฤษด้วย ด้านประชาคมอินเทอร์เน็ตโลกเพื่อต่อต้านการก่อการร้าย (จีโอเอฟซีที) เอ็นจีโอก่อตั้งโดยเฟซบุ๊ก ไมโครซอฟท์ ทวิตเตอร์ และยูทูบ ที่ร่วมในโครงการโครสต์เชิร์ชคอลล์เผยว่า ตั้งแต่ก่อตั้งมีความก้าวหน้าไปมาก ตั้งแต่ปี 2562 องค์การรับมือกว่า 140 เหตุการณ์ที่บริษัทสมาชิกแชร์ข้อมูลมาให้ เพื่อทำความเข้าใจหากการโจมตีนั้นเกี่ยวข้องกับโลกออนไลน์

▶ บทสรุป

แนวโน้มของเหตุการณ์ความรุนแรงอันเนื่องมาจากกลุ่มที่มีแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงได้ปรากฏขึ้นทั่วโลก สะท้อนให้เห็นถึงปมปัญหาที่มีส่วนเชื่อมโยงกับความแตกต่างของแนวคิด อุดมการณ์ทางการเมือง ศาสนา และชาติพันธุ์ ตลอดจนความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและความไม่เท่าเทียมทางสังคม ซึ่งอาจเป็นแรงกระตุ้นให้กลุ่มบุคคลสร้างสถานการณ์ความรุนแรง เพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมหรือการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่าง ๆ และเมื่อกลุ่มบุคคลไม่ได้รับการตอบสนองจากภาครัฐหรือสังคมอย่างเพียงพอ จนนำไปสู่ปมของการบ่มเพาะความคับข้องใจและพัฒนาอคติเป็นอุดมการณ์ที่มาจากความเกลียดชัง (hate-based ideologies) และหันไปสู่การมีแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง (violent extremism) ในที่สุด นิวซีแลนด์มองปัญหาเรื่องนี้ เป็นภัยคุกคามที่จำเป็นต้องมีการรับมือให้เหมาะสมกับปัญหาที่อาจเป็นที่มาของการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งการกำหนดแนวทางเชิงยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา คือการป้องกันการแพร่กระจายของแนวคิดนี้ โดยจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการร่วมคิดและร่วมทำ เพื่อป้องกันมิให้เกิดแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงตั้งแต่ในระดับครอบครัวและระดับชุมชน ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหานี้เช่นกัน โดยได้จัดทำแผนว่าด้วยการป้องกันแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง (The Plan on Preventing and Countering Violent Extremism) ซึ่งสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ อยู่ระหว่างการดำเนินการ เพื่อบริหารยุทธศาสตร์การต่อต้านการก่อการร้าย พ.ศ. 2560 – 2565 ที่มุ่งให้ความสำคัญกับการวางแผนทางจัดทำและพัฒนาแผนว่าด้วยการป้องกันและต่อต้านแนวคิดสุดโต่งที่นิยมการใช้ความรุนแรงอีกด้วย

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศคย.สพท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ภายในประเทศญี่ปุ่น

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.น. ธำรงชัย ขุนนัฏกิจ

และ นางสาวปานิสรา เกียนอ่อน

สถานการณ์ภายในประเทศญี่ปุ่น สำหรับสถานการณ์ Covid-19 และผลกระทบ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในห้วง มี.ค.-พ.ค.64 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ สถานการณ์ Covid-19 และผลกระทบ

ในวันที่ 16 มี.ค.64 นายชูเกะ โยชิอิเดะ นายกรัฐมนตรีของญี่ปุ่น (อายุ 72 ปี) เข้ารับการฉีดวัคซีน COVID-19 โดสแรกของบริษัท Pfizer ต่อหน้าสื่อมวลชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน รวมทั้งเป็นการเตรียมตัวก่อนจะเยือนสหรัฐฯ อย่างเป็นทางการในเดือน เม.ย.64 ขณะเดียวกันรัฐบาลญี่ปุ่นเร่งอนุมัติการใช้วัคซีน COVID-19 ของบริษัท Moderna จากสหรัฐฯ ภายใน 21 พ.ค.64 และจะเริ่มฉีดให้ประชาชนที่ศูนย์ฉีดวัคซีนขนาดใหญ่ที่จะเปิดให้บริการในกรุงโตเกียวและนครโอซากาตั้งแต่ 24 พ.ค.64 เป็นต้นไป ทั้งนี้ วัคซีน COVID-19 ของบริษัท Moderna จะเป็นวัคซีนชนิดที่ 2 ต่อจากวัคซีนของบริษัท Pfizer ที่ได้รับการรับรองการใช้ในญี่ปุ่น ทั้งนี้ ญี่ปุ่นกำลังเผชิญกับการแพร่ระบาดของ COVID-19 ระลอกที่ 4 โดยเมื่อ 8 พ.ค.64 พบผู้ติดเชื้อรายวันสูงถึง 7,000 รายเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่กลาง ม.ค.64 รวมถึงผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงเพิ่มขึ้น จากการรายงานของสาธารณสุขญี่ปุ่นวันที่ 9 พ.ค.64 พบว่ามีผู้ป่วย COVID-19 อาการรุนแรงรายวันเพิ่มขึ้น 1,144 รายอย่างต่อเนื่อง ทำให้รัฐบาลขยายเวลาบังคับใช้คำสั่งสถานการณ์ฉุกเฉินออกในหลายพื้นที่ที่มีผลบังคับใช้ 16-31

พ.ค.64 นอกจากนี้ รัฐบาลญี่ปุ่นประกาศห้ามชาวต่างชาติที่เดินทางมาจาก 7 ประเทศ รวมถึงประเทศไทย โดยจะมีผลตั้งแต่วันที่ 21 พ.ค.64 เป็นต้นไป ได้แก่ กัมพูชา ศรีลังกาเซเชลส์ เซนต์ลูเชีย ติโมอร์ตะวันออก มองโกเลีย และไทยเดินทางเข้าญี่ปุ่น รวมถึงชาวต่างชาติที่มีประวัติเดินทางไปประเทศข้างต้นในระยะ 14 วัน ยกเว้นจะได้รับอนุญาตเป็นพิเศษ

▶ **ด้านเศรษฐกิจ** ญี่ปุ่นมีอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจลดลงจากปัญหา COVID-19 ตามคาดการณ์อัตราการเติบโตของเศรษฐกิจในปี 2564 ว่าจะหดตัวร้อยละ 5.1 มากกว่าที่คาดไว้ในช่วงไตรมาส 1/2564 ว่าหดตัวร้อยละ 4.6 เป็นผลมาจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ในญี่ปุ่นและทั่วโลกที่ยังรุนแรง ซึ่งทำให้การบริโภคของครัวเรือนลดลงร้อยละ 5.6 การใช้จ่ายภาครัฐลดลงร้อยละ 6.9 อย่างไรก็ตาม ภาคเอกชนญี่ปุ่นกว่า 25 ราย นำโดยบริษัท Rakuten (บริษัทด้านการค้าปลีกทรอนิกส์และการค้าปลีกออนไลน์รายใหญ่) เรียกร้องให้รัฐบาลญี่ปุ่นเร่งฉีดวัคซีน COVID-19 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนและนักลงทุนต่างชาติ และทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจสามารถกลับมาดำเนินการได้ตามปกติ

▶ **การเป็นเจ้าภาพการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกและพาราลิมปิก** ระหว่าง 23 ก.ค.-8 ส.ค.64 และ 24 ส.ค.-5 ก.ย. 64 ตามลำดับ โดยหลายฝ่ายยังเรียกร้องให้ญี่ปุ่นยกเลิกจัดการแข่งขันกีฬา โดยมีผลการสำรวจความคิดเห็น

ระหว่าง 7-9 พ.ค.64 ที่จัดทำโดยหนังสือพิมพ์ Yomiuri พบว่าชาวญี่ปุ่นร้อยละ 59 ต้องการให้ยกเลิกการจัด ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับผลสำรวจของสำนักข่าว TBS News พบว่าชาวญี่ปุ่นประมาณร้อยละ 65 ต้องการให้ยกเลิกหรือเลื่อนการจัด ขณะที่นายจอห์น โคอาเตส รองประธานคณะกรรมการโอลิมปิกสากล (International Olympic Committee: IOC) แถลงยืนยันว่าจะไม่มีการเลื่อนหรือยกเลิกการจัด โดย IOC ทำข้อตกลงกับบริษัท Pfizer ว่าจะมีการจัดเตรียมวัคซีนให้กับนักกีฬาและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

► **ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ** นายซูเกะเข้าพบประธานาธิบดีโจเซฟ ไบเดน ในวันที่ 16 เม.ย.64 ที่สหรัฐอเมริกา เพื่อหารือประเด็นการขยายอิทธิพลของจีนในทะเลจีนตะวันออกและทะเลจีนใต้ รวมถึงประเด็นความร่วมมือในฐานะหุ้นส่วนด้านความมั่นคง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 เสถียรภาพบริเวณช่องแคบไต้หวัน โดยทั้ง 2 ประเทศมีแผนฝึกซ้อมทางทะเลร่วมกัน กรณีเกิดเหตุฉุกเฉินบริเวณหมู่เกาะข้อพิพาทเซนกาคุ (หรือเกาะเตียวหยู) ระหว่างญี่ปุ่นและจีน นอกจากนี้เป็นการกระชับความสัมพันธ์แล้ว ยังเป็นการส่งสัญญาณเตือน

จีนอีกด้วย นอกจากนี้ เมื่อ 27 เม.ย.64 กระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นได้เผยแพร่รายงานนโยบายการต่างประเทศญี่ปุ่น ประจำปี 2564 (Diplomatic Blue Book 2021) โดยสาระสำคัญยังคงเน้นย้ำว่า การขยายอิทธิพลของจีนในทะเลจีนตะวันออกและทะเลจีนใต้เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของญี่ปุ่น พร้อม

แสดงจุดยืนของญี่ปุ่นที่ไม่สนับสนุนการกระทำฝ่ายเดียว (Unilateral Action) ที่มุ่งเปลี่ยนแปลงระเบียบระหว่างประเทศอย่างจีน

สำหรับภูมิภาคอาเซียน นายคัตสึโนบุ คาโตะ หัวหน้าสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีญี่ปุ่น เห็นด้วยกับฉันทมติ 5 ข้อ ของผู้นำสมาชิกอาเซียนเพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรงในเมียนมา พร้อมทั้งเรียกร้องให้ยุติการใช้ความรุนแรงและใช้การเจรจาเพื่อหาทางแก้ปัญหาและสร้างสันติภาพผ่านช่องทางคณะผู้แทนพิเศษของอาเซียน รวมถึงพรรครัฐบาลญี่ปุ่นอย่างพรรคเสรีประชาธิปไตยญี่ปุ่น (LDP) เตรียมเสนอให้มีการระงับ

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา (ODA) แก่เมียนมา เพื่อเป็นการกดดันให้กองทัพเมียนมายุติความรุนแรง และคืนประเทศให้กับสู่ประชาธิปไตย โดยจากการสำรวจพบว่าญี่ปุ่นเป็นนักลงทุนรายใหญ่ในภาคธุรกิจของเมียนมา มีบริษัทญี่ปุ่นอยู่ถึง 182 แห่ง จากจำนวน 372 บริษัท ซึ่งมีความสอดคล้องกับนายโทชิ

มิตสึ โมเทกิ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของญี่ปุ่น พิจารณาตัดความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาแก่เมียนมาทั้งหมดที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ หากกองทัพเมียนมายังไม่หยุดใช้ความรุนแรงต่อประชาชนที่เห็นต่างทางการเมือง ปัจจุบันญี่ปุ่นยุติโครงการในเมียนมา เช่น โครงการเส้นทางรถไฟเชื่อมเมืองย่างกุ้งกับเมืองมณฑลเย่ เป็นต้น

► บทสรุป

กล่าวโดยสรุป สำหรับสถานการณ์ Covid-19 ของญี่ปุ่นถูกวิพากษ์วิจารณ์เรื่องความล่าช้าของวัคซีนและไม่สามารถควบคุมการแพร่ระบาดได้ จนนำไปสู่การแพร่ระบาดในระลอกที่ 4 ซึ่งความล่าช้าดังกล่าว ย่อมอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและคะแนนนิยมของรัฐบาลเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจของญี่ปุ่นชะลอตัวมากยิ่งขึ้น โดยญี่ปุ่นมีความหวังว่าการจัดการแข่งขันกีฬาดังกล่าว จะช่วยสร้างรายได้และเพิ่มการลงทุนของเงินในระบบเศรษฐกิจญี่ปุ่น แต่ส่วนหนึ่งก็มีความหวาดระแวงว่าจะเกิดเป็นคลัสเตอร์ใหม่ หรือการแพร่ระบาดแบบ Super Spreader อีกครั้ง สำหรับบทบาทญี่ปุ่นที่ชัดเจนภายใต้ QUAD จากการสนับสนุนสหรัฐฯ โดยทั้ง 2 ประเทศมองผลประโยชน์ที่มีร่วมกันภายใต้ยุทธศาสตร์ Free and Open Indo-Pacific เสถียรภาพความมั่นคงเหล่านี้ย่อมนำมาสู่ความตึงเครียดของฝ่ายตรงข้าม โดยเฉพาะจีนในด้านมิติทางด้านความมั่นคงทางการทหาร ซึ่งทำให้การแสดงบทบาท Balance of power ในบางพื้นที่ที่มีความยากลำบากเนื่องจากมีตัวแปรมากยิ่งขึ้น

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ภายในภูมิภาคแอฟริกา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.น. อรุณชัย กุญชรภัท

และ นางสาวปณณกา โชติสินเชาว์

สถานการณ์ภายในภูมิภาคแอฟริกา ในห้วง มี.ค.-พ.ค.64 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

► **แอฟริกามีแนวโน้มเลือกใช้วัคซีน COVID-19 จากจีนและรัสเซียมากกว่าวัคซีนจากชาติตะวันตก** มีการรายงานไว้ว่า ประเทศในแอฟริกามีแนวโน้มจะจัดหาวัคซีน COVID-19 จากจีนและรัสเซียเนื่องจากข้อจำกัดวัคซีนจากชาติตะวันตก เช่น การเก็บรักษาและการขนส่ง ความล่าช้าในการจัดหาวัคซีน และการกักตุนวัคซีนของประเทศร่ำรวย รวมทั้งก่อนหน้านี้ จีนเคยให้คำมั่นว่าจะจัดหาวัคซีนแก่ประเทศในแอฟริกา 19 ประเทศ โดยปัจจุบัน โมร็อกโก เอธิโอเปีย ซิมบับเว อียิปต์ เซียร์ราลีโอน เซเนกัล และอียิปต์ได้รับวัคซีนจากจีนแล้ว ส่วนไนจีเรียและแอลจีเรียได้รับวัคซีนจากทั้งจีนและรัสเซีย ขณะที่เคนยาและกินีอยู่ระหว่างการเจรจากับจีนและรัสเซีย ด้านสหภาพแอฟริกา (African Union) มีแผนจะจัดซื้อจากรัสเซียจำนวน 300 ล้านโดส อย่างไรก็ตาม แอฟริกาใต้เลือกใช้วัคซีนจากประเทศตะวันตก หลังจากเลือกใช้วัคซีน AstraZeneca และสั่ง

ระงับเนื่องจากมีประสิทธิภาพต่ำต่อเชื้อไวรัสสายพันธุ์ที่แพร่ระบาดในแอฟริกาใต้ ต่อมาจึงเปลี่ยนเป็นวัคซีนของ Johnson and Johnson และวัคซีนของ Pfizer/BioNTech ทั้งนี้ ประเทศยากจนในแอฟริกาหลายประเทศยังคงต้องรอวัคซีนจากโครงการ COVAX ซึ่งสะท้อนถึงความไม่เท่าเทียมและช่องว่างขนาดใหญ่ระหว่างความร่ำรวยกับความยากจนทั้งในระดับโลกและในทวีปแอฟริกา

► **อียิปต์เตรียมผลิตวัคซีน COVID-19 ในชื่อ Sinovac-Vacsera** มีการรายงานไว้ว่า อียิปต์จะเริ่มผลิตวัคซีน COVID-19 ของบริษัท Sinovac ของจีน ใน มี.ย.64 ใช้ชื่อว่า Sinovac-Vacsera มีเป้าหมายการผลิตครั้งแรก 2 ล้านโดส ใน มี.ย.64 และ 40 ล้านโดส ภายในปีแรก ซึ่งอียิปต์จะได้รับวัตถุดิบที่จำเป็นในการผลิตวัคซีนจากจีนใน 18 พ.ค.64 ความร่วมมือดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องจากการลงนามความตกลงระหว่างบริษัทโอสถทางด้านผลิตภัณฑ์ชีวภาพและวัคซีนของอียิปต์ (VACSERA) กับบริษัท Sinovac จำนวน 2 ฉบับ เมื่อ เม.ย.64 ได้แก่ ความตกลงเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคและความเชี่ยวชาญแก่อียิปต์ในการผลิตวัคซีนและความตกลงเกี่ยวกับการอนุญาตให้บริษัท VACSERA ผลิตและบรรจุวัคซีนที่โรงงานของตน ทั้งนี้ อียิปต์พบผู้ติดเชื้อสะสม 236,272 ราย

ส่วนที่ 2

สถานการณ์ ความมั่นคงที่สำคัญ

เสียการเก็บค่าธรรมเนียมของคลองสุเอซ ค่าจ้างแรงงาน รถชุดและเรือลากจูง รวมถึงความเสียหายของแนวตลิ่ง ทั้งนี้ SCA อยู่ระหว่างอำนวยความสะดวกให้เรือขนส่งสินค้า จำนวน 422 ลำ ที่ติดค้างสามารถเดินเรือผ่านคลองสุเอซ ได้ทั้งหมดภายใน 3 เม.ย.64

▶ บทสรุป

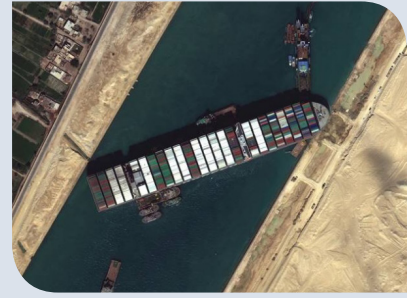
จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในทวีปแอฟริกาสรุปได้ว่า สถานการณ์ COVID-19 ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งในด้านของมิติสังคม และมิติเศรษฐกิจจากการหยุดชะงักทางสังคมและเศรษฐกิจนำไปสู่ปัญหามากมายทั้งในด้านของการสูญเสียงานและรายได้ ปัญหาความยากจน ปัญหาการใช้ความรุนแรงทั้งในและนอกครอบครัว รวมไปถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเพศ ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้อาจจะสร้างผลกระทบต่อประเทศในระยะยาว นอกจากนี้สถานการณ์ COVID-19 กลับเป็นโอกาสการขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจ ภายใต้บทบาทของความร่วมมือระหว่างประเทศใน

หลากหลายรูปแบบนอกเหนือการทูต วัคซีน สถานการณ์การณ์เรือสินค้าขนาดใหญ่ ‘Ever Given’ สูญเสียการควบคุม จนเรือขวางคลองสุเอซ ซึ่งได้สร้างผลกระทบในระดับโลกอย่างมาก อาทิเช่น

1) ความล่าช้าของการหมุนวอร์ของตู้คอนเทนเนอร์ 2) ความผันผวนของราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นเนื่องจากคลองสุเอซเป็นเส้นทางหลักในการขนส่งน้ำมันและน้ำมันดิบ 3) ผลกระทบในส่วนของการส่งออกสินค้าล่าช้าเนื่องจากแอฟริกาเหนือเป็นตลาดส่งออกอันดับต้นๆ ของไทย เป็นต้น ทั้งยังสะท้อนถึงความเปราะบางของห่วงโซ่อุปทานหลากหลายด้านที่ยังต้องพึ่งพาการเดินเรือผ่านคลองสุเอซ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ภายในภูมิภาคตะวันออกกลาง

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อำนวย นุกนกิตติ

และ จ.อ.หญิง สุวิมล สารโกศา พสวณ

สถานการณ์ภายในภูมิภาคตะวันออกกลาง ห้วงเดือน มี.ค.-พ.ค.64 มีประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

▶ ด้านความมั่นคง

▶ กองทัพเรือสหรัฐฯ ประกาศฝึกซ้อมรบทางทะเลครั้งใหญ่ร่วมกับฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และเบลเยียม บริเวณทะเลอาหรับและอ่าวโอมาน เมื่อ

21 มี.ค.64 ภายใต้ชื่อ “The Group Arabian Sea Warfare Exercise” ท่ามกลางความตึงเครียดในตะวันออกกลางกรณีโครงการพัฒนานิวเคลียร์ของอิหร่าน (Joint Comprehensive Plan of Action: JCPOA) ที่อิหร่านยกระดับการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีใน JCPOA (สนข.ABC News : 2564)

▶ ซาอุดีอาระเบียได้ยื่นข้อเสนอกับกลุ่มกบฏชาวชีอะห์เผ่าฮูตีในเยเมนให้หยุดยิง (Cease-fire) และอนุญาตให้เปิดใช้งานสนามบินในกรุงซานา เมืองหลวงของเยเมน (เมื่อ 22 มี.ค.64) เพื่อยุติสงครามที่ยืดเยื้อมานานกว่า 7 ปี หลังจากกลุ่มกบฏฮูตีได้เพิ่มการปฏิบัติการโจมตีสถานประกอบการในอุตสาหกรรมน้ำมันของซาอุดีอาระเบีย ซึ่งส่งผลให้ราคาน้ำมันในตลาดโลกผันผวน (สนข.AP : 2564)

▶ สหรัฐฯ ได้เริ่มถอนทหารและส่งมอบฐานทัพรวมทั้งยุทโธปกรณ์ให้กับอัฟกานิสถานแล้ว เพื่อปฏิบัติตามคำสั่งของ ปธน.โจเซฟ ไบเดน ที่จะถอนทหารทั้งหมดภายใน 11 ก.ย.64 โดยสหรัฐฯ จะช่วยให้กองกำลังต่างชาติที่เหลืออยู่มีศักยภาพอย่างเต็มที่ในการป้องกันตนเอง และสนับสนุนอัฟกานิสถาน ในขณะที่กลุ่มตอลิบานได้ให้คำมั่นกับสหรัฐฯ ที่จะตัดความสัมพันธ์กับกลุ่มอัลกออิดะฮ์ (สนข.Reuters : 2564) ในขณะที่กลุ่มตอลิบานประกาศจะสู้รบเต็มรูปแบบหากสหรัฐฯ และพันธมิตรจากเนโทไม่ถอนกำลังทหารออกจาก

อัฟกานิสถานตามข้อตกลงสันติภาพที่ลงนามกับสหรัฐฯ เมื่อ 28 ก.พ.63

▶ ความขัดแย้งอิสราเอล-ปาเลสไตน์ เมื่อวันที่ 7 พ.ค.64 เกิดเหตุปะทะกันระหว่างตำรวจอิสราเอลกับชาวปาเลสไตน์ภายในมัสยิดอัลอักศอที่ตั้งอยู่ทางตะวันออกของนครเยรูซาเล็ม การปะทะดังกล่าวส่งผลให้มีผู้บาดเจ็บอย่างน้อย 169 คน ในวันที่ 10 พ.ค. อิสราเอลได้ทำการโจมตีทางอากาศเพื่อตอบโต้กลุ่มฮามาสของปาเลสไตน์บริเวณตอนเหนือของฉนวนกาซ่า โดยอ้างกลุ่มฮามาสทำการยิงจรวดโจมตีนครเยรูซาเล็มในวัน

เดียวกัน สถานการณ์ในฉนวนกาซ่ามีความรุนแรงเพิ่มขึ้นจากการโจมตีตอบโต้กันต่อเนื่อง จนกระทั่งเมื่อวันที่ 20 พ.ค.64 คณะรัฐมนตรีความมั่นคงของอิสราเอลกับกลุ่มฮามาสในฉนวนกาซ่า บรรลุข้อตกลงหยุดยิงร่วมกันแบบไม่มีเงื่อนไขที่จะมีผลในวันที่ 21 พ.ค.64 โดยมีอียิปต์เป็นคนกลางการไกล่เกลี่ย จากการสู้รบดังกล่าวทำให้ชาวปาเลสไตน์ที่อยู่ในฉนวนกาซ่าเสียชีวิตอย่างน้อย 232 คน บาดเจ็บมากกว่า 1,900 คน และในอิสราเอลมีผู้เสียชีวิต 12 คน ที่รวมแรงงานชาวไทย 2 คน ที่ทำงานอยู่ในนิคมเกษตรกรรมโอฮาตด้วย (สำนักข่าวกรอง : 2564) ทั้งนี้ สาเหตุของความขัดแย้งดังกล่าว มาจากคำตัดสินของศาลแขวงเมืองเยรูซาเล็มให้ครอบครัวชาวปาเลสไตน์อย่างน้อย 12 ครอบครัวออกจากบ้านที่อยู่อาศัยของตัวเองในย่าน Sheikh Jarrah และมอบบ้านให้กับครอบครัวชาวยิวที่ชนะคดีตั้งแต่ ค.ศ.63 ซึ่งคำตัดสินดังกล่าวมีผลให้ครอบครัวชาวปาเลสไตน์ต้องย้ายออกภายในวันที่ 2 พ.ค.64 (The Standard : 2564)

▶ ด้านการเมืองระหว่างประเทศ

▶ อิหร่านจะยังไม่เข้าร่วมการประชุมอย่างไม่เป็นทางการเพื่อเจรจาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการร่วมเพื่อยุติปัญหาโครงการพัฒนานิวเคลียร์อิหร่าน (JCPOA) หรือข้อตกลงนิวเคลียร์ กับสหรัฐฯ สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส และเยอรมนี โดยอิหร่านย้ำว่าโครงการพัฒนานิวเคลียร์ของอิหร่านดำเนินการเพื่อสันติ และอิหร่านจะกลับไปปฏิบัติตามเงื่อนไขของ JCPOA ก็ต่อเมื่อสหรัฐฯ ยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่ออิหร่านก่อน (สนข.Reuters : 2564) ต่อมา เมื่อ 7 เม.ย.64 ผู้แทนจากสหราชอาณาจักร จีน ฝรั่งเศส เยอรมนี รัสเซีย และอิหร่าน พบหารือเพื่อฟื้นฟูข้อตกลงนิวเคลียร์อิหร่าน (JCPOA) ที่เวียนนา ออสเตรีย เป็นไปอย่างราบรื่น โดยอิหร่านและรัสเซียแสดงท่าทีเชิงบวกต่อการหารือในครั้งนี้ ขณะที่ผู้แทนของสหรัฐฯ ไม่ได้เข้าร่วมการหารือดังกล่าว (สนข.South China Morning Post : 2564)

▶ อิหร่านพร้อมและยินดีเปิดการเจรจาเพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์กับซาอุดีอาระเบีย เนื่องจากจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนของทั้งสองประเทศและเสถียรภาพในภูมิภาค ภายหลังจากเจ้าหน้าที่ระดับสูงของอิหร่านและซาอุดีอาระเบียพบหารือกันอย่างลับ ๆ ที่อิรัก เมื่อ 9 เม.ย.64 เพื่อแก้ไขปัญหาสู้รบในเยเมน และปัญหาความขัดแย้งอื่น ๆ ในภูมิภาคที่ทั้งสองประเทศเข้าไปเกี่ยวข้อง (สนข.Al Jazeera : 2564) ในขณะที่กต.อิหร่านปฏิเสธว่ายังไม่มีความตกลงแลกเปลี่ยนนักโทษกับสหรัฐฯ หลังจากปรากฏข่าวสารก่อนหน้านั้นว่า สหรัฐฯ และอิหร่านบรรลุข้อตกลงการ

แลกเปลี่ยนนักโทษระหว่างกัน เพื่อให้สหรัฐฯ ยุติการอายัดกองทุนน้ำมันของอิหร่านมูลค่าประมาณ 7,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามมาตรการคว่ำบาตรอิหร่านของสหรัฐฯ ทั้งนี้ การแลกเปลี่ยนตัวนักโทษชาวอิหร่านที่ถูกคุมขังอยู่ในประเทศต่าง ๆ ยังคงเป็นประเด็นที่รัฐบาลอิหร่านให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ (สนข.Anadolu Agency : 2564)

► **อิหร่านปล่อยเรือบรรทุกสารเคมีสัญชาติเกาหลีใต้หลังยึดตั้งแต่ ม.ค.64** เมื่อ 9 เม.ย.64 ทั้งนี้ สาเหตุของการปล่อยเรือดังกล่าวคาดว่าเนื่องจากทางการเกาหลีใต้ให้คำมั่นว่าจะช่วยเหลือกรณีเงินกองทุนของอิหร่านมูลค่ากว่า 7,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ที่ถูกธนาคารเกาหลีใต้อายัดไว้ภายใต้มาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ (สนข. VOA: 2564) ส่วนกรณีเหตุระเบิดเรืออิสราเอลในอ่าวโอมาน เมื่อ 26 ก.พ.64 ด้วยอาวุธไม่ทราบชนิด ขณะที่เรือดังกล่าวเล่นนอกจากท่าเรือ Dammam ของซาอุดีอาระเบียใกล้ถึงปากอ่าวโอมาน บริเวณช่องแคบฮอร์มุซนั้น ทางอิหร่านออกมาปฏิเสธโดยระบุว่าข้อกล่าวหาดังกล่าวปราศจากความน่าเชื่อถืออย่างมาก (สนข.Al Jazeera : 2564)

► **การเจรจาสันติภาพระหว่างรัฐบาลอัฟกานิสถานกับกลุ่มตอลิบาน ครั้งใหม่จะจัดขึ้นที่ตุรกีระหว่าง 24 เม.ย.- 4 พ.ค.64** ซึ่งการเจรจาในครั้งนี้สหรัฐฯ เป็นผู้ผลักดัน เนื่องจากใกล้จะครบกำหนดที่สหรัฐฯ ต้องถอนกำลังทหารทั้งหมดออกจากอัฟกานิสถานภายใน 1 พ.ค.64 ตามข้อ

ตกลงสันติภาพที่ลงนามกับกลุ่มตอลิบานเมื่อ 29 ก.พ.63 ในขณะที่กลุ่มตอลิบานยังไม่ยืนยันว่าจะเข้าร่วมการเจรจา ทั้งนี้ การเจรจาสันติภาพในครั้งนี้จะมีผู้แทนจาก UN และกาตาร์เข้าร่วมด้วย (สนข.Reuters : 2564)

► บทสรุป

ภายหลังจากที่สหรัฐฯ ประกาศยุติการสนับสนุนปฏิบัติการทางทหารในเยเมนและถอดถอนกลุ่มกบฏฮูตีออกจากบัญชีกลุ่มก่อการร้าย สัญญาณการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างอิหร่านกับซาอุดีอาระเบียก็กลับมาอีกครั้ง ภายหลังจากประเทศทั้งสองมีความขัดแย้งกันรุนแรงจากสงครามอิรัก-อิหร่านตั้งแต่ปี 1980 ความหวังที่ทั้งสองประเทศจะหันมาเป็นมิตรที่ดีต่อกันเพื่อสร้างเสถียรภาพในภูมิภาคให้เกิดขึ้นมาอีกครั้งยังคงเป็นประเด็นที่ต้องติดตามต่อ และจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์ ประเด็นที่ควรติดตามคือ บทบาทของประมุขแห่งศาสนาอาณานิคมที่อาจเด่นชัดมากขึ้น นอกเหนือจากสหรัฐฯ ตลอดจนการสร้างหรือดำรงตัวแทน (Proxy) เพื่อรักษาผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ในภูมิภาคตะวันออกกลาง ตลอดจนความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหานิวเคลียร์ในอิหร่านที่ยังคงเป็นความท้าทายต่อความมั่นคงโลก และความรุนแรงกรณีอิสราเอลและปาเลสไตน์ที่อาจกลับมาเป็นผลกระทบต่อความมั่นคงในภูมิภาค

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สพท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์องค์กรระหว่างประเทศ

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.น. ธำรงชัย กุญชรกุล

และ นางสาวนุชนก โชติอินทร์

สถานการณ์องค์กรระหว่างประเทศ หัวเดือน มี.ค.-พ.ค.64 มีประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

► **UNSC ประณามการใช้ความรุนแรงในการปราบปรามผู้ชุมนุมในเมียนมา** โดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council-UNSC) เผยแพร่แถลงการณ์เมื่อ 10 มี.ค.64 ประณามการใช้ความรุนแรงในการปราบปรามผู้ชุมนุมโดยสงบในเมียนมา ซึ่งรวมถึงผู้หญิง เยาวชน และเด็ก พร้อมกับเรียกร้องกองทัพเมียนมาให้ปล่อยตัวบุคลากรทางการแพทย์ สมาชิกสหภาพแรงงาน และผู้สื่อข่าว ซึ่งถูกจับกุมโดยมีข้อหาตามกฎหมายในทันที โดย UNSC สนับสนุนการเปลี่ยนผ่านทางประชาธิปไตยในเมียนมาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรง ตลอดจนเคารพต่อหลักสิทธิมนุษยชน เสรีภาพขั้นพื้นฐาน และหลักนิติธรรม อย่างไรก็ตาม ทั้งนี้มีการแก้ไขเนื้อหาแถลงการณ์บางส่วน โดยหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำรุนแรงต่อกองทัพเมียนมาโดยตรง เนื่องจากรัสเซีย จีน อินเดีย และเวียดนามไม่เห็นด้วยกับเนื้อหาร่างแถลงการณ์ฉบับดังกล่าว ซึ่งระบุว่า UNSC ประณามการรัฐประหารของกองทัพเมียนมา และพร้อมที่จะใช้มาตรการรุนแรงต่อเมียนมา

► **WFP เตรียมให้ความช่วยเหลือชาวเมียนมาที่เผชิญภาวะอดอยากหลังการรัฐประหาร** โดยคำแถลงของนาย Stephen Anderson ผอ.โครงการอาหารโลก (World Food Programme-WFP) ประจำเมียนมา ในวันเดียวกัน ซึ่งระบุว่า WFP เตรียมให้ความช่วยเหลือประชาชนเมียนมากว่า 2,000,000 ราย ที่เผชิญภาวะอดอยาก หลังการรัฐประหารของกองทัพเมียนมา โดยปัญหาความไม่มั่นคงทางอาหารในเมียนมารุนแรงขึ้นอย่างรวดเร็ว ประเมินว่าประชาชนกว่า 3,400,000 รายจะเผชิญภาวะอดอยาก และปัญหาราคาอาหารที่เพิ่มสูงขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งในรัฐยะไข่ รัฐคะฉิ่น และรัฐชิน โดยราคาข้าวในเมียนมาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 จาก มี.ค.64 ราคาน้ำมันเพื่อการประกอบอาหารเพิ่มขึ้นร้อยละ 18 จาก ก.พ.64 และ

ราคาน้ำมันเพิ่มขึ้นร้อยละ 30 ขณะที่ราคาข้าวในรัฐคะฉิ่นสูงขึ้นกว่าร้อยละ 43 และราคาน้ำมันเพื่อการประกอบอาหารเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 32

► **IMF และ WB เตรียมผลักดันกลไกแปลงหนี้ green swaps debt เพื่อช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา** โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund-IMF) และธนาคารโลก (World Bank-WB) เห็นว่าประเทศกำลังพัฒนาจำนวนมากกำลังอยู่ในความเสี่ยงสูงและเผชิญแรงกดดันทั้งจากการชำระหนี้และปัญหาสิ่งแวดล้อม เฉพาะอย่างยิ่งประเทศหมู่เกาะที่พึ่งพาการท่องเที่ยวเป็นหลัก และได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้ขาดรายได้ จึงเริ่มพิจารณา green swaps debt ซึ่งเป็นกลไกทางการเงินใหม่ที่จะช่วยปรับลดภาระหนี้ของประเทศกำลังพัฒนาในช่วงฟื้นฟูประเทศ ผ่านการแปลงหนี้สินด้วยการลงทุนในโครงการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งจะช่วยบรรเทาปัญหาทั้งสองอย่างควบคู่กัน โดยคาดหวังว่ากลไกใหม่นี้จะช่วยสร้างงานมากขึ้นด้วย แต่ยังไม่มีกำหนดว่าจะออกมาตรการเป็นรูปธรรมเมื่อใด คาดว่าจะรอความชัดเจนจากการประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ 26 (COP26) ที่จะจัดใน พ.ย.64 ที่ สกอตแลนด์ จึงจะกำหนดมาตรการให้สอดคล้องกัน

► **UNCTAD ประเมินเศรษฐกิจโลกปี 2564 พ้นตัวตีสันแต่เตือนมิให้รัฐบาลทั่วโลกลดมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ** การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development: UNCTAD) เผยแพร่รายงาน Trade and Development เมื่อ 18 มี.ค.64 ประเมินเศรษฐกิจโลก ปี 2564 ว่า จะขยายตัวร้อยละ 4.7 มากกว่าที่ประเมินไว้ที่ร้อยละ 4.3 เมื่อ ก.ย.63 โดยมีปัจจัยสำคัญ คือ การฟื้นตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ ที่เกิดจากความก้าวหน้าในการแจกจ่ายวัคซีน และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจมูลค่า 1.9 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตาม UNCTAD เตือนมิให้รัฐบาลทั่วโลกลดการกระตุ้นเศรษฐกิจจากการดำเนินมาตรการทางการคลัง เนื่องจากกังวลว่าจะ

เหตุการณ์ฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก เพราะทั่วโลกจะต้องใช้ระยะเวลามากกว่า 1 ปี ในการฟื้นฟูอุตสาหกรรมการผลิตและการจ้างงานให้กลับเป็นปกติ อีกทั้ง COVID-19 มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อระยะยาวทั้งด้านสาธารณสุขและด้านเศรษฐกิจ ทำให้ทั่วโลกจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง

► IMF ปรับลดการคาดการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศในเอเชีย

ดร.ค. อังการณการณจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund-IMF) ว่าเศรษฐกิจอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย และเวียดนามในปี 2564 จะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 4.9 ลดลงจากที่คาดการณ์ไว้ว่าอยู่ที่ร้อยละ 5.2 ด้านนาย Jonathan Ostry รองผอ. IMF ประจำเอเชียแปซิฟิกระบุว่า จำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-19 ที่เพิ่มขึ้นและการดำเนินมาตรการ lockdown รอบใหม่ทำให้เศรษฐกิจใน เอเชีย ดร.ค.ปรับตัวลดลง และแสดงความกังวลว่า อินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ยังต้องเข้มงวดมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 หลังจากมีผู้ติดเชื้อจำนวนมาก ขณะที่รัฐบาลแจกจ่ายวัคซีนล่าช้า

► บทสรุป

ด้วยสถานการณ์ความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในระดับโลกทั้งในด้านการเมือง การทหารและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีผลมาจากการแพร่ระบาดของ

เชื้อไวรัส COVID-19 จึงแสดงให้เห็นถึงบทบาทและหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความมั่นคง ทั้งการใช้อำนาจในการควบคุมสถานการณ์ หรือการช่วยเหลือกับประชากรที่ได้รับความเดือดร้อน อย่างสถานการณ์ในเมียนมาที่มีความรุนแรงอย่างมากซึ่งถือได้ว่าเป็นอาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติ ผิดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ เพราะได้สร้างผลกระทบต่อประเทศรอบข้าง นอกจากนี้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจระดับโลกที่เป็นผลมาจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ซึ่งองค์กรต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องเร่งให้การช่วยเหลือประเทศที่กำลังพัฒนาและได้รับผลกระทบอย่างมาก โดยการสร้างกลไกการเงินใหม่ขึ้นมาเพื่อปรับลดหนี้สิน เพราะในสถานการณ์ปัจจุบันภายหลังการประเมินนั้นพบว่า มีเพียงบางประเทศที่ได้รับวัคซีนอย่างทั่วถึงจะสามารถฟื้นตัวทางเศรษฐกิจได้ จึงต้องคอยประเมินสถานการณ์อย่างใกล้ชิดเพื่อวางแผนต่อการรับมือในการฟื้นฟูทั้งภาคอุตสาหกรรม การจ้างงานหรือภาคการท่องเที่ยว

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและสังคม

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ. บุศกิติ เกษตรวิทย์

และ นางสาวณกมล กรรณวัฒน์นิชดา

สำหรับสถานการณ์เศรษฐกิจและสังคมในห้วงเดือน มี.ค.-

พ.ค.64 สามารถสรุปสถานการณ์ได้ดังนี้

► สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ

รัฐบาลทั่วโลก “เอาจริง” ออกกฎหมายเข้มงวดยุค เมื่อไม่กี่สัปดาห์ที่ผ่านมา รัฐบาลหลายประเทศเริ่มมีมาตรการคุมบริษัทยักษ์เทคโนโลยีส่งสัญญาณว่าเริ่มเอาจริงกับการเข้าควบคุม หลังได้ขยายอิทธิพลแบบไม่จำกัดเช่น รัฐบาลประเทศออสเตรเลียเตรียมออกกฎหมาย เพื่อบังคับให้โซเชียลมีเดียยักษ์ใหญ่อย่าง “facebook” และ “google” จ่ายเงินกับสำนักข่าวต่าง ๆ ที่ถูกนำมาเผยแพร่บนแพลตฟอร์มเพื่อช่วยเหลือสำนักข่าวต่าง ๆ ที่รายได้โฆษณาตกลงจากที่ถูกแพลตฟอร์มแย่งรายได้ ขณะที่รัฐบาลแคนาดาสนใจที่จะออกกฎหมายทำนองนี้เช่นกัน แนวโน้มการออกกฎหมายควบคุมบริษัทยักษ์เทคโนโลยี

เมื่อวันที่ 17 มี.ค.64 ที่ผ่านมา ประธานาธิบดี “สี จิ้นผิง” ส่งคมเข้ม หวังสกัดอิทธิพลบริษัทแพลตฟอร์มอินเทอร์เน็ตในตลาดจีน สื่อชั้นนำของตะวันตกรายงานว่ารัฐบาลจีนเรียกร้องให้อาลีบาบาลดการถือครองสินทรัพย์ในธุรกิจสื่อ รวมถึงเซาท์ ไชน่า มอร์นิ่ง โพสต์ หนังสือพิมพ์ภาษา

อังกฤษชั้นนำในฮ่องกงที่ทำอุตสาหกรรมอินเทอร์เน็ตจีน ตลอดจนสื่อต่างๆ ทั้งสื่อกระแสหลักถูกควบคุมอย่างเข้มงวดจากรัฐบาลปักกิ่ง ในฐานะที่สื่อเหล่านี้มีอิทธิพลต่อความคิด และพฤติกรรมของผู้บริโภคชาวจีนทั่วประเทศ สถานีโทรทัศน์ซีซีทีวีของรัฐบาลจีนรายงานว่า สี จิ้นผิง

สั่งการให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายกำกับดูแลติดตามความเคลื่อนไหวของบริษัทอินเทอร์เน็ตอย่างใกล้ชิด กวาดล้างพฤติกรรมผูกขาดตลาด ส่งเสริมการแข่งขันที่ยุติธรรม และป้องกันการขยายทุนอย่างไร้ระเบียบ

จีนเตรียมควบคุมไลฟ์สดขายของ หวังคุ้มครองผู้บริโภค-พิทักษ์ผู้เยาว์ สำนักบริหารไซเบอร์สเปซแห่งประเทศจีน (CAC) เปิดเผยว่าทางการเงินออกแนวปฏิบัติเชิงทดลองเพื่อกำกับควบคุมอุตสาหกรรมกา

ตลาดผ่านไลฟ์สดริมมิง (livestreaming) หรือไลฟ์สด ซึ่งกำลังเติบโตอย่างต่อเนื่องภายในประเทศ แนวปฏิบัติดังกล่าวรวมออกโดยสำนักบริหารฯ และอีก 6 หน่วยงานทางการเงิน มีเป้าหมายคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของผู้บริโภคและผู้เยาว์ รวมถึงป้องกันความเสี่ยงต่างๆ เช่น การโฆษณาหลอกลวง การจำหน่ายสินค้าปลอมแปลงและด้อยมาตรฐาน นอกจากนั้น แนวปฏิบัติเชิงทดลองฉบับใหม่ยังกำหนดอายุของผู้ดำเนินรายการไลฟ์สดริมมิงและตัวแทนจำหน่ายต้องไม่ต่ำกว่า 16 ปี ส่วนผู้เยาว์อายุ 16 ปีขึ้นไป ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองก่อนเข้าร่วมอุตสาหกรรมการตลาดผ่านไลฟ์สดริมมิง ทั้งนี้ แนวปฏิบัติเชิงทดลองเพื่อกำกับควบคุมอุตสาหกรรมการตลาดผ่านไลฟ์สดริมมิงฉบับใหม่ของจีนจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 พ.ค. เป็นต้นไป

► บทสรุป

จากสถานการณ์การออกกฎหมายควบคุมบริษัทยักษ์เทคโนโลยีต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงความตระหนักถึงการมีบทบาทของการขยายอิทธิพลของบริษัทยักษ์เทคโนโลยีในปัจจุบัน ที่ต้องได้รับการควบคุมให้มีความเหมาะสม เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงินของประเทศ ทำให้เห็นบทบาทที่เข้มข้นมากขึ้นของแต่ละรัฐ ในการสร้างความเท่าเทียมกัน ทำให้เกิดความเป็นธรรมในการประกอบธุรกิจ ซึ่งคาดว่าจะการบังคับใช้กฎหมายหรือมาตรการการควบคุมอุตสาหกรรมอินเทอร์เน็ตของจีน และรัฐบาลในอีกหลาย ๆ ประเทศจะเข้มงวดมากขึ้น ซึ่งถือเป็นแนวโน้มที่สำคัญในการสร้างขอบข่ายของกฎระเบียบในการควบคุมบริษัทเอกชนที่มีอิทธิพลต่อระบบเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ

► สถานการณ์ด้านสังคม

สำนักข่าวซินหัวรายงานว่า เมื่อวันที่ 9 มี.ค.64 ไอเอบี (IAB) สถาบันวิจัยสังกัดสำนักการจ้างงานแห่ง รัฐบาลกลางเยอรมนียังเปิดเผยว่าชั่วโมงการทำงานในเยอรมนีปี 2020 “ลดต่ำเป็นประวัติการณ์” เนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (โควิด 19) โดยลดลงร้อยละ 4.7 อยู่ที่ 5.96 หมื่นล้านชั่วโมง โดยชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยต่อคนในปี 2020 ลดลงกว่า 50 ชั่วโมง อยู่ในระดับต่ำสุดตั้งแต่เยอรมนีรวมประเทศเมื่อ 30 ปีก่อน ขณะเดียวกันปริมาณการจ้างงานในเยอรมนีของปี 2020 ลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 16 ปี โดยขยับลงร้อยละ 1.1 อยู่ที่

เฉลี่ย 44.8 ล้านคน “สาเหตุหลักที่ทำให้ชั่วโมงการทำงานในปี 2020 ลดลงเนื่องจากมีประชาชนจำนวนมหาศาลทำงานระยะสั้น” เนื่องจากมีผู้เข้าร่วมโครงการชดเชยด้านการทำงานระยะสั้นของรัฐบาลจำนวนมากระหว่างเกิดวิกฤตโรคโควิด 19 ในปีก่อน ปริมาณคนว่างงานในเยอรมนีเพิ่มขึ้น 509,000 คน เมื่อเทียบกับปีต่อไป อยู่ที่กว่า 2.9 ล้านคนในเดือนกุมภาพันธ์ ส่วนอัตราการว่างงานยังคงอยู่ที่ร้อยละ 6.2 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า

เมื่อวันที่ 9 เม.ย.64 ที่ผ่านมา Brand Inside เปิดผลสำรวจเผยมนุษย์เงินเดือนสหรัฐฯ ครึ่งหนึ่งยอมลาออก หากบริษัทไม่ให้ทำงานแบบ “ไฮบริด” การทำงานแบบ “ไฮบริด” คือ การทำงานแบบผสมระหว่างเข้าสำนักงาน กับการทำงานที่ไหนก็ได้ โดยเฉพาะการทำงานที่บ้าน (Work Form Home) ที่จะกลายเป็นมาตรฐานการทำงานแบบใหม่ หลังจากที่เกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพราะคนทั่วโลกได้พิสูจน์แล้วว่าการทำงานไม่จำเป็นต้องยึดโยงอยู่กับสถานที่เพียงแห่งเดียว ไม่ใช่แค่ในมุมมอง

บริษัทเท่านั้นที่ต้องการจะเปลี่ยนรูปแบบการทำงานในอนาคต โดยจะนำวิธีการทำงานที่เรียกว่า “ไฮบริด” เข้ามาใช้ แต่มนุษย์เงินเดือนในยุคนี้ ก็ต้องการความยืดหยุ่นในชีวิต จากการทำงานแบบไฮบริดเช่นเดียวกัน เลือกที่จะรับเงินเดือนที่

สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อังกรชัย นุชนุกิตี

และ จ.อ.หญิง สุวิมล สารโกศล พสวท

สรุป สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม ห้วงเดือน มี.ค.-พ.ค.64 มีประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

➤ **กรุงปักกิ่งกำลังเผชิญพายุทรายรุนแรงที่สุดในรอบทศวรรษ** (15 มี.ค.64) ส่งผลต่อทัศนวิสัยการมองเห็นได้น้อยกว่า 1 กม. โดยพายุ

ทรายดังกล่าวเกิดจากการรวมตัวของสภาพภูมิอากาศเย็นและพายุไซโคลนจากทะเลทรายโกบี ทางใต้ของมองโกเลียเคลื่อนตัวไปทางทิศใต้ ส่งผลให้กรุงปักกิ่งและพื้นที่ทางตอนเหนือของจีนถูกปกคลุมไปด้วยฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 10) สูงถึง 10,000

ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในใจกลางกรุงปักกิ่ง ขณะที่กรมอุตุนิยมวิทยาจีนประกาศแจ้งเตือนพายุทรายระดับสีเหลือง ให้ประชาชนดำเนินมาตรการป้องกันที่เหมาะสม และงดกิจกรรมกลางแจ้ง รวมทั้งสวมหน้ากากอนามัยป้องกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อ 12 มณฑล ครอบคลุมเขตปกครองตนเองซินเจียง เขตปกครองตนเองมองโกเลียใน มณฑลส่านซี มณฑลกานซู เขตปกครองตนเองหนิงเซี่ยหุ่ย นครเทียนจิน มณฑลเหอเป่ย์ รวมทั้งกรุงปักกิ่ง ส่วนมองโกเลียพบผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ดังกล่าว 10 ราย และผู้สูญหาย 1 ราย (นสพ.GlobalTimes: 2564)

➤ **การประชุมสุดยอดด้านสภาพภูมิอากาศที่สหรัฐฯ เป็นเจ้าภาพ** ห้วง 22-23 เม.ย.64 นั้น สหรัฐฯ เห็นว่าการแก้ไขสภาพภูมิอากาศโลกจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกประเทศโดยเฉพาะจีน ในขณะที่จีนต้องการให้สหรัฐฯ จัดสรรเงินทุนเพิ่มขึ้นแก่ประเทศกำลังพัฒนาสำหรับเทคโนโลยีสะอาดและรับมือกับความเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก รวมถึงให้สหรัฐฯ ประกาศลดการปล่อยมลภาวะอย่างจริงจัง ซึ่งความร่วมมือระหว่างจีนกับสหรัฐฯ จะส่งผลต่อสภาพแวดล้อมโลก (สนข.BBC และ AP) โดยระหว่างการประชุมหารือร่วมกันระหว่าง 15-16 เม.ย.64 ที่มหานคร

เซี่ยงไฮ้ มีข้อสรุปว่า สหรัฐฯ กับจีนจะร่วมมือกัน และร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ ในการจัดการวิกฤติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกอย่างจริงจังและเร่งด่วน โดยเฉพาะการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกซึ่งสหรัฐฯ และจีนปล่อยก๊าซ

ต่ำกว่าเดิม แต่ได้ทำงานที่มีความยืดหยุ่น แต่สิ่งที่น่าสนใจที่สุดจากการสำรวจนี้ หากบริษัทที่พนักงานทำงานอยู่ไม่อนุญาตให้ทำงานแบบไฮบริด แต่ต้องเข้าสำนักงานแบบเต็มจำนวน แบบเดิม พวกเขาอาจเลือกที่จะไม่ทน และหางานใหม่ที่ยอมรับการทำงานแบบไฮบริดแทน

บทสรุป

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ แสดงให้เห็นแนวทางการทำงานของคนในยุคปัจจุบันได้เริ่มเปลี่ยนแปลงไป เนื่องด้วยปัจจัยด้านโรคระบาดที่กระทบในทุกมิติ เปลี่ยนแปลงระบบทางสังคม ประชากรจำนวนมากจากทั่วโลกมีการลดจำนวนชั่วโมงการทำงานมากขึ้น ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานเพื่อให้สอดคล้องต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งแนวโน้มหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการทำงานของคนทั่วโลก มุมมองการใช้ชีวิตจะอยู่ในรูปแบบที่อิสระเสรีและ Work-life balance จะมีรูปแบบการทำงานที่ยืดหยุ่นตอบโจทย์กับการใช้ชีวิต ดังนั้นอนาคตการทำงานจะไม่มีวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งที่ดีที่สุดหรือตายตัวเหมือนแต่ก่อนบริษัทต่าง ๆ จำเป็นต้องปรับตัว ปรับรูปแบบองค์กร รวมถึงปรับรูปแบบการทำงานให้มีความเหมาะสมกับคนในยุคมากขึ้น

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภศ.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

ดังกล่าวมากที่สุด (สนข. AP) ส่วนประธานาธิบดีรัสเซียจะเข้าร่วมประชุม และเป็นผู้กล่าวสุนทรพจน์ระหว่างการประชุมสุดยอดด้านสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Summit) ระหว่าง 22 - 23 เม.ย.64 โดยเนื้อหาการประชุมพูดถึงแนวทางของรัสเซียในบริบทของการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในวงกว้าง ที่มุ่งเอาชนะผลกระทบเชิงลบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก

➤ **เกาหลีใต้มีแผนยื่นฟ้องต่อศาลระหว่างประเทศ กรณีที่ญี่ปุ่นจะปล่อยน้ำปนเปื้อนจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิมะลงสู่มหาสมุทรแปซิฟิก** ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเกาหลีใต้บริเวณที่มีพรมแดนติดกับญี่ปุ่นและใช้น่านน้ำร่วมกัน พร้อมทั้งได้สั่งการให้ฝ่ายกฎหมายของรัฐบาลพิจารณานำประเด็นดังกล่าวฟ้องร้องต่อศาลกฎหมายทะเลระหว่างประเทศ (ITLOS) อีกด้วย (สนข. Yonhap: 2564) ในขณะที่สหรัฐฯ สนับสนุนกรณีญี่ปุ่นจะปล่อยน้ำเสียมากกว่า 1 ล้านตัน จากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิมะลงสู่ทะเล โดยสหรัฐฯ เชื่อมั่นว่าเป็นการตัดสินใจที่โง่งมและจะดำเนินการตามขั้นตอนปฏิบัติที่มีมาตรฐาน อีกทั้งผ่านการหารือกับทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศที่กำหนดขั้นตอนปฏิบัติอย่างรัดกุม ซึ่งการตัดสินใจดังกล่าวของญี่ปุ่น ส่งผลให้จีนและเกาหลีใต้ประท้วงเนื่องจากกังวลถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชน (สนข.Al Jazeera: 2564)

บทสรุป

จากสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมประเด็นที่น่าสนใจ คือ ความพอเพียงของการรณรงค์ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate change) และปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจก่อให้เกิดข้อพิพาทระหว่างประเทศจากการที่รัฐบาลญี่ปุ่นจะเริ่มทยอยปล่อยน้ำปนเปื้อนจากโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์มากกว่า 1 ล้านตัน ภายใน 2 ปี ถึงแม้ว่าจะผ่านกระบวนการบำบัดแล้วก็ตาม แต่ยังคงสร้างความกังวลให้กับประเทศเพื่อนบ้านอยู่ไม่น้อย และนานาชาติกำลังจับตามองกรณีดังกล่าวทั้งประเด็นที่สหรัฐฯ แสดงท่าทีสนับสนุนโดยให้เหตุผลว่าญี่ปุ่นดำเนินการตามมาตรฐานโลกและการแสดงความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงที่เกิดจากน้ำทะเลปนเปื้อนกันมันตรังสีของรัฐบาลญี่ปุ่น

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ด้านการเมืองและการทหาร

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อรรถชัย นนุกัณฑ์

และ นางสาวสิริกักร เกียรติพูน

สำหรับ สถานการณ์การเมืองในหัวเดือน มี.ค.-พ.ค.64 สามารถสรุปสถานการณ์ได้ดังนี้

➢ **จีนเพิ่มงบกลาโหมอีก 6.8% แม้มีการหนีสูง-แรงกดดันจากวิกฤตโควิด** มีการรายงานข่าว เมื่อวันที่ 6 มี.ค. 64 รัฐบาลจีนประกาศเพิ่มงบกลาโหมของประเทศอีก 6.8 เปอร์เซ็นต์ในปีนี้ ในความพยายามที่จะคืนหน้ายุทธศาสตร์ความสามารถของกองทัพให้ยิ่งใหญ่ แม้จะประสบปัญหาการหนีรัฐฟุ้งสูง และแรงกดดันจากวิกฤต COVID-19 ยังคงมีอยู่ โดยงบที่เพิ่มขึ้นในปีนี้ ส่วนใหญ่เป็นงบค่าตอบแทนและสวัสดิการอื่น ๆ ของทหาร แต่ไม่มีรายละเอียดของงบใช้จ่ายด้านอาวุธยุทโธปกรณ์ ที่ส่วนใหญ่เป็นการผลิตภายในประเทศ

➢ **แผนป้องกันประเทศฉบับล่าสุดของสหราชอาณาจักรระบุว่า จะลดกำลังทหารในกองทัพบก 10,000 นาย แล้วมาหันไปหนุนนิต์โดรน ในยุทธการไซเบอร์มากขึ้น** มีการรายงานเมื่อวันที่ 24 มี.ค. 64 ในแผนกลาโหมฉบับนี้ ตั้งเป้าปรับลดจำนวนรถถังและเครื่องบินของกองทัพบกด้วย แต่รัฐบาลระบุว่า จะเพิ่มจำนวน

“เรือ, เรือดำน้ำ และทหารเรือ” ตามแผนใหม่นี้ กำลังพลของกองทัพบกจะลดลงเหลือประมาณ 70,000 นาย ซึ่งลดลงอย่างต่อเนื่องมาในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา โดยทางพรรคเลเบอร์ ระบุว่า จะมีการตัดลดกำลัง

ทหารลง ทั้งที่สหราชอาณาจักรกำลังเผชิญกับภัยคุกคามมากขึ้น จากข้อมูลล่าสุดพบว่า ในเดือน มี.ค. 2021 มีกำลังทหาร 80,010 นายในกองทัพบกของสหราชอาณาจักร ลดลงจาก 86,080 นาย ในเดือน ต.ค. 2015 จำนวนทหารที่ลดลงล่าสุด อาจเกิดขึ้นตามการเปลี่ยนแปลง “ตามปกติ” ซึ่งไม่ได้มีการคัดเลือกทหารใหม่มาแทนที่ทหารที่ปลดประจำการ หน่วยนาวิกโยธินซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างกองทัพของสหราชอาณาจักรจะถูกปรับเปลี่ยนให้เป็น กองกำลังคอมมานโดแห่งอนาคต (Future Commando Force) ซึ่งจะรับงานเดิมที่กองกำลังพิเศษ SAS (ย่อมาจาก Special Air Service) และ SBS (ย่อมาจาก Special Boat Service) มาทำต่อหลายอย่าง กองกำลังนี้จะได้รับเงินลงทุนโดยตรงมากกว่า 200 ล้านปอนด์ (ประมาณ 8,560 ล้านบาท) ในช่วงกว่า 10 ปีข้างหน้า เพื่อปฏิบัติการด้านความมั่นคงทางทะเล และ “การป้องกันและยับยั้งกิจกรรมชั่วร้าย และตอบโต้ภัยคุกคามของรัฐ” หลังจากมีการเผยแพร่การทบทวนอีกหนึ่งเรื่องที่เรียกว่า การทบทวนนโยบายด้านกลาโหมและต่างประเทศแบบบูรณาการ รัฐมนตรีหลายคนระบุว่า จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่เพื่อให้กองทัพคล่องตัวมากขึ้น ส่วนหนึ่งของการทบทวนนี้ รัฐบาลได้ปรับเพิ่มการจำกัดหัวรบนิวเคลียร์ของสหราชอาณาจักรจาก 180 เป็น 260 หัว

➢ **ญี่ปุ่นและอินโดนีเซียลงนามข้อตกลงการค้าด้านกลาโหม** มีการรายงานข่าวเมื่อ 31 มี.ค.64 ญี่ปุ่นและอินโดนีเซียได้สรุปข้อตกลงเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าด้านกลาโหมและความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมกลาโหมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อตกลงอุปกรณ์ป้องกันและถ่ายทอดเทคโนโลยีได้ลงนามในโตเกียวเมื่อวันที่ 30 มีนาคมโดยรัฐมนตรีต่างประเทศและกระทรวงกลาโหมของทั้งสองประเทศ ข้อตกลงดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการส่งออกด้านกลาโหมของญี่ปุ่นไปยังประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเพิ่มความมั่นคงในภูมิภาคท่ามกลางความกังวลที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับความกล้าแสดงออกของจีน ซึ่งไม่มีการเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับแพลตฟอร์มที่มีศักยภาพสำหรับการขาย แต่นายโนบุโอะ คิชิ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของญี่ปุ่นระบุว่า การเจรจาเกี่ยวกับความสามารถดังกล่าวจะเริ่มขึ้นในไม่ช้า แลกเปลี่ยนของทางการระบุว่า ความสามารถดังกล่าวจะมุ่งไปที่การสนับสนุนความมั่นคงทางทะเล Prabowo Subianto รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมชาวอินโดนีเซียกล่าวด้วยว่าข้อตกลงดังกล่าวจะสนับสนุนความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม

การป้องกันระหว่างสองประเทศและความพยายามของอินโดนีเซียในการปรับปรุงกองทัพให้ทันสมัย ญี่ปุ่นและอินโดนีเซียได้หารือเกี่ยวกับข้อตกลงด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีเป็นเวลาหลายปีและในปี 2563 ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันในหลักการเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานร่วมกันเกี่ยวกับขีดความสามารถในการรักษาความปลอดภัยทางทะเลรวมถึงเรือฟริเกตและการรบผิวน้ำอื่น ๆ ในช่วงปลายปี 2020 ตัวแทนจากผู้ต่อเรือของญี่ปุ่นซึ่งรวมถึง Mitsubishi Heavy Industries (MHI) ได้มีการเจรจากับลูกค้าจากอินโดนีเซียเพื่อดำเนินโครงการร่วมดังกล่าวสำหรับกองทัพเรือชาวอินโดนีเซีย

➢ **‘ไต้หวัน’ แล ‘จีน’ ส่งเครื่องบินลูกลำน่านฟ้า สูงเป็นประวัติการณ์ เมื่อวันที่ 13 เม.ย. 64** สำนักข่าวบีบีซีรายงานว่า กระทรวงกลาโหมไต้หวันเปิดเผยมีเครื่องบินจำนวน 25 ลำรวมถึงเครื่องบินขับไล่ เครื่องบินทิ้งระเบิด ได้ลุล่วงเข้ามายังเขตแสดงตนเพื่อการป้องกันภัยทางอากาศ (ADIZ) “การรุกรานครั้งนี้ เป็นเป็นครั้งใหญ่ที่สุดและเกิดขึ้นหลังจากที่สหรัฐเตือนให้ระวังจีนจะแสดงความแข็งแกร่งมากขึ้น” กลาโหมไต้หวัน ระบุ และกล่าวว่า ไต้หวันได้ส่งเครื่องบินรบขึ้นบินสกัดกั้นและเตือนเครื่องบินจีน รวมทั้งเตรียมมิสไซล์ให้เตรียมพร้อม ในการเฝ้าตรวจเครื่องบินของจีน ซึ่งจีนมองว่า ไต้หวันเป็นส่วนหนึ่งของประเทศ ขณะที่ไต้หวันต้องการปกป้องอธิปไตยภายใต้ดินแดนตนเอง

➢ **ปูติน เผยรัสเซียเดินหน้าพัฒนา อาวุธยุทโธปกรณ์ สุดความทันสมัย** มีการรายงานเมื่อวันที่ 27 เม.ย. 64 วลาดิเมียร์ ปูติน ประธานาธิบดีรัสเซีย ระบุในการกล่าวปราศรัยประจำปีต่อสภาสหพันธรัฐรัสเซียว่า รัสเซียกำลังเสริมแกร่งแสนยานุภาพอย่างต่อเนื่อง ด้วยการปรับปรุงอาวุธยุทโธปกรณ์ให้ทันสมัย ฝ่ายนิโนบัญญัติและบรรดาเจ้าหน้าที่ของรัฐถึงการคาดการณ์ว่าสัดส่วนอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัยนั้นจะแตะร้อยละ 76 ภายในปี 2024 และสัดส่วนของอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัยในสามเหล่านิวเคลียร์ (nuclear triad) หรือคลังแสงนิวเคลียร์ทางยุทธศาสตร์ที่สมบูรณ์ของรัสเซีย จะทะลุร้อยละ 88 ในปีนี้ กองทหารกองแรกที่ติดตั้งขีปนาวุธข้ามทวีปซาร์แมต (Sarmat) อย่างเต็มรูปแบบ จะเริ่มปฏิบัติการภายในสิ้นปี 2022 ส่วนเซอร์คอน (Tsirkon) ขีปนาวุธร่อนความเร็วเหนือเสียง จะพร้อมใช้งานในอนาคตอันใกล้ ปูตินยังกล่าวอีกว่า อาวองการ์ด (Avangard) ขีปนาวุธความเร็วเหนือเสียงข้ามทวีป และระบบการสู้รบด้วยเลเซอร์ได้เข้าประจำการแล้ว ซึ่งปูตินเน้นย้ำถึงความสำคัญของความร่วมมือระดับโลกในการรับรองเสถียรภาพทางยุทธศาสตร์ ทั้งยังเชื่อเชิญประเทศใหญ่ ๆ มาร่วมหารือในประเด็นเกี่ยวกับอาวุธทางยุทธศาสตร์

บทสรุป

จากสถานการณ์โลกในปัจจุบันและแรงกดดันจากเหตุการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 สิ่งที่เราเห็นได้คือบางประเทศใช้โอกาสนี้ในการลดกำลังพลแทนที่โดยใช้อาวุธอัตโนมัติมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้โดรน ทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ ที่ควบคุมด้วย AI ตลอดจนอาวุธความเร็วเหนือเสียงยิ่งยวด (Hypersonic Weapons) ซึ่งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดังกล่าวจะสร้างความแตกต่างด้านการทหารอย่างก้าวกระโดดที่อาจนำมาสู่การแข่งขันและครอบครองอาวุธของนานาประเทศที่มีศักยภาพ อย่างไรก็ตามจะยังคงมีการขยายบทบาทในมิติด้านการทหารของกลุ่มสมาชิก Quad อย่างเช่น ประเทศญี่ปุ่นร่วมกับในประเทศภูมิภาคอินโดแปซิฟิก และข้อพิพาทในพื้นที่เดิมช่องแคบไต้หวัน ทะเลจีนใต้ ยังเป็นประเด็นที่กระทบต่อเสถียรภาพของอินโดแปซิฟิกต่อไป โดยมีประเทศมหาอำนาจในภูมิภาค เช่น ประเทศจีนและนอกภูมิภาค ประเทศสหรัฐอเมริกา รวมถึงพันธมิตรของ Quad เป็นผู้เล่นสำคัญในมิติด้านความมั่นคงของภูมิภาคต่อไป

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

1. การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการศูนย์วิจัยและคณะผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคง (SAREC) ครั้งที่ 2/2564

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ดำเนินการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการศูนย์วิจัยและคณะผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคง (SAREC) ครั้งที่ 2/2564 เรื่อง “แนวทางการพัฒนาโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงเฉพาะพื้นที่: ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่ภาคตะวันออกและพื้นที่ภาคเหนือ” ระหว่างวันที่ 27 ก.พ. - 13 มี.ค.64

วัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ภาคเหนือในประเด็นดังนี้ (1) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ (โครงการ พมพ.) (2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ และ (3) เพื่อเสนอตัวแบบที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ โดยมีผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานภาคความมั่นคง ภาคเศรษฐกิจ และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ในพื้นที่ภาคเหนือ ดังนี้ (1) ด้านบุคลากรและการปฏิบัติงาน อาทิ พบอุปสรรคด้านการรับรู้และความเข้าใจในแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของโครงการฯ และการขาดผู้ประสานงานหลัก (Point of Contact: POC) ระหว่างหน่วยงาน (2) ด้านกฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง อาทิ ข้อจำกัดด้านกฎหมายในการเข้าพัฒนาพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตลอดจนขั้นตอนการดำเนินการด้านกฎหมายต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการมาก และไม่สามารถยืดหยุ่นกฎระเบียบได้ จึงทำให้การขับเคลื่อนโครงการเกิดความล่าช้า (3) ด้านแผนงาน โครงการ และงบประมาณ อาทิ ความร่วมมือในการบูรณาการแผนงาน และโครงการร่วมกัน เช่น การแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าในพื้นที่เขตรอยต่อจังหวัด เชียงใหม่-เชียงราย การดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาป้องกันรักษาป่าไม้ การส่งเสริมอาชีพหลัก อาชีพเสริม และการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ เป็นต้น (4) ด้านกลไกการบริหารจัดการดำเนินงาน อาทิ การขาดการถ่ายทอดความรู้และความเข้าใจ ในการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ตามหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์และการประเมินสถานการณ์ตามพื้นที่

โครงการ พมพ. เช่น ขนาดของพื้นที่ที่มีปัญหา ความรุนแรงและความซับซ้อนของปัญหา ความยากง่ายต่อการแก้ปัญหา ผลกระทบด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และความตระหนักรู้ของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อปัญหา เป็นต้น (5) ด้านการจัดทำฐานข้อมูล อาทิ หน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานยังมีข้อจำกัดในการจัดทำฐานข้อมูล และยังขาดความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานในการจัดทำฐานข้อมูล เช่น การเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ต การเข้าถึงระบบไฟฟ้า และบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ในพื้นที่ภาคตะวันออกและพื้นที่ภาคเหนือ ดังนี้ (1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสร้างความรู้และความเข้าใจถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในโครงการ พมพ. ให้กับบุคลากรในหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการนำโครงการ พมพ. ไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ

(2) โครงการ พมพ. ควรจัดให้อยู่ในโครงการที่มีความสำคัญเร่งด่วน รวมทั้งควรมีการกำหนดระยะเสร็จสิ้นในการดำเนินโครงการ เพื่อให้สามารถระบุผลสำเร็จของโครงการได้อย่างชัดเจน (3) พื้นที่การดำเนินโครงการ พมพ. ในพื้นที่ภาคเหนือควรมีการประกาศเป็นพื้นที่พิเศษเพื่อความมั่นคง เพื่อให้สามารถดำเนินโครงการได้อย่างราบรื่นไม่ขัดต่อข้อกฎหมาย (4) ควรมีการเสริมสร้างการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เพื่อให้หน่วยงานรับผิดชอบประสานงานหลักและหน่วยงานปฏิบัติงานในพื้นที่สามารถบูรณาการกันได้อย่างแท้จริง (5) ควรมีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายให้กับประชาชน เพื่อลดปัญหาการกระทำผิดทางด้านกฎหมายในพื้นที่ (6) ควรมีการบูรณาการแผนงาน และแผนงบประมาณระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมกัน (7) ควรเลือกพื้นที่วิกฤติในการดำเนินการ เพื่อเลือกพื้นที่ในการดำเนินการก่อน นอกจากนี้โครงการแต่ละโครงการควรมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน เพื่อนำมาสู่การวางแผนงาน และเลือกหน่วยปฏิบัติการเป็นหน่วยดำเนินงานร่วมกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสร้างฐานข้อมูลกลางขึ้นมาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีความเชื่อมโยง และลดความซ้ำซ้อนกันของข้อมูลเมื่อนำไปปฏิบัติงาน (8) ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ระหว่างหน่วยงานภาคเอกชน และหน่วยงานภาครัฐกับประชาชนในพื้นที่ และ (9) สร้างความตระหนักรู้และให้ความสำคัญกับการจัดทำฐานข้อมูล เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น

ตัวแบบที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ ดังนี้ (1) การจัดทำเอกสารที่ระบุถึงความสำคัญของ โครงการ พมพ. ในลักษณะความสำเร็จของผลผลิตและผลลัพธ์ที่ได้ (2) การพิจารณาเสนอแผนงาน และแผนงบประมาณที่สนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่มีการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน จนนำไปสู่การขับเคลื่อนโครงการฯ อย่างเป็นรูปธรรม (3) การให้กรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเข้ามาเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการเพื่อให้โครงการสำเร็จตามวัตถุประสงค์ รวมถึงควรมีการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง ซึ่งหน่วยงานหลักผู้รับผิดชอบโครงการต้องมีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ร่วมดำเนินโครงการอย่างทั่วถึง และ (4) การประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการ พมพ. ให้ทั่วถึง โดยประชาสัมพันธ์ในทุกช่องทาง รวมถึงการให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ พมพ. เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับประชาชนที่เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินโครงการฯ

2. การลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จะจัดทำเอกสารศึกษาทางวิชาการ (Working paper) เรื่อง “การศึกษาแก้ไขปัญหายาเสพติดเชิงปฏิบัติของกองทัพ” และมีการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ 15 - 19 มี.ค.64 ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูล

ภาคสนาม จากการรับฟังความคิดเห็นและการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนในพื้นที่ ได้แก่ ทบ.2/ศอ.ปส.ขอนแก่น, ปปส.ภาค 3, ปปส.ภาค 4, สำนักงานควบคุมประพฤติจังหวัดขอนแก่น, กกล.สุรศักดิ์มนตรี, หอการค้าจังหวัดอุดรธานี, ด้านศุลกากรจังหวัดหนองคาย, ตม.หนองคาย, หอการค้าจังหวัดหนองคาย, สมาคมเครือข่ายสภาองค์กรชุมชนลุ่มน้ำโขง 7 จังหวัดภาคอีสาน, บก.นรข. และ ทกย.เขมราฐ กกล.สุรนารี สามารถสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

➤ สถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ดังนี้ (1) การลักลอบนำเข้ายาเสพติดในพื้นที่ที่มีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ 7 จังหวัดชายแดนไทย-ลาว (2) พบการลักลอบนำเข้ายาเสพติดโดยการนำยาเสพติดซุกซ่อนตามร่างกายผ่านแดนเข้ามาในลักษณะของนักท่องเที่ยว หรือมีการนำยาเสพติดมาวางตามจุดบริเวณด่านผ่านแดน (3) มีการแพร่ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่มากขึ้น (4) ขบวนการค้ายาเสพติดมีการขยายเครือข่ายเพิ่มมากขึ้น และ (5) จำนวนผู้ถูกบังคับบำบัดยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น

➤ การดำเนินการแก้ไขปัญหาสาเหตุตึงการปฏิบัติของกองทัพอากาศที่ 2 ดังนี้ (1) ภายใต้งานกิจของ ศอ.ปส.ชอน. ซึ่งมีการปฏิบัติการควบคู่กับการกิจป้องกันชายแดน ประกอบด้วย กกล.สุรศักดิ์มนตรี (ศอ.ปส.ชอน.บ) และ กกล.สุรนารี (ศอ.ปส.ชอน.ล) มีหน้าที่ในการปราบปรามและสกัดกั้นยาเสพติดเข้ามาในประเทศ (2) ภายใต้งานกิจของ กอ.รมน.ภาค 2 เป็นการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และการเสริมสร้างความเข้มแข็งในหมู่บ้านและชุมชนตามแนวชายแดน อาทิ การจัดการอบรมให้ความรู้ ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เป็นต้น ตลอดจนการสนับสนุนการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด โดยการจัดตั้งศูนย์วิวัฒน์พลเมือง เพื่อการบำบัดฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดทั้งแบบสมัครใจและแบบบังคับบำบัด และ (3) ความร่วมมือระหว่างประเทศผ่านกลไกของชุดประสานงานในพื้นที่

ชายแดน โดยมีเจ้าภาพคือกรมกิจการชายแดนทหาร และกลไกความร่วมมือ
มือของศูนย์แม่โขงปลอดภัย

➤ ประเด็นท้าทายจากปัจจัยที่เปลี่ยนไปในการแก้ไขปัญหาเสพ
ติดเชิงการปฏิบัติ ได้แก่ (1) ต้นทุนการผลิตยาเสพติดลดลง กำลังการผลิต
เพิ่มมากขึ้น และราคาเสพติดถูกลง (2) พัฒนาการของขบวนการค้ายาเสพ
ติด (3) ลักษณะภูมิประเทศมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นแบ่งเขตแดนทำให้ไม่
สามารถจำกัดพื้นที่การปฏิบัติได้ (4) การต่อต้านการข่าวและการทำลาย
ภาพลักษณ์ของ กกล.ป้องกันชายแดน (5) การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ
ซื้อขายยาเสพติด (6) สถานการณ์การเมืองภายในเมียนมา (7) เครือข่าย
ชาวม้ง (8) ปัญหาด้านเศรษฐกิจและความยากจนของประชาชนในพื้นที่
(9) ผู้เสพยาเสพติดที่มีอาการทางจิตประสาทมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น (10) ผู้
เข้ารับการรักษาบำบัดฟื้นฟูแล้วกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำ (11) ความคิดของ
ประชาชนที่ต่อผู้ที่เคยติดยาเสพติดและการได้รับโอกาสทางสังคม (12)
ความไม่ไว้วางใจของสายข่าวที่ปฏิบัติงานร่วมกัน และ (13) การขยายตัว
ของแหล่งผลิตยาเสพติดใน สปป.ลาว (14) การเปิดให้บริการรถไฟความเร็ว

สูงที่เชื่อมระหว่างหนองคายกับเมืองหลวงเวียงจันทน์ (15) ผลประโยชน์
ของขบวนการค้ายาเสพติดที่เสนอให้กับผู้นำชุมชน ชาวบ้าน และการติด
สินบนเจ้าหน้าที่รัฐ

➤ ความคาดหวังที่มีต่อกองทัพ ได้แก่ (1) การขยายผลไปสู่การจับกุมนักค้ารายสำคัญเพื่อตัดวงจรเครือข่ายนักค้า (2) การเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม (3) ความต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหา

ยาเสพติด (4) ความเชื่อมั่นในศักยภาพของกองทัพในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ชายแดน (5) การทำลายแหล่งผลิตยาเสพติดที่อยู่ภายนอกประเทศ (6) ความเข้มแข็งและความซื่อสัตย์สุจริตของเจ้าหน้าที่ (7) การเจรจาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างจริงจัง (8) การให้ความช่วยเหลือและดูแลความปลอดภัยให้กับประชาชนหรือผู้แจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับหน่วยงานความมั่นคง และ (9) ความเข้มงวดของทหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่สีแดง

3. การประชุมศูนย์อาเซียน ครั้งที่ 3/2564

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ/ฝ่ายเลขาธิการศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ ศอศ.สปท. ครั้งที่ 3/2564 เรื่อง “แนวทางและวิธีการบริหารจัดการกำลังพลของกองทัพประเทศกลุ่มอาเซียนและมิตรประเทศ” ในวันที่ 17 - 20 มี.ค.64 ณ โรงแรม เอ วัน เดอะรอยัล ครุซ พัทยา ซึ่งผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนหน่วยงานความมั่นคง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีวิทยากร ประกอบด้วย

(1) Colonel Wayne Turnbull, Senior Defence Official/ Defence Attaché and Chief of JUSMAGTHAI (2) Lieutenant Colonel Nicholas Beumer,

Australian Deputy Defence Attaché to the Kingdom of Thailand และ (3) นาวาอากาศเอก พรเดชน์ คงปิ่น ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารอากาศประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ สิงคโปร์ ผ่านระบบ ZOOM สรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

แนวทางและวิธีการบริหารจัดการกำลังพลของกองทัพสหรัฐฯ ดังนี้

(1) หน่วยบัญชาการทรัพยากรมนุษย์กองทัพบกสหรัฐฯ (U.S. Army Human Resource Command) มีหน้าที่ฝึกอบรมให้ความรู้ การจัดงาน มอบหมายและส่งเสริมผลประโยชน์แก่บุคลากรทางทหารและพลเรือนในกระทรวงกลาโหม พร้อมทั้งช่วยเหลือโครงการต่างๆ เช่น การควบคุมการใช้ยาเสพติดและแอลกอฮอล์ สนับสนุนการปฏิบัติงานในต่างประเทศ

(2) ศูนย์กำลังพลกองทัพอากาศ (Air Force Personnel Center) มีเป้าหมายในการพัฒนากองทัพ และวิธีการแก้ไขปัญหา รวมถึงให้การสนับสนุนกำลังพลรุ่นใหม่ ที่มุ่งเน้นนวัตกรรมให้กับกองทัพ และผู้บัญชาการ การปฏิบัติงานของกองทัพอากาศเน้นการสนับสนุนการปฏิบัติการโดยใช้ความรู้มาปรับใช้กับหน่วยงาน และเตรียมความพร้อมการฝึกเพื่อสนับสนุนผู้ประสานงานด้านความปลอดภัย

(3) หน่วยบัญชาการกำลังพลกองทัพเรือ (Navy Personnel Command) ภารกิจคือการดูแลกำลังพลของกองทัพเรือและบุคลากรที่ได้รับการเกณฑ์ทหาร รวมถึงครอบครัวของกำลังพล ในขณะเดียวกันก็มุ่งมั่นที่จะตอบสนองเป้าหมายทางวิชาชีพ และหน่วยงานยังเน้นการพัฒนาบุคลากรที่มีความสามารถโดยมุ่งเน้นงานด้านบริการมากขึ้น

แนวทางการบริหารจัดการกำลังพลของกองทัพออสเตรเลีย ดังนี้

(1) สำหรับการคัดเลือกบุคลากรของกองทัพได้มีการปรับปรุงระบบการรับสมัครให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ช่วยให้สามารถบันทึกการตัดสินใจในการสรรหาบุคลากรลงในระบบได้โดยตรง ซึ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้บังคับบัญชาในการสรรหาบุคลากร อีกทั้งยังเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารจัดการเวลาในการดำเนินการ โดยการเสริมสร้างความคล่องตัวในการสรรหาบุคลากรทำให้สามารถดำเนินการกระบวนการสรรหาบุคลากรท่ามกลางสถานการณ์ไฟฟ้า และวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ได้

(2) สำหรับกองทัพเรือออสเตรเลียได้มีการสนับสนุนจากเสาหลักทางวัฒนธรรม 5 ประการ ได้แก่ การให้ความสำคัญกับบุคลากรในกองทัพ การพัฒนาผู้นำที่ให้ความสำคัญกับทีมของตน การเพิ่มความยืดหยุ่น การกระตุ้นบุคลากรให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการขับเคลื่อนสู่ความเชี่ยวชาญระดับมืออาชีพ

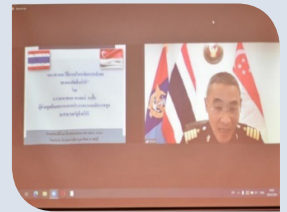
(3) กองทัพออสเตรเลียมีการจัดกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพที่หลากหลายซึ่งออกแบบมาเพื่อเสริมสร้างความเป็นผู้นำ เพิ่มความยืดหยุ่น และการให้คำปรึกษา ซึ่งกองทัพมุ่งมั่นให้สตรีมีบทบาทในการร่วมดำเนินการโดยกองทัพได้ทบทวนปรับโครงสร้างกองกำลัง

และการสนับสนุนสตรีในบทบาทการรบ รวมถึงกองทัพอากาศได้มีการสนับสนุนสตรีให้มีส่วนร่วมในการประชุมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยมีหลักสูตรเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงานให้กับสตรี เช่น หลักสูตรพัฒนาการพูดในที่สาธารณะเพื่อสตรี (Public-Speaking Development Program) และหลักสูตรการแลกเปลี่ยนความเป็นผู้นำ (The Leadership Exchange Program) เป็นต้น

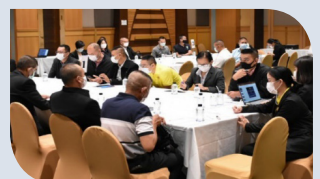
แนวทางการบริหารจัดการกำลังพลของกองทัพสิงคโปร์ ดังนี้

(1) สิงคโปร์มีแนวคิดในการป้องกันประเทศภาพรวมในลักษณะ “การป้องกันแบบเบ็ดเสร็จ” หรือ “Total Defence” ซึ่งเป็นแนวคิดที่ต้องการหลอมรวมใจของคนในชาติ โดยแบ่งเป็น 6 ส่วนดังนี้ **ด้านการทหาร** เพื่อป้องกันประเทศจากการรุกรานภายนอก รวมถึงการรับมือผู้ก่อการร้าย ซึ่งรับผิดชอบโดยกองทัพสิงคโปร์ **ด้านกิจการพลเรือน** เพื่อให้ประชาชนสิงคโปร์ทุกคนมีความพร้อมเมื่อประสบภาวะฉุกเฉิน รับผิดชอบโดย Singapore Civil Defence Force **ด้านเศรษฐกิจ** เพื่อป้องกันไม่ให้เศรษฐกิจของสิงคโปร์ได้รับผลกระทบเมื่อเกิดวิกฤติ **ด้านสังคม** เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความแตกแยกระหว่างเชื้อชาติและศาสนาในสังคม **ด้านดิจิทัล** เพื่อสร้างความตระหนักรู้และภูมิคุ้มกันด้านไซเบอร์ให้กับประเทศ และ **ด้านจิตวิทยา** เพื่อให้ประชาชนชาวสิงคโปร์เกิดความรักและหวงแหนชาติอย่างเต็มใจ

(2) กองทัพสิงคโปร์มีการลดขนาดของกองทัพด้วยการปรับปรุงระบบโครงสร้างผู้เชี่ยวชาญทางทหาร (Military Expert: ME) โดยมุ่งเน้นในเรื่องของความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในการทำงานของสายงานเฉพาะ อาทิ ช่างเทคนิค วิศวกร เจ้าหน้าที่การข่าว แพทย์ และเจ้าหน้าที่เสนารักษ์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งกองทัพจะเปิดรับสมัครจากผู้ผ่านการฝึกขั้นพื้นฐานมาแล้ว โดยให้ทำสัญญาอยู่กับกองทัพ ซึ่งทางกองทัพจะมีเงินโบนัส (Sign On Bonus) ในการลงนามสัญญาครั้งแรก นอกจากนี้ ยังเป็นทางเลือกและโอกาสของนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวนที่ต้องการเปลี่ยนสายการทำงานในโครงสร้างปกติและเข้ามาปฏิบัติงานในโครงสร้างใหม่นี้ด้วย

(3) สำหรับการประเมินสมรรถนะส่วนบุคคล กองทัพสิงคโปร์มีการประเมินสมรรถนะส่วนบุคคลที่เรียกว่าค่า CEP (Current estimated potential) ซึ่งค่า CEP นี้จะเริ่มสะสมมาจากการทำงานตั้งแต่ยังเป็นนายทหารชั้นต้นที่มีความโดดเด่น เช่น สอบได้ทุนไปเรียนต่างประเทศ หรือการได้เข้าเรียนที่โรงเรียนเสนาธิการสิงคโปร์ โดยกำลังพลส่วนใหญ่ในกองทัพจะทราบค่า CEP ของตนเอง และจะสามารถวางแผนตัวเองได้ว่าแนวทางการรับราชการในกองทัพของตนในอนาคตจะเป็นอย่างไร ซึ่งในทุกๆ ปีจะมีการพิจารณารอบกำลังพล ซึ่งหากมีมากเกินไปก็จะพิจารณาลดการบรรจุในปีต่อไป

4. การประชุมเครือข่ายหน่วยงานด้านความมั่นคงอาเซียน

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เข้าร่วมการประชุมเครือข่ายหน่วยงานด้านความมั่นคงแห่งอาเซียน ประจำปีงบประมาณ

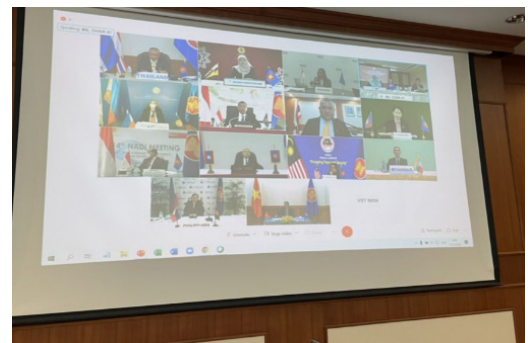
64 ครั้งที่ 14 (14th Network of ASEAN Defence and Security Institutions (NADI) Meeting) จัดโดย Sultan Haji Hassanal Bolkiah Institute of Defence and Strategic Studies (SHHBIDSS) กท.บรูไน ในรูปแบบการประชุมทางไกลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video Teleconference : VTC) ระหว่าง 30 มี.ค. - 1 เม.ย.64 เพื่อแลกเปลี่ยนทางวิชาการ กับสถาบันเครือข่ายทางวิชาการด้านความมั่นคงของประเทศสมาชิกอาเซียน และเพื่อให้ NADI สามารถให้การสนับสนุนด้านวิชาการต่อที่ประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Minister's Meeting: ADMM) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีผู้แทนหน่วยงาน ด้านความมั่นคง และคลังสมองจากผู้เข้าร่วมประชุมจากชาติสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ทั้งหมด 13 สถาบัน สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

มุมมองต่อปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อมุมมองทางยุทธศาสตร์ของภูมิภาค และความสำเร็จจากความร่วมมือของ ADMM ต่อประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC)

➢ การระบาดของโควิด-19 ภูมิภาคได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของ การระบาดของโควิด-19 ส่งผลกระทบอย่างมากต่อการดำรงชีวิตของประชาชนโดยทั่วไปใน ภูมิภาค สิ่งที่น่าสนใจจากการเกิดโรคระบาดครั้งนี้คือการเตรียมตัวของประชากรในภูมิภาค เพื่อปรับตัวให้เข้ากับบรรทัดฐานใหม่ ปัญหาที่เกิดจากวิกฤตความมั่นคงด้านสุขภาพทำให้เกิด ความตระหนักว่าความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในระดับภูมิภาคเป็นกุญแจสำคัญในการเตรียม ความพร้อมของพลเมือง ในการรับมือกับกระแสโลกที่เปลี่ยนไปหลังจากวิกฤตโรคระบาดและ เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความท้าทายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

➢ ด้านความสัมพันธ์ของชาติมหาอำนาจ มีการแข่งขันที่รุนแรงระหว่างสหรัฐฯ และจีนทั้งด้านการเมืองเศรษฐกิจความมั่นคงและการทหาร รวมถึงการแข่งขันในทะเลจีนใต้ การแข่งขันทางอำนาจครั้งใหญ่ดังกล่าว อาจจะทำให้มีการต้องเลือกข้างและส่งผลกระทบ การทำลายความเป็นแกนกลางของอาเซียน มีการตั้งข้อสังเกตถึงพัฒนาการของกลุ่ม Quad และ บทบาทของมหาอำนาจขนาดกลาง รวมถึงการใช้ ASEAN Outlook on the Indo-Pacific (AOIP) เป็นกรอบเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจจะ สามารถขึ้นนำความร่วมมือด้านการป้องกัน และส่งเสริมด้านความมั่นคงของอาเซียนในอนาคต

➢ ด้านภัยคุกคามไม่ตามแบบ (Non-Traditional Security Threats) มีความ ซับซ้อนมากขึ้นของความมั่นคงไม่ตามแบบ ที่จะมาพร้อมกับการพัฒนาทางเทคโนโลยี ซึ่งรวม ถึงภัยคุกคามทางไซเบอร์

และอาชญากรรมทางไซเบอร์ ตลอดจนผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิ อากาศและปัญหาสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ และตระหนักถึงพัฒนาการของภัยคุกคามที่มาจากมิติทางทะเล เช่น ภัยธรรมชาติและภัยที่มนุษย์สร้างขึ้น การต่อต้านการก่อการ ร้ายและความคิดความรุนแรงแบบสุดโต่ง รวมถึงความปลอดภัยในโลกไซเบอร์ และ อาชญากรรมข้ามชาติ นอกจากนี้ยังคงต้องเฝ้าระวังภัยคุกคามที่จะเกิดขึ้นใหม่ ในขณะที่ยังคงความร่วมมือในการรับมือภัยคุกคามรูปแบบใหม่ และแสวงหาข้อริเริ่ม ในการจัดการกับภัยคุกคามความมั่นคงดั้งเดิม (Traditional Security Threats) ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติการในพื้นที่สีเทา (Grey zone operations)

➢ ความสำคัญของพหุนิยม (ADMM และความเป็นแกนกลางของอาเซียน)

การทูตแบบเดิม เช่นการมีส่วนร่วมในระดับพหุภาคีในอาเซียนรวมถึง ADMM ยังคงมีความสำคัญ ควรเน้นย้ำถึงความสำคัญในการ เสริมสร้างความเหนียวแน่นและความยืดหยุ่นของอาเซียน ท่ามกลางพลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์ และยุทธศาสตร์ที่ยังคงสร้างความท้าทายให้กับ ADMM ดังนั้น ADMM ยังเป็นเวทีหลัก (Main platform) ความร่วมมือด้านความมั่นคง ตลอดจนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเจรจาและความร่วมมือ

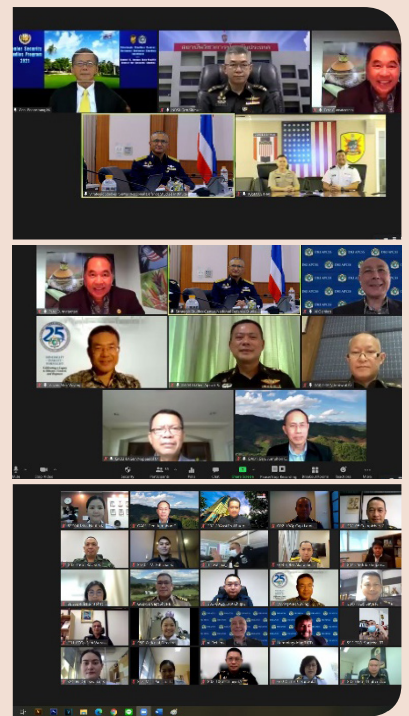
ADMM จำเป็นต้องรักษาการควบคุมรูปแบบการดำเนินการและการมีส่วนร่วม โดยไม่ปล่อยให้ประเทศคู่เจรจากำหนดกระบวนการ ตัดสินใจที่ไม่ผ่านกรอบความร่วมมือ ADMM รวมถึงการเข้าร่วมของประเทศที่ไม่ใช่คู่ภาคี และตระหนักถึงพัฒนาการของพหุภาคีกลุ่มย่อย (Mini bilateral agreement) และผลกระทบที่มีต่อ ADMM ในฐานะเวทีความร่วมมือด้านความมั่นคงที่มีบทบาทสำคัญในสถาปัตยกรรมความมั่นคงในภูมิภาค

5. การจัดการอบรมโครงการพัฒนาผู้นำทางยุทธศาสตร์และความเป็นคนองสำหรับผู้บริหารระดับสูง

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ดำเนินการจัดการอบรมโครงการพัฒนาผู้นำทางยุทธศาสตร์และความเป็นคนองสำหรับผู้บริหารระดับสูง (Senior Security Studies Program: SSSP) ร่วมกับศูนย์ศึกษาความมั่นคงแห่งเอเชียแปซิฟิก (The Asia-Pacific Center for Security Studies: APCSS) กท.สหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 17 - 21 พ.ค.64 โดยดำเนินการเรียนการสอนผ่านระบบ web conference ด้วยโปรแกรม Zoom Cloud Meetings จากห้องประชุมศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ การอบรมโครงการฯ ดังกล่าวมีผู้เข้ารับการอบรม ประกอบด้วย นายทหารชั้นยศตั้งแต่ พันเอก (พ.),

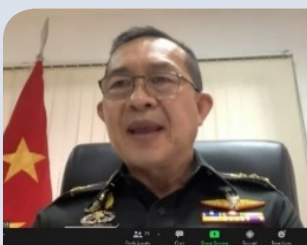

นาวาเอก (พ), นาวาอากาศเอก (พ) ขึ้นไป ข้าราชการตำรวจและ ข้าราชการพลเรือนหน่วยงานความมั่นคงระดับ 8 ขึ้นไป รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรที่เข้ารับการอบรม ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สามารถคิดเชิงยุทธศาสตร์ที่นำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงในศตวรรษที่ 21 ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ สามารถให้ข้อเสนอแนะทางนโยบายให้กับกองทัพและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องด้านความมั่นคง ตลอดจนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงหรือการป้องกันประเทศของไทยได้ อีกทั้งยังเป็นการขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและการฝึกศึกษาระหว่างประเทศไทยกับมิตรประเทศ

6. พิธีปิดหลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 14 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดพิธีปิดหลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 14 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 โดยมี พล.ท. วิชัย ชูเชิด รอง ผบ.สพท. เป็นประธานในพิธี เมื่อวันที่ 28 พ.ค.64 ผ่านระบบ web conference ด้วยโปรแกรม Zoom Cloud Meetings

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ฯ ดำเนินการจัดหลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 14 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ระหว่างวันที่ 4 ก.พ. - 28 พ.ค.64 มีผู้เข้ารับการศึกา

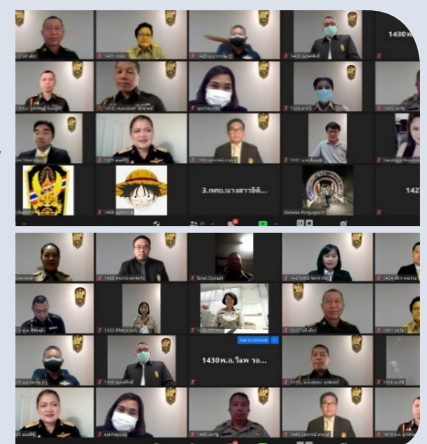

ทั้งสิ้น จำนวน 45 คน ประกอบด้วย ข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการตุลาการ ข้าราชการสำนักงานอัยการสูงสุด ข้าราชการพลเรือน พนักงานรัฐวิสาหกิจ และองค์กรเอกชน โดยวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกาเป็นนักยุทธศาสตร์ที่มีความรู้ ความเข้าใจในการประยุกต์ใช้หลักการ แนวคิด และการนำกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในระดับนโยบายทั้งในองค์กร กองทัพ และหน่วยงานทุกภาคส่วน ตลอดจนสามารถถ่ายทอดนโยบายและแผนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมบทบาทของกองทัพในการพัฒนาบุคลากรด้านยุทธศาสตร์เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในภาพรวม และเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ซึ่งในการจัดการศึกาที่ผ่านมา กระบวนการศึกาจะเป็นการบรรยาย การอภิปราย การศึกาเป็นกลุ่มย่อย การสัมมนาและถกแถลง การฝึกปฏิบัติ และการศึกาดูงานภาคเหนือจำนวน 1 ครั้ง โดยในช่วงแรกของการจัดระบบการเรียนการสอนเป็น 2 ระบบทั้ง ระบบ Online ผ่าน Application Zoom Cloud Meeting และ ระบบ On-site ภายใต้มาตรการทางสาธารณสุขเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19

อย่างเคร่งครัด เมื่อสถานการณ์ระบาดระลอกใหม่ในช่วงท้ายของหลักสูตรฯ ได้จัดการเรียนการสอนเป็นระบบ Online ทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามยังคงเนื้อหาสาระวิชาที่ครอบคลุมในเรื่องแนวคิดและทฤษฎีสำคัญในการพัฒนายุทธศาสตร์ กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ ผู้นำทางยุทธศาสตร์และอนาคตศาสตร์ แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติยุคใหม่ ประเด็นความมั่นคงของชาติในศตวรรษที่ 21 และการตรวจสอบสภาวะแวดล้อมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำยุทธศาสตร์ในทุกมิติของพลังอำนาจของชาติ ในส่วนของการประเมินผลการศึกาในหลักสูตรฯ ประกอบด้วย (1) การทดสอบภาคทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ (2) การจัดทำเอกสารยุทธศาสตร์ระดับองค์กรหรือหน่วยงานเป็นรายบุคคล (3) การจัดทำผลงานวิชาการของรุ่นในหัวข้อ “Thailand Strategic Outlook 2021-2023” และ (4) การจัดทำยุทธศาสตร์รุ่น เรื่อง “ยุทธศาสตร์ชาติการรองรับภาพอนาคตด้านความมั่นคง: เสถียรภาพทางการเมืองและธรรมาภิบาล พ.ศ.2565-2580 (Future Proof Strategies)” ทั้งนี้ ผู้เข้ารับการศึกาหลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 14 สำเร็จการศึกาตามที่หลักสูตรฯ กำหนดครบทั้ง 45 คน

วิสัยทัศน์ ศคย. (Vision)

เป็นองค์กรชั้นนำในการสร้าง
และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านยุทธศาสตร์
และความมั่นคง ด้วยการเป็น
DIGITAL และ SMART ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในอาเซียน
Strategic wisdom for people

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 02-275-5716 www.sscthailand.org